Cronfa Loteri Fawr

CRONFA LOTERI FAWR
BIG LOTTERY FUND

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon y Gronfa Gymunedol

Am y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2005

	Medi 2005
Angen rhagor o wybodaeth?	Y ffordd orau i gael mwy o wybodaeth yw drwy fynd i'n gwefan: www.cronfaloterifawr.org.uk
Côd	
Hawlfraint	© Cronfa Loteri Fawr, 2005
Design	Graphicsi.com
Print	
Copïau:	Ceir rhagor o gopïau trwy ffonio: 0845 4102030 gan ddyfynnu'r cyfeirnodau uchod: Neu anfonwch ebost atom yn ymholiadau.cymru@cronfaloterifawr.org.uk neu archebwch ar y we yn www.cronfaloterifawr.org.uk/cyhoeddiadau Ffôn testun 0845 0390204
	Hefyd ar gael ar eich cais mewn Braille, casét sain, ar ddisg mewn print bras, Saesneg ac ieithoedd cymunedol
Rydym yn poeni am yr amgylchedd	Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn ceisio lleihau ei heffaith negyddol ar yr amgylchedd ac mae'n defnyddio adnoddau gwirioneddol gynaliadwy yn unig
Ein hymrwymiad i gyfleoedd cyfartal	Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi ymroi i werthfawrogi amrywiaeth ac yn hyrwyddo cyfle cyfartal, fel dyfarnwr grantiau a chyflogwr. Nod y Gronfa Loteri Fawr yw gweithredu'n gynhwysol i sicrhau fod ymgeiswyr a deiliaid grantiau, budd-ddeiliaid, ceiswyr swyddi a'n staff yn cael eu trin yn deg. Mae pob aelod o'n staff ac aelodau'r Bwrdd yn gyfrifol am gynnal a gweithredu ein polisi cydraddoldeb
	Cronfa Loteri Fawr yw'r enw a ddefnyddir gan y Gronfa Cyfleoedd Newydd a Bwrdd Elusennau'r Loteri Genedlaethol (a oedd yn dosbarthu grantiau dan enw'r Gronfa Gymunedol) wrth weithredu ar y cyd
	Ysgrifennwyd y crynodeb yma gan Steve Browning

Yn dyfarnu arian
Y Loteri Genedlaethol

Cronfa Gymunedol

ADRODDIAD BLYNYDDOL A CHYFRIFON

Am y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2005

CYFLWYNWYD YR ADRODDIAD BLYNYDDOL YN UNOL AG ADRAN 34 (3) DEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL ETC 1993 (FEL Y'I DIWYGIWYD GAN DDEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL 1998) GAN YR YSGRIFENNYDD GWLADOL DROS DDIWYLLIANT, Y CYFRYNGAU A CHWARAEON.

PARATOWYD A CHYFLWYNWYD Y CYFRIFON YN UNOL AG ADRAN 43D (4) DEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL ETC 1993 (FEL Y'I DIWYGIWYD GAN DDEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL 1998) GAN Y RHEOLWR AC ARCHWILYDD CYFFREDINOL.

GORCHMYNWYD EI ARGRAFFU GAN DŴ'R CYFFREDIN AR31 MEDI 2005.

CYFLWYNWYD GERBRON SENEDD YR ALBAN GAN WEINIDOGION YR ALBAN AR
31 RHAGFYR 2005.

HC474 SE/2005/202 LLUNDAIN: THE STATIONERY OFFICE. £17.15

Cronfa Gymunedol
ADRODDIAD A CHYFRIFON BLYNYDDOL

Cynnwys

Cyflwyniad: Adroddiad y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr	2
1. Perfformiad yn erbyn amcanion 2004-05	4
2. Rhaglenni a dyfarniadau grant	14
3. Ble aeth yr arian	32
4. Y Gronfa Loteri Fawr – edrych ymlaen	37
5. Gofal Cwsmeriaid	39
6. Cydraddoldeb	42
7. Cofrestr o fuddiannau	45
8. Adolygiad Ariannol	46
9. Cysylltu â ni	48
10. Aelodau'r Bwrdd a'r Pwyllgor	49
11. Cyfrifon Blynyddol	52
12. Cefndir statudol	94
13. Rhestr o'r grantiau gwerth rhwng £100,000 a £250,000	98
14. Rhestr o'r grantiau gwerth mwy na £250,000	109

Cyflwyniad

Adroddiad y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr

Mae adroddiad blynyddol 2004-05 yn dathlu'r uno gweinyddol llwyddiannus rhwng y Gronfa Cyfleoedd Newydd a'r Gronfa Gymunedol, a ddaeth yn Gronfa Loteri Fawr ar 1 Mehefin 2004. Cyflawnwyd llawer iawn ers yr uno.

Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi sefydlu strwythur llywodraethu newydd, sy'n cynnwys Bwrdd cydffiniol, wedi datblygu cenhadaeth a gwerthoedd newydd, wedi cwblhau cymathu'r staff presennol yn y strwythur dros dro, ac wedi gweithredu polisïau a strategaethau cydlynol i alinio ein hadnoddau ymhellach i gefnogi cyflwyno'n busnes newydd. Ym mis Ionawr 2005, cydleolodd Comisiwn y Mileniwm yn yr un safle â'r Gronfa Loteri Fawr yn Llundain, fel cam cyntaf tuag at, yn y pen draw, drosglwyddo ei gyfrifoldebau i ni.

Yn erbyn y cefndir hwn, cadwyd gwaith y sefydliadau etifeddiaeth ar y trywydd iawn drwy gynnal gwasanaethau ansawdd uchel i'n hymgeiswyr, deiliaid grant, partneriaid allweddol a rhanddeiliaid. Yn ystod 2004-05, ymrwymwyd cyllid gwerth £749 miliwn gennym trwy raglenni DU-eang amrywiol (£550m o'r Gronfa Cyfleoedd Newydd a £199m o'r Gronfa Gymunedol). Ymhlith y rhaglenni presennol yr adroddir yn eu cylch yn adran dau, lansiwyd y Gronfa Pobl Ifanc ym mis Medi 2004 i hyrwyddo lles a datblygiad personol pobl ifanc ledled y DU.

Yn ogystal â hynny, cynhaliodd y Gronfa Loteri Fawr ddau ymgynghoriad DU-eang pwysig â'n rhanddeiliaid a'r cyhoedd ehangach rhwng Mehefin 2004 ac Ionawr 2005. Canolbwyntiodd y cyntaf ar ba fath o noddwr y dylem fod a sut y dylem gynnig nawdd, a chanolbwyntiodd yr ail ar y themâu, y canlyniadau a'r blaenoriaethau a fydd yn llunio ein gwaith yn y dyfodol. O ganlyniad, cyhoeddwyd fframwaith polisi cychwynnol ym mis Mawrth 2005 i gefnogi cyflwyno rhaglenni grant newydd gwerth rhyw £2.3 biliwn yn ystod 2006-09.

Hoffem ddiolch i'r Bwrdd, aelodau'r Pwyllgor a'r staff sydd wedi cyfrannu at y cyflawniadau hyn. Maent wedi gosod sylfaen gadarn i'r Gronfa Loteri Fawr allu datblygu'n ariannwr newydd, gwahanol a gwell, gan ddod â gwelliannau go iawn i gymunedau a bywydau'r bobl hynny sydd ei angen fwyaf.

Syr Clive Booth
Cadeirydd

Stephen Dunmore
Prif Weithredwr

Adran un

Perfformiad yn erbyn amcanion corfforaethol 2004/05

Mae Cynllun Corfforaethol 2004/05 y Gronfa Loteri Fawr yn nodi'r amcanion corfforaethol a'r dangosyddion perfformiad cysylltiedig. Ceir crynodeb ohonynt isod, ynghyd â manylion am y lefelau perfformiad a gyflawnwyd.

1 Creu sefydliad cyfun o'r Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd, sy'n gweithio i Fwrdd Cydffiniol i greu'r Gronfa Loteri Fawr (yn amodol ar ddeddfwriaeth) drwy:

a) Sefydlu holl aelodau'r Bwrdd o fewn tri mis ar ôl iddynt ymuno.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Sefydlu'r Cadeirydd a'r aelodau Bwrdd newydd a datblygu rhaglen sefydlu.	Sefydlwyd y Cadeirydd a'r aelodau Bwrdd newydd o fewn tri mis o ymuno drwy raglen/pecynnau sefydlu.

b) Paratoi blaengynllun a strwythur llywodraethu i'r Bwrdd erbyn mis Mai 2004.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Integreiddio'r Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd yn Fwrdd cydffiniol newydd. Paratoi blaengynllun a strwythur llywodraethu'r Bwrdd.	Ffurfiwyd y Bwrdd cydffiniol newydd gyda Blaengynllun yn cael ei baratoi ym mis Mehefin 2004. Cytunodd y Bwrdd ar strwythur newydd y Pwyllgor, Cadeiryddion y Pwyllgorau a'u haelodaeth ym mis Gorffennaf 2004.

c) Paratoi'r ffordd ar gyfer y Gronfa Loteri Fawr drwy uniad gweinyddol erbyn Mawrth 2005.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Cytuno ar y strwythur a chymathu staff i'r strwythur newydd.	Cwblhawyd uniad gweinyddol y Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd ar 1 Mehefin 2004 gyda lansiad y Gronfa Loteri Fawr (yn amodol ar ddeddfwriaeth). Adolygwyd y mwyafrif o strwythurau'r gyfarwyddiaeth a chytunwyd ar gymathu staff presennol a recriwtio staff newydd i lenwi'r swyddi gwag. Bydd ailstrwythuro Lloegr a'r Gweithrediadau'n parhau yn ystod 2005/06.
Creu amserlen cynllun prosiect ar gyfer integreiddio Comisiwn y Mileniwm i'r Gronfa Loteri Fawr dan gytundeb lefel gwasanaeth erbyn Ionawr 2005.	Ymunodd y Gronfa Loteri Fawr a Chomisiwn y Mileniwm mewn Cytundeb Lefel Gwasanaeth ym mis Ionawr 2005. Symudodd Comisiwn y Mileniwm i safle'r Gronfa Loteri Fawr yn Plough Place.

d) Darparu strategaeth gyfathrebu integredig ar gyfer y Gronfa Loteri Fawr erbyn Mawrth 2005.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Darparu strategaeth gyfathrebu integredig ar gyfer y Gronfa Loteri Fawr.	Cymeradwywyd strategaeth gyfathrebu dros dro gan y Bwrdd ym mis Mehefin 2004. Caiff y strategaeth gyfathrebu ei chwblhau a'i chyflwyno i'r Bwrdd ym mis Gorffennaf 2005.

e) Datblygu gweledigaeth, gwerthoedd a chynllun strategol erbyn Ionawr 2005.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Datblygu gweledigaeth, gwerthoedd a chynllun busnes corfforaethol 2005/06. Paratoi cynllun gweithredu ar gyfer cynhyrchu cynllun strategol.	Datblygwyd gweledigaeth a gwerthoedd y Gronfa a chytunodd y Bwrdd arnynt ym mis Mawrth 2005. Cytunwyd ar fframwaith amlinellol a'r cerrig milltir arfaethedig ar gyfer y broses gynllunio strategol hefyd. Ym mis Mawrth 2005, cymeradwywyd Cynllun Busnes 2005/06 gan y Bwrdd.

f) Integreiddio'r gweithdrefnau corfforaethol erbyn Mawrth 2005.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Sefydlu, cyd-drefnu a rheoli timau prosiect newydd sy'n gweithio ar integreiddio gweithdrefnau corfforaethol a datblygu rhaglenni.	Sefydlwyd y Byrddau Rheoli ym Mehefin 2004 i gyd-drefnu a rheoli timau prosiect sy'n gweithio ar integreiddio gweithdrefnau corfforaethol. Mae'r gwaith integreiddio ar y gweill.

g) Adolygu'r cynnydd yn erbyn amcanion corfforaethol bob tri mis.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Sefydlu systemau i sicrhau bod cyfarwyddiaethau yn adrodd ynghylch eu cynlluniau bob tri mis, a pharatoi adroddiad i'r Uwch Dîm Rheoli.	Cytunwyd ar Gynllun Busnes 2004/05 ym mis Mai 2004, gydag adroddiadau cynnydd chwarterol yn cael eu cyflwyno i'r Uwch Dîm Rheoli a'r Bwrdd.
Cyd-drefnu a pharatoi Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2003/04 ar gyfer y Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd.	Gosodwyd Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon y Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd ar gyfer 2003/04 gerbron y Senedd ym mis Hydref 2004.

Adran un

h) Datblygu a chyflwyno ymgynghoriad a chynllun briffio erbyn mis Hydref 2004.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Datblygu a chyflwyno ymgynghoriad a chynllun briffio.	Datblygwyd a chyflwynwyd ymgynghoriad a chynllun briffio yn Ebrill 2004, a chwblhawyd dau ymgynghoriad cyhoeddus mawr erbyn Ionawr 2005.

i) Datblygu a chyflwyno Polisi Newid Staff tryloyw erbyn Ebrill 2005.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Datblygu a chyflwyno Polisi Newid Staff.	Cytunwyd ar y Polisi Newid Staff am y tro cyntaf yn y chwarter cyntaf, ac fe'i diweddarwyd a chytuno ar y diweddariad hwnnw ym mis Mawrth 2005.

2 Cyflawni'r targedau dyfarnu grantiau a nodwyd yn y Cyfarwyddiadau Polisi a'r targedau ardaloedd blaenoriaeth drwy:

a) Bodloni'r ymrwymiad targed am bob blaenoriaeth/rhaglen sy'n bodoli eisoes.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Bodloni'r targedau ymrwymiad a gytunwyd a datblygu cynlluniau wrth gefn i sicrhau yr ymrwymir yr holl arian erbyn y dyddiad angenrheidiol.	Bodlonwyd y targedau ymrwymiad yn ystod y cyfnod adrodd hwn.

b) Bodloni'r amserlenni cyhoeddedig ar gyfer asesu a gwneud penderfyniadau.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Bodloni'r amserlenni cyhoeddedig ar gyfer asesu a gwneud penderfyniadau.	Bodlonwyd yr amserlenni cyhoeddedig ar gyfer asesu a gwneud penderfyniadau yn ystod y cyfnod adrodd hwn.

c) Gosod a bodloni targedau ar gyfer rheoli grantiau.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Bodloni'r holl dargedau ar gyfer rheoli grantiau.	Bodlonwyd y targedau ar gyfer rheoli grantiau'n rhannol yn ystod y cyfnod adrodd hwn.

3 Gwella'n barhaus trwy fod yn ariannwr da a rhannu'r gwersi rydym wedi'u dysgu drwy:

a) Ddatblygu fframwaith polisi, sy'n cynnwys cydraddoldeb a datblygiad cynaliadwy, i gefnogi cyflwyno rhaglenni grant erbyn Mawrth 2005.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Datblygu opsiynau rhaglenni/fframwaith i'r Bwrdd, a sicrhau y ceir ymgynghori mewnol ac allanol ynghylch opsiynau rhaglenni.	Cytunodd y Bwrdd ar fframwaith polisi ym mis Mawrth 2005. Ni chynhwyswyd datblygiad cynaliadwy yn y fframwaith polisi hwn, ond bydd yn cael ei ddatblygu yn ystod 2005/06. Adroddwyd ar yr ymgynghoriadau cyhoeddus eisoes ym mesur perfformiad allweddol 1h, uchod.

b) Datblygu modelau dosbarthu cyllid ar gyfer holl ddyfarniadau grant yn y dyfodol a nodi oblygiadau gweithredol erbyn mis Hydref 2004.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Datblygu tîm prosiect i edrych ar ddatblygiad . cynnar modelau dosbarthu, a chymryd golwg gynnar ar ofynion gweithdrefnau a systemau.	Cymeradwywyd Prosiect Toolkit ar gyfer Datblygu Rhaglenni gan y Bwrdd Rheoli Grantiau ym mis Ionawr 2005, ac o ganlyniad i hynny sefydlwyd Tîm Prosiect Datblygu Rhaglenni. Bydd y Tîm yn parhau i adolygu a datblygu ystod o fodelau dosbarthu ar gyfer rhaglenni newydd yn ystod 2005/06.

c) Parhau i ddatblygu a chyflwyno strategaethau perthynas ôl-ddyfarnu i'r holl raglenni grant perthnasol (yn gymwys i raglenni'r Gronfa Cyfleoedd Newydd).

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Darparu fframwaith o opsiynau dosbarthu a gwerthuso/prisiad i'r Bwrdd.	Cwblhawyd y strategaethau rheoli perthynas ôl-ddyfarnu ar gyfer y rhaglenni perthnasol yn ystod y cyfnod adrodd hwn.

d) Cwblhau strategaeth ynghylch cyllido yn ôl canlyniad erbyn Mawrth 2005.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Ystyried modelau cyllido yn ôl canlyniad yng nghyd-destun rhaglenni'r Gronfa Loteri Fawr.	Cafodd y modelau cyllido yn ôl canlyniad eu cynnwys yn yr ystyriaeth ehangach o ddatblygu fframwaith rhaglen ariannu newydd yn ystod y cyfnod adrodd hwn.

Adran un

e) Cwblhau a gwerthuso cynllun peilot GM04 erbyn Awst 2004 a phenderfynu ar ei gyflwyno erbyn mis Hydref 2004.

Dangosydd Perfformiad

Cwblhau a gwerthuso cynllun peilot GM04 ac, os yw'n llwyddiannus, gweithredu'r broses ar draws rhaglenni grant agored.

Adroddiad diwedd blwyddyn

Cwblhawyd gwerthusiad allanol terfynol o gynllun peilot GM04 yn ystod y trydydd chwarter, a chyflwynwyd yr adroddiad i Fwrdd y Prosiect. Caiff canfyddiadau'r adroddiad eu bwydo i fecanweithiau dosbarthu rhaglenni newydd Prosiect Toolkit ar gyfer Datblygu Rhaglenni.

f) Cytuno ar strategaeth ymchwilio a gwerthuso integredig, a dechrau ei gweithredu erbyn Mawrth 2005.

Dangosydd Perfformiad

Cynhyrchu strategaeth ymchwilio a gwerthuso ar gyfer y Gronfa Loteri Fawr.

Adroddiad diwedd blwyddyn

Cwblhawyd y strategaeth ymchwilio a gwerthuso ddrafft. Mae'n amodol ar gytundeb y Bwrdd ym mis Mai 2005. Caiff ei gweithredu wedi hynny.

g) Symud ymlaen â gwaith ar gyd-ddosbarthwr sy'n gweithio trwy gyfrwng fforymau perthnasol trwy gydol y flwyddyn.

Dangosydd Perfformiad

Cynnydd wrth gydweithio â dosbarthwyr eraill y loteri drwy fforymau perthnasol.

Adroddiad diwedd blwyddyn

Mynychodd y Prif Weithredwr a'r staff perthnasol gyfarfodydd Fforwm y Loteri yn rheolaidd, ym mhob un o'r pedair gwlad, yn ystod y cyfnod adrodd hwn.

4 Bod yn atebol ac yn effeithlon yn ariannol drwy:

a) Gyflawni arbedion effeithlonrwydd o 10 y cant o leiaf dros 2003/04 ar gostau uned busnes corfforaethol (ac eithrio gweithgareddau dyfarnu grant):

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Adolygu adnoddau yn ystod y flwyddyn i gyfrannu at arbedion cyffredinol o 10 y cant o leiaf	Gwnaeth y Gronfa arbedion o 9.6%.

b) Lleihau mantolau Cronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol (CDdLG) i rhwng £575m a £625m (y Gronfa Cyfleoedd Newydd) a rhwng £50m a £100m (y Gronfa Gymunedol), trwy ddatblygu targedau a strategaethau perthnasol ar gyfer yr holl raglenni:

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Darparu manylion llif arian misol i hysbysu'r Uwch Dîm Rheoli o'r cynnydd yn erbyn targedau'r CDdLG.	Lleihau mantolau'r CDdLG i £691m (y Gronfa Cyfleoedd Newydd) a £174m (y Gronfa Gymunedol). (Cyfeiriwch at Adran wyth am fwy o wybodaeth)

c) Sicrhau y gweithredir strategaeth risg unigol erbyn Rhagfyr 2004.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Cytuno ar strategaeth risg gorfforaethol.	Cynhyrchwyd cofrestr risg gorfforaethol ym mis Medi 2004. Cynhyrchir strategaeth risg unigol yn ystod 2005/06.

Adran un

d) Sicrhau bod systemau a gweithdrefnau'n atebol, ar sail fframwaith rheoli mewnol a'u bod yn bodloni gofynion cyfreithiol, gan gynnwys Deddf yr Iaith Gymraeg ac Adran 75 Deddf Gogledd Iwerddon.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Datblygu strategaethau ar gyfer y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Ddeddf Diogelu Data, sy'n cynnwys holl feysydd perthnasol busnes y Gronfa Loteri Fawr.	Datblygwyd cynllun gweithredu yn ystod y chwarter cyntaf i alluogi'r Gronfa i ymdrin â gofynion y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Ddeddf Diogelu Data. Darparwyd hyfforddiant i'r staff trwy gydol 2004/05. Penodwyd Ymgynghorydd Gwybodaeth Gorfforaethol ym mis Ionawr 2005.
Gweithredu cydgynlluniau archwilio fel a gytunwyd gan y Pwyllgor Archwilio ym mis Mawrth 2004.	Gweithredwyd y cydgynllun archwilio, a chynhaliwyd hunan asesiad o'r rheolaethau mewnol yn ystod y cyfnod adrodd hwn.
Adolygu cynllun yr iaith Gymraeg.	Cytunodd Bwrdd yr Iaith Gymraeg i dderbyn y cynllun fel un gwirfoddol yn ystod y cyfnod adrodd hwn.
Cynhyrchu Adroddiad Blynyddol ar Adran 75 i'r Comisiwn Cydraddoldeb .	Cynhyrchwyd yr Adroddiad Blynyddol ar Adran 75 i'r Comisiwn Cydraddoldeb ym mis Awst 2004.

5 Dysgu o'n profiadau a phrofiadau sefydliadau eraill i wneud gwelliannau parhaus i'r modd y mae ein sefydliad yn gweithredu trwy:

a) Adolygu pob rhan o'r busnes i nodi arferion gorau perthnasol i lywio datblygiad corfforaethol yn y dyfodol erbyn Mawrth 2005.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Cefnogi'r holl dimau prosiect ar draws y sefydliad er mwyn sicrhau ymagwedd gyson tuag at reoli prosiectau, gan ddarparu'r hyfforddiant, y prosesau, y dogfennau, yr offer a'r technegau angenrheidiol i'r staff.	Timau prosiect a gefnogir gan Dimau Rheoli Rhaglenni a Phrosiectau, fel sy'n ofynnol i gyflwyno o fewn yr amserlenni gofynnol. Cytunodd y Byrddau Rheoli ar Fframwaith Datblygu Rhaglenni newydd, a ddyluniwyd i adlewyrchu arfer da wrth reoli prosiectau, wrth ddatblygu rhaglenni ariannu newydd. Mae hyfforddiant ar y gweill.

b) Nodi model rheoli perfformiad trefniadaethol priodol a fydd yn bodloni'r anghenion busnes erbyn Medi 2004.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Ymchwilio i fodelau rheoli perfformiad a gwneud argymhellion i'r Uwch Dîm Rheoli er mwyn llywio cynllunio 2005/06.	Cytunwyd mai'r Cerdyn Sgorio Cytbwys fyddai'r model rheoli perfformiad i lywio cynllunio busnes strategol Cynllun Strategol 2006/09. Cytunwyd hefyd y dylid cynnal cynllunio busnes 2005/06 ar sail debyg i 2004/05.

c) Datblygu a gweithredu polisi gofal cwsmeriaid erbyn Rhagfyr 2004.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Adolygu'r modd y mae'r Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd yn arolygu eu cwsmeriaid, a chytuno ar sut a phryd y dylai'r Gronfa Loteri Fawr gynnal arolygon.	Cwblhawyd adolygiad o'r arolygon a gynhaliwyd gan y Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd ym mis Medi 2004.
Safoni siarter cwsmeriaid a system gwyno â'r dosbarthwyr eraill.	Cytunwyd ar Siarter a Phroses Gwyno Cyffredin gan yr holl ddosbarthwyr ym mis Mawrth, i'w lansio ar 1 Ebrill 2005.

Adran un

6 Gwneud gwelliannau parhaus mewn bod yn gyflogwr da (amcan pobl) trwy:

a) Ddatblygu polisïau Adnoddau Dynol sy'n cyd-fynd â'r anghenion busnes ac yn hyrwyddo cyfleoedd cyfartal erbyn Mawrth 2005.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Datblygu a gweithredu set gyson o bolisïau, prosesau, gweithdrefnau, telerau ac amodau Adnoddau Dynol.	Cytunwyd ar set gyson o brosesau, telerau ac amodau Adnoddau Dynol ym mis Mawrth 2005.

b) Cynnal arolwg boddhad staff cynhwysfawr erbyn Mawrth 2005, a datblygu cynllun gweithredu i ymdrin â'r materion sy'n codi.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Cynnal arolwg staff ynghylch yr ystod gyfan o faterion a fydd yn effeithio ar y Gronfa Loteri Fawr, a datblygu cynllun gweithredu i ymdrin ag unrhyw faterion sy'n codi.	Gwnaed penderfyniad i ohirio'r arolwg staff tan ar ôl cyflawni'r Adolygiad Strwythurol.

c) Datblygu set gyson o systemau monitro ac ymdrin ag unrhyw faterion o'r cynlluniau gweithredu presennol na ddeliwyd â hwy eto.

Dangosydd Perfformiad	Adroddiad diwedd blwyddyn
Datblygu set gyson o systemau monitro ac ymdrin ag unrhyw faterion o'r cynlluniau gweithredu presennol na ddeliwyd â hwy eto.	Cwblhawyd yr adolygiad o ymagwedd y Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd at y systemau monitro cydraddoldeb Adnoddau Dynol presennol yn ystod y cyfnod adrodd hwn. Caiff y canfyddiadau eu mabwysiadu yn ystod 2005/06. Caiff materion na ddeliwyd â hwy yn y cynlluniau gweithredu cydraddoldeb presennol eu hadolygu hefyd yn erbyn y canfyddiadau yn 2005/06.

Adran dau
Rhaglenni a dyfarniadau grant

Grantiau strategol
Dyfarnwyd 60 o grantiau gwerth dros £18 miliwn.

Mae'r rhaglen hon, sy'n annog sefydliadau elusennol cenedlaethol a grwpiau gwirfoddol a chymunedol eraill i wneud cais ar gyfer prosiectau sy'n dylanwadu ar bolisi ac arferion, wedi parhau i fod yn boblogaidd iawn.

Allan o'r 56 o geisiadau llwyddiannus yn ystod y flwyddyn, roedd 39 y cant ar gyfer prosiectau dylanwadu gwerth cyfanswm o fwy nag £8 miliwn allan o wariant o £17.7 miliwn i gyd.

Derbyniodd 'Voice for the Child in Care' grant o £300,834 i ddefnyddio eu "Cynllun" a ymchwiliwyd yn flaenorol ar gyfer gwella'r system gofal a chyfranogiad a rhan pobl ifanc o fewn y system honno. Bydd y "Cynllun" hwnnw'n cael ei ddefnyddio i ddylanwadu ar y Mesur Plant a'r canllawiau o ran polisi ac arfer a chyllid a ddaw yn ei sgîl ac fe fydd, trwy hynny, yn cael effaith sylweddol ar fywydau pobl ifanc sydd mewn gofal ar hyd a lled y DU.

Derbyniodd SCOPE £363,522 i gynyddu'r nifer o gymeriadau plant anabl, a'u hansawdd, a geir mewn llyfrau plant (mewn lluniau ac o fewn y stori), gan ddarparu modelau rôl positif a thrwy hynny gynyddu hunanhyder a chynhwysiad plant anabl a'u teuluoedd mewn cymdeithas. Gwneir hyn drwy ddylanwadu ar gyhoeddwyr a sefydliadau sy'n gyfrifol am gynhyrchu a dosbarthu llyfrau plant. Bydd hefyd yn darparu adnodd o luniau a straeon i gyhoeddwyr a mwy na 5,000 o sefydliadau sy'n gweithio gyda phlant anabl.

Eleni, cryfhawyd ymhellach y bartneriaeth gydag Ymddiriedolaeth Carnegie y DU i symud ymlaen gyda menter Cymunedau Cefn Gwlad er gwella bywydau pobl sy'n byw ac yn gweithio yn rhai o'n hardaloedd gwledig tlotaf. Daeth Ymddiriedolaeth Carnegie y DU yn bartner cyllido eleni a bydd yn rhannu £2.2 miliwn ar ein rhan.

Bydd y rhaglen o ymchwil gweithredol i ddatblygu cymunedol gwledig yn cyfrannu at Gomisiwn Gwledig yr Ymddiriedolaeth ac yn help i ddylanwadu'n ehangach ar bolisi, arfer ac ariannu gwledig. Dylai'r cyfleoedd i'r ddau fudiad ddysgu ar y cyd fod yn sylweddol.

Grantiau ymchwil
Dyranwyd 28 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £5.7 miliwn.

Nod ein rhaglen grantiau Ymchwil yw caniatáu i grwpiau gwirfoddol a'u buddiolwyr gael mynediad at ymchwil meddygol a chymdeithasol, a chodi pontydd rhwng y sector gwirfoddol ac ymchwilwyr. Rhoddir ein holl grantiau'n uniongyrchol i sefydliadau yn y sector gwirfoddol, sydd ar y cyfan yn gweithio mewn partneriaeth â phrifysgolion. Trwy fabwysiadu'r egwyddor o gael y 'sector gwirfoddol i arwain', mae'r rhaglen, sydd bellach wedi bod yn rhedeg ers dros dair blynedd, yn gwneud cyfraniad unigryw i'r holl faes ariannu ymchwil yn y DU.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi dyrannu oddeutu £5.7 miliwn i 28 prosiect ymchwil meddygol a chymdeithasol.

Mae nifer o'r grantiau'n canolbwyntio ar y newidiadau sylweddol yn y rhan y mae pobl ifanc yn ei chwarae yn eu cymunedau lleol. Dyrannwyd £178,000 i'r Birmingham Association of Youth Clubs er mwyn profi sut y gellir defnyddio ymchwil er mwyn cynnwys pobl ifanc mewn prosesau penderfynu lleol. Rhoddwyd grant o £158,000 tuag at ymchwil newydd gan CHILDREN 1ST (Royal Scottish Society for Prevention of Cruelty to Children) i edrych ar sut mae rôl tadau ifanc yn newid.

Rhoddwyd grant gwerth £195,000 i'r 'Mental Health Foundation/Foundation for People with Learning Disabilities' ar gyfer prosiect newydd a elwir yn 'What About Us?'. Mae'r prosiect hwn yn edrych ar brofiadau pobl ifanc sydd ag anawsterau dysgu mewn ysgolion a cholegau prif lif, a gobaith tîm y prosiect yw y byddant yn gallu gwella arferion a chynnig canllawiau a fydd yn gwella eu lles emosiynol.

Yn ogystal â dyrannu grantiau rydym wedi cynnal nifer o ddigwyddiadau cyfathrebu ac allgymorth. Er enghraifft, cynhaliwyd cyfres o weithdai cefn gwlad gennym i lunio strategaethau a fyddai'n galluogi mudiadau gwirfoddol bach a chanolig i ddefnyddio ymchwil ac adeiladu partneriaethau effeithiol gyda chanolfannau ymchwil.

Grantiau rhyngwladol

Dyranwyd 27 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £11.4 miliwn.

Yn ystod y flwyddyn pan oedd y Comisiwn ar Affrica yn tynnu sylw Prydain yn gyson at raddfa'r tlodi a brofir gan filiynau o bobl Affrica, parhaodd ein rhaglen grantiau Rhyngwladol i anelu arian at y rhai oedd â'r angen mwyaf amdano. Eleni, aeth 65 y cant o'n cyllideb werth £11.4 miliwn tuag at brosiectau yn Affrica. Bydd y rhain yn cynorthwyo yn y gwaith o ehangu mynediad at addysg, gwella iechyd, darparu dŵr a ffyrdd amgen o wneud bywoliaeth, a diogelu hawliau'r rhai sydd fwyaf difreintiedig. Anelwyd gweddill yr arian at gymunedau tlawd yn Asia, Dwyrain Ewrop ac America Ladin.

Ymysg yr enghreifftiau o brosiectau sydd wedi derbyn grantiau gennym eleni y mae £759,119 i 'Health Unlimited' i wella iechyd mewn cymunedau bugeiliol yn Ethiopia. Mae cyfleusterau gofal iechyd yn yr ardal yn gyfyngedig ac nid ydynt yn ystyried ffordd grwydrol y bobl o fyw. Ni cheir ond chwech y cant o enedigaethau ym mhresenoldeb gweithwyr iechyd cymwys, ac mae un plentyn o bob pump yn marw cyn cyrraedd ei bump oed. Bydd y prosiect yn codi'r nifer o blant dan bump oed sy'n cael eu himiwneiddio ac yn gwella iechyd y mamau trwy gefnogi clinigau teithiol a hyfforddi gweithwyr iechyd.

Cafodd 'Sense' International grant o £390,553 er mwyn iddynt helpu plant dall a byddar yn India. Mae llawer o'r rhain yn hynod ddifreintiedig, yn cael eu cadw mewn cewyll amrwd neu'n cael eu clymu'n gaeth wrth i'w rieni fynd at eu gwaith. Bydd y prosiect yn gweithio gyda'r plant, eu rhieni, athrawon a swyddogion y llywodraeth er mwyn ymestyn addysg brif lif i'r plant hyn.

Adran dau

Pan gafodd y Gronfa Loteri Fawr ei sefydlu, buom yn cynnal ymgynghoriad ynglŷn â dyfodol y rhaglen grantiau Rhyngwladol. Cymerodd llawer o elusennau Prydeinig sy'n ymddiddori ym maes datblygu rhyngwladol ran. Yn Rhagfyr 2004, cyhoeddodd Cronfa Loteri Fawr y byddai'n parhau i gynnal rhaglen grantiau Rhyngwladol. Ers hynny, rydym wedi ymgynghori ymhellach ar yr hyn y dylai'r rhaglen ei gyflawni a sut y dylid gwneud hyn.

Effeithiwyd ar y Bwrdd gan faint trychineb Tswnami Asia yn Rhagfyr 2004, a chyhoeddwyd y byddai £12 miliwn ychwanegol ar gael ar gyfer mentrau ailadeiladu hirdymor yn yr ardaloedd a ddioddefodd waethaf. Wrth i'r ardal symud ymlaen o'r cyfnod argyfwng i adferiad yn y tymor hwy, rydym yn cydweithio'n agos gydag elusennau o Brydain sydd yn weithredol yno er mwyn targedu'r arian hwn mor effeithiol ag y bo modd.

Cymru

Dyranwyd 355 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £10.6 miliwn.

Un o'r heriau mwyaf i ni eu hwynebu eleni oedd ymdopi â'r galw uchel a pharhaus am ein harian. Mae targedu effeithiol, cydweithio a chyfathrebu da wedi helpu darpar ymgeiswyr i ddeall ein polisïau a gweithdrefnau'n well, a dylanwadodd hynny ar eu penderfyniad a ddylent ymgeisio ai peidio.

Wrth i fenter **cyfran deg** ddirwyn i ben, cyflawnwyd targedau mewn tair ardal. Roedd y perfformiad yng Nghaerffili'n arbennig o galonogol oherwydd sefydlu cytundeb tair ffordd rhwng y Gronfa Gymunedol, y Cyngor Gwirfoddol Sirol (CVC) lleol a'r awdurdod lleol, gyda'r canlyniad bod y cyllido yn y sir wedi ei ddyblu. Roedd y defnydd o ffurflenni amlinellol cyn i gais llawn gael ei wneud yn fanteisiol i ddarpar ymgeiswyr gan alluogi staff i dargedu eu gwaith allgymorth yn effeithiol.

Ffocws allweddol ein gwaith eleni oedd gweithio ar y cyd. Sefydlwyd strwythur staff newydd i gyfuno gwaith y Gronfa Gymunedol â staff y Gronfa Cyfleoedd Newydd, gan esgor ar un tîm gydag ymrwymiad i sefydlu'r Gronfa Loteri Fawr yn ariannydd Loteri effeithiol yng Nghymru. Canlyniad parhau â'n hymwneud ag arianwyr eraill y Loteri a Camelot oedd cyfres o ddigwyddiadau cyllido ar y cyd ledled Cymru, yn arwain at ddathlu am wythnos gyfan ben-blwydd y Loteri Genedlaethol yn ddeg oed fis Tachwedd. Gweinyddwyd y rhaglen Arian i Bawb Cymru gennym, ac mae ei phoblogrwydd parhaus gydag ymgeiswyr yn amlwg oddi wrth y nifer o geisiadau a dderbyniwyd.

Parhaodd ein perthynas agos â'r sector gwirfoddol a buom yn gweithio'n agos â'n rhanddeiliaid i sicrhau y byddai'r wybodaeth bod y rhaglen boblogaidd o grantiau i'r sectorau gwirfoddol a chymunedol yn dod i ben yn cael ei lledaenu'n iawn, gan roi cymaint o rybudd ag y bo modd. Esboniwyd a hyrwyddwyd yr ymarfer ymgynghori ynglŷn â dyfodol cyllido gan y Gronfa Loteri Fawr yng nghynhadledd CGGC. Buom yn gweithio gyda Bwrdd yr Iaith Gymraeg er mwyn datblygu Cynllun yr Iaith Gymraeg newydd, gan adeiladu ar gryfderau'r ddau gynllun blaenorol. Bydd hyn yn cael ei fabwysiadu'n ffurfiol unwaith y bo'r ddeddfwriaeth wedi ei chwblhau.

Derbyniodd 'Circus Eruption' yn Abertawe grant o £73,307. Mae'r prosiect yn annog plant o bob gallu i ryngweithio a goresgyn canfyddiadau negyddol. Drwy sgiliau a gemau syrcas mae'n annog pobl ifanc o bob gallu i integreiddio â'i gilydd ac i gefnogi eu gilydd i oresgyn amryw sialensau a dysgu pethau newydd.

Yr Alban

Dyranwyd 479 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £18.8 miliwn.

Roedd hon yn flwyddyn fawr - ym mhob ystyr o'r gair - wrth i'r Gronfa Gymunedol baratoi i uno â'r Gronfa Cyfleoedd Newydd yn y disgwyliad y ceir deddfwriaeth a fydd yn creu dosbarthydd Loteri newydd. Awydd yr Ysgrifennydd Diwylliant am weld y dosbarthydd newydd fel corff a fyddai'n "fwy na chyfanswm ei gydrannau" oedd man cychwyn enwi'r dosbarthydd newydd yn Gronfa Loteri Fawr.

Yn sgîl gwaith ymgynghori, cafwyd cefnogaeth y staff a'r cyhoedd i'r syniad o "fawr" a thrwy gydol y flwyddyn cafwyd atsain o'r enw newydd mewn aml i gyd-destun - uchelgeisiau mawr, syniadau mawr, rhan fawr mewn gosod y blaenoriaethau ar gyfer rhaglenni newydd. Yng ngeiriau ein cydgyhoeddiad cyntaf, dyma yn wir "Newydd Mawr".

Wrth i ni uno systemau gweinyddol y ddau gorff i arbed rhywfaint o arian, a'i gwneud hi'n haws i ymgeiswyr gael mynediad at arian y Loteri, roedd busnes y rhaglenni cyllido'n aros heb ei newid, gan iddynt gadw eu hunaniaeth.

Parhaodd rhaglen y Gronfa Gymunedol i ganolbwyntio ar y blaenoriaethau a sefydlwyd yn ei gynllun strategol yn 2002: cyllido prosiectau a fyddai o fudd i bobl sy'n ddifreintiedig oherwydd newid cymdeithasol neu economaidd, pobl anabl a'u gofalwyr, a chymunedau pobl ddu a lleiafrifoedd ethnig. Roedd ein ffurflen gais amlinellol yn boblogaidd gyda'n hymgeiswyr ac ymrwymwyd y gyllideb ar gyfer grantiau yn llawn.

Un prosiect llwyddianus iawn a dderbyniodd arian yw'r prosiect 'Chatability'. 'Chatability' yw'r ystafell sgwrsio gyntaf saff yn Yr Alban sydd wedi ei hanelu at blant anabl a phobl ifanc. Derbyniodd 'Chatability' yr Alban £39,500 gan y Gronfa Gymunedol yn haf 2004 i sefydlu man rhith ar gyfer ieuenctid anabl er mwyn iddynt allu cyfarfod â ffrindiau newydd, cyfnewid newyddion a rhannu syniadau.

Rhoddwyd sylw i'r goreuon ymysg y prosiectau a gyllidwyd gan y Loteri er mwyn dathlu degfed penblwydd y Loteri Genedlaethol ar 6 Tachwedd. Canolbwynt y dathliadau oedd digwyddiad mawr yng Nghanolfan Wyddoniaeth Glasgow, ac bu i fwy na 180 o brosiectau ledled yr Alban naill ai agor eu drysau am ddim, gynnal partïon i ddathlu, neu gynnal cystadlaethau chwaraeon er mwyn dangos yr hyn y mae cyllido gan y Loteri wedi ei gyflawni dros yr Alban.

Symudodd y Gronfa Gymunedol, gyda'r Gronfa Cyfleoedd Newydd, i adeilad newydd ar Lannau Clud ganol mis Rhagfyr ac ers hynny mae rhaglen y Gronfa Gymunedol (a ail-enwyd yn 'Developing Communities') wedi dechrau ar ei gyfnod terfynol, ar ôl 10 mlynedd fel ariannydd annibynnol mwyaf y sector gwirfoddol yn yr Alban. Ar ddechrau blwyddyn newydd, rydym yn edrych yn ôl i'r gorffennol ac ymlaen i'r dyfodol, a hynny ar yr un pryd, gan gydnabod ein bod wedi gadael etifeddiaeth fawr ar ein hôl.

Adran dau

Gogledd Iwerddon

Dyranwyd 283 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £6.8 miliwn.

Dathlodd swyddfa Gogledd Iwerddon ei phenblwydd yn ddeg oed eleni ac aethom ati i ddatblygu rhaglenni newydd, a hynny mewn cyfnod o newid cyffrous.

Rydym ni am i'r rhaglenni hynny adeiladu ar gyraeddiadau rhaglen y Sector Gwirfoddol a Chymunedol, gan ein helpu i wireddu ein huchelgais o sicrhau bod unigolion a chymunedau'n chwarae eu rhan mewn cyflwyno newid cymdeithasol er gwell.

Yn dilyn lansiad y Gronfa Loteri Fawr fis Mehefin 2004 cynhaliwyd ymgynghoriad ledled Gogledd Iwerddon gennym er mwyn cywain barn am sut y dylem gyllido blaenoriaethau ein cwsmeriaid a'n rhanddeiliaid. Byddwn yn ymateb i'ch barn a ddaw'n amlwg o'r ymgynghoriad trwy wneud newidiadau yn ein ffordd o weithredu, gan gynnwys mabwysiadu agweddau newydd tuag at gyllido. Cychwynasom ar ymgynghori o'r newydd fis Chwefror 2005 er mwyn ein helpu i ddatblygu rhaglenni newydd, ac rydym wedi dechrau ar newidiadau a fydd yn paratoi'r ffordd ar gyfer hyn.

Rydym eleni wedi parhau i gyrraedd ein grwpiau targed, yn cynnwys plant a phobl ifanc, pobl anabl a phob hŷn a'u gofalwyr. Rydym yn dal i gyrraedd ein targedau ar gyfer cyllido cymunedau pobl ddu a lleiafrifoedd ethnig.

Diogelodd ‘Caring Breaks Limited’ grant o £96,771 gennym i ddarparu seibiant angenrheidiol i deuluoedd yn Ne a Dwyrain Belfast ac i ofalwyr oedolion ag anableddau dysgu difrifol. Mae’r grant yn sicrhau y gall y sefydliad gynnig seibiant i fwy o ofalwyr gyda’r sicrhâd fod eu mab neu ferch yn derbyn y gofal gorau ac yn cael eu cynnwys mewn amrediad o weithgareddau a fydd yn adeiladu eu sgiliau a hyder.

Rydym wedi parhau i osod cydraddoldeb yn flaenoriaeth uchel ar ein rhaglen wrth i ni weithio i lunio'r rhaglen gydraddoldeb ar gyfer y Gronfa Loteri Fawr yng Ngogledd Iwerddon. Rydym wedi gwneud ein hymrwymiad i hyrwyddo cydraddoldeb o ran cyfleoedd a chysylltiadau da yn glir, a byddwn yn parhau i weithio tuag at wneud cydraddoldeb yn greiddiol i'n gwaith wrth i ni ddatblygu polisïau a rhaglenni sydd yn unol â'n dyletswyddau dan Adran 75 Deddf Gogledd Iwerddon 1998.

Gogledd Ddwyrain Lloegr

Dyranwyd 297 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £8.7 miliwn.

Mae gan Ogledd Ddwyrain Lloegr gymysgedd amrywiol o gymunedau trefol, lled wledig a gwledig, gydag ardaloedd sylweddol o amddifadedd a nifer o ardaloedd adfywio. Mae rhai o'n cymunedau ymysg y rhai mwyaf difreintiedig yn yr holl DU. Ceir ymrwymiad cryf, fodd bynnag, i sicrhau cynhwysiant ac adfywiad cymdeithasol gwell ar gyfer cymunedau difreintiedig gwledig a threfol, ac mae'r sector gwirfoddol a chymunedol yn weithgar iawn yn y rhanbarth. Rydym wedi ymateb i hyn trwy gyllido ystod eang o brosiectau, yn cynnwys adeiladau cymunedol, cynlluniau cynghori am ddyled, hyfforddiant mewn sgiliau sylfaenol a gweithgareddau ar gyfer pobl anabl, gyda chyfanswm o £8.7 miliwn yn helpu pobl yng Ngogledd Ddwyrain Lloegr.

Rydym wedi cyrraedd neu wedi pasio pob targed o flaenoriaeth ranbarthol a oedd gennym ond un (sef plant a phobl ifanc, pobl hŷn a'u gofalwyr, pobl anabl, pobl sydd dan anfantais oherwydd newid economaidd a chymdeithasol, a ffoaduriaid a cheiswyr lloches). Nid ydym wedi cwrdd â'n targed ar gyfer pobl ddu a lleiafrifoedd ethnig. Fel ffordd o fynd i'r afael â'r flaenoriaeth hon am gyllid, rydym yn parhau i gynnig cyngor a chefnogaeth un-i-un cyn ymgeisio i ddarpar ymgeiswyr o grwpiau pobl ddu a lleiafrifoedd ethnig.

Daeth y fenter deirblwydd **cyfran deg** i ben fis Mawrth 2005, a chwrddasom â'n targedau yn yr ardaloedd hynny (Stockton a Darlington) o flaen amser.

Buom yn gweithio'n agos yn ystod y flwyddyn gydag asiantaethau cynorthwyol i gynnig cyngor mewn cymorthfeydd cynghori a digwyddiadau allgymorth.

Un o'r dyfarniadau a wnaed yn ystod y flwyddyn oedd i 'Age Concern Metropolitan Gateshead'. Rhoddwyd y grant i brosiect 'good companions', sef cynllun sy'n rhoi cefnogaeth i bobl hŷn ar sut i ymdopi â byw ar eu pen eu hunain. Mae 'Good Companions' yn cynnig amrediad o wasanaethau yn cynnwys ymweld â'r cartref, galwadau ffôn a rhaglen o ddigwyddiadau cymdeithasol. Mae'r grant o £113,000 dros dair blynedd wedi talu am gyflogau dau aelod o staff.

Cynhaliwyd digwyddiadau ymgynghori yn Middlesbrough a Newcastle fis Mehefin, a digwyddiadau ychwanegol yn cael eu cynnal ar gyfer ein grwpiau blaenoriaeth lleol. Cynhaliwyd digwyddiad gennym hefyd fis Medi ar gyfer rhanddeiliaid allweddol rhanbarthol.

Er mwyn dathlu 10fed Pen-blwydd y Loteri, cynhaliwyd digwyddiad llwyddiannus gennym ar gyfer y cyd-ddosbarthwyr yn y Ganolfan Metro, Gateshead i arddangos gweithgareddau ac ymwneud rhai o ddeiliaid ein grantiau.

Gwnaethom un o'r dyfarniadau cyntaf o dan raglen Grantiau i Fudiadau y Gronfa Pobl Ifanc a hynny i brosiect celf gymunedol greadigol sy'n gweithio gyda merched dan anfantais.

Gogledd Orllewin Lloegr

Dyranwyd 516 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £22 miliwn.

Rhanbarth Gogledd Orllewin Lloegr, gyda 6.9 miliwn o bobl, yw'r ail fwyaf ymysg rhanbarthau Lloegr o ran poblogaeth, ac mae'r dwysedd poblogaeth deirgwaith y cyfartaledd Ewropeaidd. Cymysgedd ydyw o gymunedau trefol, lled wledig a gwledig, gydag ardaloedd eang o amddifadedd a nifer o fannau adfywiad pwysig.

Gan y rhanbarth y mae'r nifer fwyaf o ardaloedd sy'n dod o fewn y 20 y cant o Loegr sy'n dioddef o'r amddifadedd gwaethaf (Mynegrif Amddifadedd Lluosog 2004) ac mae gan gytrefi Manceinion a Lerpwl lefelau o amddifadedd sydd yn gyson uwch na'r rhan fwyaf o'r ardaloedd eraill yn Lloegr.

Mae gan sector gwirfoddol y rhanbarth lawer iawn o grwpiau lleol sydd wedi eu gwreiddio yn y gymuned ac yn cael eu cefnogi gan gyrff isadeiledd lleol. Mae llawer o'r rhain wedi bod yn bartneriaid i ni yn ystod y flwyddyn, gan weithio gyda ni i gynnig cyngor a chefnogaeth i grwpiau sy'n ymgeisio am grantiau Loteri.

Un o brif lwyddiannau'r flwyddyn oedd pasio ein holl dargedau ar gyfer grwpiau o fuddiolwyr sydd wedi eu blaenoriaethu a hefyd ein targedau daearyddol. Dan y fenter **cyfran deg** cafodd rhanbarth Gogledd Orllewin Lloegr fwy o ardaloedd **cyfran deg** na'r un rhanbarth arall yn y wlad - sef 17 o ardaloedd llywodraeth leol.

Rydym wedi ymfalchïo'n fawr yn lefel y gwasanaeth cwsmer a gynigiwyd i ymgeiswyr. Penderfynwyd ar yr holl geisiadau a aseswyd gennym yn ystod y flwyddyn o fewn y cyfnod a bennwyd ar gyfer y gwaith.

Adran dau

Gwnaethom welliannau hefyd i'r ffordd o gynnig cefnogaeth cyn ymgeisio i ddarpar ymgeiswyr. Rhoesom gyfle i grwpiau ganfod a fyddai eu prosiectau'n debygol o gwrdd â'n polisïau cyllido a hynny'n fuan - fel y gallent benderfynu mynd ymlaen gyda chais llawn ai peidio.

Mae'r canlynol ymysg y grantiau sydd wedi symud ymlaen yn sylweddol o ran prosiectau a deilliannau yn ystod y flwyddyn hon:

- Cafodd 'Age Concern' Barrow a'r Ardal £167,975 i helpu gyda'r Cynllun Pontio, a fydd yn darparu dosbarthiadau crefftau, sesiynau hel atgofion, rhaglenni llythrennedd a phrosiect ffotograffiaeth i'r rhai dros 55 oed. Mae hefyd yn cynnig prosiect sioe ffasiynau a garddio oedran cymysg mewn ysgolion a cholegau i wella'r berthynas rhwng dwy ran wahanol o'r gymuned.
- Rhoddwyd £194,374 i 'Diversity in Barrier Breaking Communications'. Mae'r prosiect hwn yn defnyddio cyfleusterau darlledu megis systemau sain, stiwdios recordio byw, deciau cymysgu a sgiliau TG i gynnig hyfforddiant i bobl ifanc anabl neu ddadrithiedig. Canmolwyd y prosiect am ei dull unigryw o weithredu ac enillodd wobr arbennig gan Learn Direct yn y Gwobrau Hyfforddi Cenedlaethol.

Swydd Efrog a'r Humber

Dyfarnwyd 396 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £15 miliwn.

Mae rhanbarth Swydd Efrog a Humber yn gymysgedd o gymunedau gwledig a threfol gydag anghenion a thraddodiadau amrywiol. Yn ystod 2004-5 dyrannodd rhaglen sector Gwirfoddol a Chymunedol y Gronfa Loteri Fawr grantiau i nifer helaeth o brosiectau sy'n ymateb i amryw o anghenion y cymunedau lleol ac sy'n annog pobl i gymryd rhan mewn cynllunio a chyflwyno gwasanaethau.

Daeth y fenter **cyfran deg** – a gynlluniwyd i sicrhau bod mwy o arian Loteri'n mynd i rai rhannau o'r rhanbarth nad oeddynt cyn hynny wedi derbyn eu **cyfran deg** o gyllid y Loteri – i ben ar gyfer rhaglen y sector Gwirfoddol a Chymunedol ym mis Mawrth 2005. Cawsom darged o £18.6 miliwn i'w ddyrannu i bedair ardal llywodraeth leol mewn cyfnod o dair blynedd. Roeddem yn falch iawn o gwrdd â'r targedau am bob un o'r ardaloedd hyn – Doncaster, Rotherham, Wakefield a Kirklees.

Llwyddasom i gwrdd â'n targedau **cyfran deg** trwy weithio mewn partneriaeth â llawer o arianwyr ac asiantaethau eraill i gynnig gwasanaethau cefnogol i grwpiau lleol i'w helpu i lunio prosiectau llwyddiannus. Rydym yn hyderus y bydd yr arian a roddwyd i asiantaethau lleol i'w galluogi i gefnogi grwpiau llai, a'r rhwydweithiau ariannu a grëwyd fel rhan o'r rhaglen, yn cael effaith barhaol, yn ychwanegol at waith ardderchog y prosiectau lleol.

Trefnasom ddwy fenter benodol yn gysylltiedig â Chyfran Deg. Y gyntaf oedd cynllun cyllido ar y cyd ag ariannwyr Ewropeaidd Amcan 1, yn Doncaster a Rotherham. Golygai hyn y gallem ddyblu gwerth ein buddsoddiad yn rhai o'r cymunedau bach sydd dan yr anfanteision mwyaf, trwy gynnig arian cyfatebol ar gyfer prosiectau a oedd hefyd yn derbyn arian Ewrop. Trwy weithio gydag Amcan 1, bu modd i ni symleiddio'r broses ymgeisio a rhoi penderfyniad am gyllid yn gynt. Yr ail oedd panel lleol a weithiai mewn tair ward yn ardal Wakefield gan roi cyfle i bobl leol fynegi barn am yr angen am brosiectau yn eu hardal.

Rydym wedi parhau i gyllido llawer o waith da ledled y rhanbarth, yn cynnwys sawl prosiect sydd wedi bod o fudd i blant a phobl ifanc. Mae Canolfan Gymunedol Tsieineaidd Sheffield yn enghraifft o un o'r prosiectau hyn; dyfarnwyd grant o £117,606 i ddatblygu ac ymestyn eu cynllun chwarae plant sydd yn cynnig amrediad o weithgareddau i blant rhwng 5 a 14 oed, gyda'r nod o wella eu hunanhyder a'u sgiliau cymdeithasol.

Dwyrain Canolbarth Lloegr

Dyranwyd 349 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £9.8 miliwn.

Mae gan Ddwyrain Canolbarth Lloegr yn agos at 36,000 o grwpiau sector gwirfoddol a hynny mewn rhanbarth sydd â rhai o'r wardiau mwyaf difreintiedig yn y wlad, yn bennaf yn yr ardaloedd trefol a'r cyn feysydd glo yn y gogledd a chymunedau gwledig yn Swydd Lincoln. Y sialens yn y rhanbarth amlddiwylliannol hwn gyda phoblogaeth sy'n sylweddol hŷn nag mewn unrhyw ran arall o'r DU oedd sicrhau ein bod yn targedu ein hadnoddau'n effeithiol.

Mae'r tîm rhanbarthol wedi parhau â'u hymagwedd ragweithiol, gan gefnogi ymgeiswyr yn yr ardaloedd a dargedwyd gennym trwy gynnig cefnogaeth a chynhaliaeth un-i-un yn ogystal â darparu hyfforddiant ar gyfer cynghorwyr cyllido ac asiantaethau cynorthwyol.

Mae ein swyddog pobl ddu a lleiafrifoedd ethnig wedi cydweithio'n agos â grwpiau ledled Dwyrain Canolbarth Lloegr a oedd wedi cael trafferth o'r blaen wrth geisio denu cyllid, ac erbyn hyn ceir arwyddion ei fod yn dechrau llwyddo. Ynghyd â'n partneriaid rhanbarthol, VOICE East Midlands a Lloyds TSB, rydym wedi datblygu prosiect sy'n cefnogi mudiadau pobl ddu a lleiafrifoedd ethnig sy'n ceisio statws elusennol a thrwy hyn gynyddu eu cyfleoedd i sicrhau arian a gallu cyffredinol eu mudiad.

Parhaodd **cyfran deg** yn llwyddiant ysgubol yn Ashfield a Bolsover, a bydd yr holl dargedau'n cael eu pasio erbyn diwedd 2005. Profwyd bod yr agwedd bartneriaethol a fabwysiadwyd er mwyn cynyddu gallu grwpiau lleol yn yr ardaloedd hyn yn boblogaidd dros ben ac mae hyn wedi cyfrannu at lwyddiant y fenter hon, nid o ran cyllid yn unig ond hefyd o ran y cysylltiadau sy'n dal i ffynnu wedi i'r rhaglen ei hun ddod i ben.

Cawsom hyder yn ein gallu i gwrdd ag anghenion ein cwsmeriaid trwy wrando ar bobl a chynnig cefnogaeth a chyngor wyneb yn wyneb yn ystod y fenter **cyfran deg**. Parhawn i gynnig darpariaeth gyffelyb i gymunedau West Lindsey a Boston, sef ein hardaloedd targed Cymunedau Cefn Gwlad. Rydym wedi cymryd rhan mewn llawer o ddigwyddiadau lleol gyda swyddogion cefnogol penodol ar gael i gwrdd â grwpiau a rhanddeiliaid eraill. O ganlyniad, rydym wedi dangos cynnydd ardderchog yn erbyn ein targedau, gyda Boston eisoes yn derbyn 97 y cant a West Lindsey 85 y cant o'r targed 5 mlynedd gyfan.

Un o’r grwpiau a dderbyniodd budd o’r gefnogaeth yma yw ‘Home Start Boston’ a dderbyniodd grant o £199,766 i ehangu eu gwasanaeth gwirfoddol ymweld â’r cartref. Mae’r grant dros dair blynedd wedi talu am 6 aelod o staff rhan-amser sy’n rhedeg y prosiect i roi cefnogaeth i deuluoedd o dan straen ym Mwrdeistref Boston.

Adran dau

Gorllewin Canolbarth Lloegr

Dyranwyd 501 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £14.7 miliwn.

Er mwyn gwella ein gwasanaeth i gwsmeriaid yn ystod y flwyddyn buom yn annog grwpiau a oedd yn ystyried ymgeisio am grant i lenwi ffurflen gais amlinellol fer a'i dychwelyd atom. Wrth ddysgu am eu cynlluniau yn gynnar yn y broses, roedd modd i ni gynnig adborth, sylwadau ac awgrymiadau, a hefyd cyfeirio grwpiau at ffynonellau lleol ar gyfer gwybodaeth, cyngor a chefnogaeth. Roeddem hefyd yn gallu rhoi arweiniad realistig ynglŷn â'r tebygrwydd a fyddent yn derbyn cyllid ai peidio, gan gofio bod cystadleuaeth gref am arian. Addaswyd llawer o geisiadau yn sgîl ein sylwadau a'n cyngor a daethant yn gryfach o'r herwydd.

Buom yn parhau i gynnal sesiynau briffio misol yn ein swyddfa ranbarthol gydol y flwyddyn, a pharhau gyda'n gwaith allgymorth yn ardaloedd **cyfran deg** Dudley, Gogledd Solihull a Walsall, yn ogystal â'r ardaloedd daearyddol y rhoddem flaenoriaeth iddynt, sef Tamworth, Newcastle under Lyme a Cannock Chase. Cynhaliwyd cyfres o sesiynau briffio ledled y rhanbarth gennym hefyd yn ystod yr Hydref 2004 ar gyfer ein cysylltiadau allweddol o blith llywodraeth leol a'r sector gwirfoddol, er mwyn lansio rhaglen Grantiau i Fudiadau Cronfa Pobl Ifanc. Cafodd y rhain eu cyfuno ag ail gam ymgynghoriad y Gronfa Loteri Fawr, ar ein themâu a'n deilliannau arfaethedig.

Mae ein pwyllgor rhanbarth yn cynnal o leiaf dau o'i gyfarfodydd bob blwyddyn mewn prosiectau sydd wedi derbyn cyllid gennym. Yn ystod Haf 2004, cyfarfu'r pwyllgor yn 'The Hub', adeilad cymunedol yn Birmingham, yn fuan wedi iddo ailagor ar ôl cael ei ail-wneud yn sylweddol. 'The Hub' oedd y lleoliad hefyd ar gyfer y Cinio Mawr rhanbarthol fis Tachwedd, pan ddaeth amrediad eang o brosiectau at ei gilydd i ddathlu degfed pen-blwydd y Loteri Genedlaethol.

Roeddem hefyd yn falch, fel rhan o ddathliadau degfed pen-blwydd y Loteri Genedlaethol, o gefnogi Canolfan Gymunedol y Gwrw Nanak pan aeth ati'n llwyddiannus i dorri record y byd am wneud y bhaji nionyn fwyaf erioed. Cynigiodd tri o'n staff helpu yn yr ymdrech i dorri record y byd, a ddaeth â sylw a hysbysrwydd gwerthfawr gan y cyfryngau i'r ganolfan gymunedol hon, a ailwampiwyd yn ddiweddar, yn West Bromwich.

Dwyrain Lloegr

Dyfarnwyd 353 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £9.9 miliwn.

Mae rhanbarth Dwyrain Lloegr yn ardal lle ceir cyferbyniadau mawr. Mae gennym bopeth o gymunedau prysur amlddiwylliannol megis Watford a Luton i dawelwch gwledig ardaloedd megis Gogledd Norfolk, a phopeth rhwng y ddau eithaf hyn. Mae'r rhanbarth hwn yn un lle mae twf mawr yn nifer y tai ac llawer o gymunedau newydd yn cael eu codi, gyda'r duedd i fod â nifer uwch na'r cyffredin o deuluoedd ifanc, ac mae gennym ardaloedd eang ger y môr lle mae pobl sydd wedi ymddeol yn dewis byw. Ond beth bynnag fo'r ddemograffeg neu amrywiaeth y rhanbarth, ni ellir gwadu bod gennym amrediad o gymunedau cryfion. Mae'n debyg nad yw'r cymunedau wedi newid fawr ddim mewn rhai ardaloedd gwledig, ond mae cymunedau mwy newydd yn bodoli lle daw pobl at ei gilydd am y tro cyntaf i weithio tuag at nod cyffredin. Lle ceir cymunedau amrywiol, ceir atebion amrywiol i'r anghenion cymunedol ac yn Rhanbarth Dwyrain Lloegr rydym yn falch o amrywiaeth y prosiectau sydd wedi eu hariannu gennym.

Er enghraifft, buom yn ariannu 'Kickstart' yng Ngogledd Norfolk. Mae'r prosiect yn rhoi benthyg sgwteri i bobl ifanc, oherwydd na allent fynychu cyfweliadau neu gyrraedd eu gwaith hebddynt. Yn Swydd Rhydwely, cyllidwyd Cyngor ar Bopeth Leighton-Linslade a'r Ardal gennym. Defnyddir ein harian i dalu am gynghorydd ariannol a all helpu pobl sydd wirioneddol angen lleihau maint eu dyledion.

Roedd pobl anabl a'u gofalwyr yn un o'r blaenoriaethau yn y rhanbarth unwaith eto eleni, ac rydym wedi rhoi mwy na £3 miliwn i brosiectau sy'n cwrdd â'u hanghenion. Gwnaethom ariannu nifer o brosiectau ardderchog, er enghraifft y Ganolfan Adnoddau Anabledd sy'n gwasanaethu Swydd Rydwely a Luton. Mae'n cynnig gwybodaeth ac eiriolaeth i'r rhai sydd ag anghenion symudedd ac anabledd ac yn lobïo cwmnïau trafnidiaeth i integreiddio cludiant cyhoeddus a chymunedol. Gwnaethom hefyd ariannu Grŵp Cynnal Strôc Harlow fel y gallent gynnig cefnogaeth, cyngor a gweithgareddau i bobl sydd wedi cael strôc.

Rydym yn falch fod cymaint o fywydau wedi cael budd o'n grantiau eleni, ac rydym yn ddiolchgar am yr holl ymdrechion a wnaed gan y mudiadau, y gwirfoddolwyr a'r rhai a gymerodd ran yn y prosiectau hynny.

Llundain

Dyfarnwyd 532 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £20 miliwn.

Mae swyddfa ranbarthol Llundain yn ymwneud â'r 32 bwrdeistref yn Llundain, gan wasanaethu oddeutu 7 miliwn o bobl. Mae Llundain yn amrywio'n fawr o ran ethnigrwydd, diwylliant a chymdeithas, ac mae'n cynnwys tair o'r pum bwrdeistref fwyaf difreintiedig yn Lloegr. Ein prif nod yw helpu'r rhai sydd yn dioddef y difreintedd mwyaf, ac rydym yn gweithio'n agos gyda chymunedau lleol i wneud yn siŵr bod ein cyllid yn cyflawni hyn.

Mae **cyfran deg** yn parhau'n llwyddiant mawr yn Enfield a Waltham Forest. Er i ran VCS y fenter ddod i ben fis Mawrth 2005, mae gwaddol y grantiau a wnaethpwyd trwyddi yn parhau. Rydym ar hyn o bryd yn gwerthuso camau cynnar y cynllun er mwyn gallu deall beth fu ei effaith.

Arhosodd ein blaenoriaethau ar gyfer ariannu yn 2004-5 yr un fath, er i ni wella'r modd y targedir y flaenoriaeth sy'n ymwneud â phobl hŷn sydd wedi'u hynysu; yn sgîl hyn, ni wnawn ariannu dim ond prosiectau sy'n gweithio gyda grwpiau penodol o bobl hŷn, er enghraifft y rhai sydd ag anableddau dysgu, lle mae darpariaeth gwasanaethau'n wael. Mae hyn yn sicrhau bod ein harian yn parhau i helpu'r rhai sydd â'r angen fwyaf.

Bydd un o'n grantiau bach yn rhoi arian tuag at ailwampio man chwarae sydd ar hyn o bryd yn adfail. Bydd y grant o £26,975 i 'Avenue House Estate Management' yn helpu i drawsnewid y darn o dir i mewn i fan chwarae a all gael ei ddefnyddio gan blant abl ac anabl. Bydd offer pwrpas deublyg yn cael eu gosod gan alluogi plant sydd ag amrediad eang o anableddau i ddefnyddio'r man chwarae'n ddiogel. Hwn yw'r unig fan chwarae cyhoeddus o'i fath yn yr ardal a rhagwelir y bydd miloedd o blant yn elwa ohono. Bydd o gymorth i ddatblygiad plant ag anableddau corfforol, meddyliol a dysgu ac bydd o gymorth i oresgyn yr unigrwydd y maent yn ei brofi'n aml oherwydd problemau mynediad.

Dywedodd 'Avenue House Estate Management', " Mae'r man chwarae yma'n boblogaidd iawn ac roedd ei gau oherwydd rhesymau diogelwch yn ergyd drom i'r gymuned. Ond rydym yn cymeryd y cyfle yma i osod offer defnydd deublyg a fydd yn galluogi plant sydd ag amrediad eang o anableddau yn ogystal â phlant abl i fwynhau y man chwarae."

Adran dau

Cwblhawyd blwyddyn gyntaf y cynllun cefnogaeth i'r rhai sy'n derbyn grant, a chafwyd adborth cadarnhaol gan y grwpiau dan sylw. Dan gonsortiwm a arweiniwyd gan y 'Black Training and Enterprise Group', cafodd 30 o ddeiliaid grant gyfuniad o gefnogaeth un-i-un a sesiynau hyfforddi a dysgu mewn grwpiau er mwyn datblygu'r cymwyseddau allweddol angenrheidiol ar gyfer rhedeg eu prosiectau'n llwyddiannus. Mae'r ail weithgaredd, a gyflwynir gan 'Community Action Network', yn canolbwyntio ar weithio gyda deiliaid grant i ddatblygu cynlluniau cyllidol, gan eu cynorthwyo i dyfu'n fwy cynaliadwy yn yr hirdymor.

Rydym yn chwarae rhan mewn nifer o fentrau a leolir yn Llundain, yn cynnwys y 'London Lottery Forum', 'London Funders Group', 'Local Authority Network' a'r 'Lead Funder Project'. Mae'r wybodaeth a'r profiad sydd gan y rhai sy'n cymryd rhan yn y grwpiau hyn yn ein galluogi i rannu arfer gorau ac i ddylanwadu ar ein rhanddeiliaid allweddol.

De Ddwyrain Lloegr

Dyranwyd 449 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £14 miliwn.

Mae De Ddwyrain Lloegr yn fywiog, yn gymhleth, yn fawr ac mae'n amrywio'n fawr o le i le. Dyma un o ranbarthau mwyaf ffyniannus y DU - a'r 20fed economi o ran maint yn y byd, ond mae yno bocedi o amddifadedd difrifol. Mae 79 y cant o'r boblogaeth mewn gwaith, ond eto ystyrir bod 372,000 o gartrefi'n rhai 'tlawd' – y ffigwr uchaf y tu allan i Lundain. Ac mae yno 44,000 o fudiadau yn y sector gwirfoddol a chymunedol yn gwasanaethu 8 miliwn o bobl. Roedd ein nod felly'n syml. Rhaid oedd canfod ffyrdd o ddefnyddio'n harian fel y gallai fod o fudd i gymaint o bobl ag yr oedd modd. Gwnaethom hyn trwy godi safonau ac ansawdd ceisiadau a gosod targedau uchelgeisiol.

Roeddem yn credu y deuai ceisiadau o safon uwch pe treulid amser gydag ymgeiswyr a chynnig hyfforddiant iddynt, gan wneud yn siŵr y byddai cymaint ag y gellid wedi eu paratoi'n briodol fel y gallent gyflwyno'r cais gorau posibl.

Daeth 550 o ddarpar ymgeiswyr i 38 o gyfarfodydd a sesiynau briffio wyneb yn wyneb er mwyn dysgu am bynciau megis cymhwyster ar gyfer derbyn grant a pholisïau cyllido ac er mwyn derbyn awgrymiadau am sut i lunio cais da. Yn dilyn y sesiynau briffio a digwyddiadau allgymorth, a drefnwyd gennym yn y lle cyntaf ar gyfer prosiectau a oedd yn cwrdd â'n blaenoriaethau rhanbarthol, buom yn parhau i gefnogi ymgeiswyr trwy gyfrwng ein llinell gymorth.

Cyfunwyd y rhaglen hon o gefnogaeth cyn ymgeisio ledled y rhanbarth â digwyddiadau eraill i helpu gyda lansio a sefydlu'r Gronfa Loteri Fawr. Daethom ni a'r 'South East Racial Equality Network' (SEREN) ynghyd i gynnal dau ddiwrnod arbennig o godi ymwybyddiaeth yn y rhanbarth. Anogwyd ymgeiswyr a darpar ymgeiswyr sy'n wynebu'r eithrio cymdeithasol gwaethaf i rannu gobeithion eu cymunedau gyda ni, fel y gallwn ni eu helpu nhw. Cymerodd y rhan fwyaf ohonynt ran mewn trafodaethau hefyd er mwyn cyfrannu eu barn at ein hymgynghoriad a gynhelid ledled y DU.

Buom yn cwrdd â thargedau uchelgeisiol yn ein hymgyrch i ddod â gwelliannau i fywydau pobl. Mae'r pwyllgor rhanbarth wedi cynyddu'r gwariant ar y bobl hynny sydd â'r angen mwyaf, a bydd yn parhau i wneud hyn.

Mae llwyddiannau a gafwyd yn ystod y flwyddyn yn cynnwys: £141,565 i 'Portsmouth Council for Community Service' i'w cymorthi i sefydlu cynllun mudoledd siop cyntaf y ddinas; £95,104 i 'Aylesbury Vale Carer's Association' drwy eu cefnogi nhw i gefnogi gofalwyr ifanc; ac £104, 436 i ehangu ac ailwampio'r neuadd gymunedol yn Alford, Surrey. Aeth bron i 80 y cant o'n cyllideb i brosiectau oedd yn cyfarfod â'n blaenoriaethau ariannu'n uniongyrchol.

De Orllewin Lloegr

Dyfarnwyd 433 o grantiau gyda gwerth o oddeutu £11 miliwn.

Mae rhanbarth De Orllewin Lloegr wedi gorfod wynebu'r her o reoli'r bwlch mawr rhwng y lefel uchel o alw am grantiau a maint ein cyllideb, sydd yn un o'r rhai lleiaf ar gyfer rhanbarthau Lloegr. Roedd y pwysau hyd yn oed yn fwy eleni. Ceisiem ymdopi â disgwyliadau'r ymgeiswyr trwy fuddsoddi mewn allgymorth, datblygu a chynnig cyngor cyn iddynt ymgeisio, a thrwy eu hannog i ofyn am lai.

Trwy ddefnyddio'r dull hwn, llwyddasom i gynnig mwy o grantiau eleni, gan fod o les i fwy o gymunedau. Yn ystod y flwyddyn, dyfarnwyd 97 grant, gan gyrraedd cyfradd llwyddiant o 28 y cant – yn uwch na'r hyn a ragwelid gennym. Trwy gyfrwng ein gwaith datblygu, ac ar y cyd a'r dosbarthwyr Loteri eraill yn Ne Orllewin Lloegr, llwyddwyd i ddileu rhai o'r "mannau gwan" lle nad oedd lefel y grantiau'n cyfateb â maint yr angen.

Roeddem yn arbennig o falch bod modd cynyddu'n sylweddol dros ben yr arian a roddwyd gennym i brosiectau sy'n cefnogi pobl hŷn; mae cyfran uwch o bobl hŷn yn y rhanbarth hwn nag yng ngweddill y DU. Llwyddasom i gwrdd â'n targedau cyllido teirblwydd yn ein hardaloedd **cyfran deg**, a bu modd i ni gael effaith wrth fynd i'r afael ag arwahaniad gwledig ledled y rhanbarth.

Cafodd 'Age Concern' un o'n grantiau uchaf, £177,000, er mwyn gwella'r gwaith cynllunio a chyflwyno gwasanaethau i bobl hŷn yn Ne Orllewin Lloegr. Mae hyn eisoes wedi helpu 'Age Concern' i weithio mewn partneriaethau ledled De Orllewin Lloegr, gan ddylanwadu ar bolisi ac ar gyflwyniad gwasanaethau i bobl hŷn. Mae hyn yn arbennig o bwysig oherwydd amcangyfrifir y bydd 20 y cant yn fwy o bobl hŷn yn y rhanbarth erbyn 2020.

Rhaid i bobl ifanc yn Ne Orllewin Lloegr symud i ffwrdd o'r cymunedau lle cawsant eu magu, oherwydd cludiant gwael, cyflogau is a chostau tai uchel. Rhoddodd grant o £53,222 i'r 'North Tamar Community Transport Association' sicrwydd am barhad gwasanaeth pwysig a chynyddol boblogaidd i bobl ifanc yn y rhan hon o ogledd Dyfnaint. Mae'n golygu y bydd modd iddynt ddefnyddio sgwteri pŵer isel i gyrraedd sesiynau hyfforddi neu i gyrraedd eu gwaith. Mae'r holl gymuned yn ymfalchïo yn y fenter hon, sydd hefyd yn cynnig cyfleoedd i wirfoddolwyr lleol.

Gan fod y rhaglenni cyllido presennol ar gyfer y sector gwirfoddol a chymunedol yn dirwyn i ben, ein gobaith yw y bydd ein buddsoddiad dros y blynyddoedd i helpu grwpiau blaenoriaeth i wella eu cyfle o dderbyn grantiau o fudd iddynt yn y cyfnod ariannu newydd.

Adran dau
cyfran deg

Yn 2002, lansiodd y Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd fenter **cyfran deg**. Ei nod oedd gwneud arian y Loteri'n haws i gymunedau dan anfantais ei gaffael mewn 77 ardal ddifreintiedig ledled y DU, ardaloedd a ddewiswyd gan nad oeddynt wedi cael eu **cyfran deg** o arian y Loteri yn y gorffennol yn ogystal âr ffaith eu bod yn uchel ar y Mynegrif Amddifadedd Lluosog.

Roedd tri deg saith ardal allan o 77 heb dderbyn eu **cyfran deg** gan y Gronfa Gymunedol, a daeth y rhain yn ardaloedd o flaenoriaeth am y tair blynedd o Ebrill 2002 hyd Fawrth 2005. Cefnogwyd y lleill trwy gyfrwng gwaddoliad **cyfran deg** y Gronfa Cyfleoedd Newydd a ddisgrifir isod. Cyhoeddwyd targedau cyllido ar gyfer pob un o'r ardaloedd hyn, a chafodd tîm o staff grantiau, allgymorth a datblygu'r dasg o gynyddu'r gefnogaeth i ymgeiswyr yn yr ardaloedd hyn.

O'r cychwyn, gwnaethom ymrwymiad, nid yn unig i roi grantiau i ardaloedd **cyfran deg**, ond hefyd i fuddsoddi yng nghynaladwyedd hirdymor prosiectau i sicrhau bod eu heffaith yn parhau wedi iddynt ddod i ben. Wrth weithio gyda chymunedau a datblygu partneriaethau gyda rhanddeiliaid allweddol ym mhob ardal, bu modd i ni adnabod rhwystrau a chynyddu gallu lleol i gael mynediad at gyllid nid yn unig gennym ni, ond hefyd gan ariannwyr eraill.

Rydym wedi buddsoddi cyfanswm o bron i £85 miliwn mewn cymunedau **cyfran deg** yn y tair blynedd ers pan lansiwyd y fenter. Rydym wedi gweithio'n galed i'w gwneud hi'n haws cael mynediad at gyllid ac rydym wedi gweithio gyda chymunedau i ddatblygu'r sgiliau sydd eu hangen ar gyfer dyfodol cynaliadwy. Rydym wedi llwyddo i gyrraedd 92 y cant o'r targedau a osodwyd, gan sicrhau bod gan bob ardal **cyfran deg** o leiaf yr un faint o gyllid ar gyfartaledd am bob person â'r ardaloedd eraill.

Wrth i ni newid ffocws ein blaenoriaethau, mae gwaddol ein buddsoddiad yn parhau i godi momentwm. Bydd datblygiad Ymddiriedolaethau **cyfran deg** gan y Gronfa Cyfleoedd Newydd ar draws yr holl 77 ardal **cyfran deg** yn adeiladu ar y gobaith a'r brwdfrydedd a gododd yn yr ardaloedd **cyfran deg** a bydd yr ymddiriedaeth sydd bellach gan gymunedau lleol ynom yn parhau i gefnogi ein gwaith yn y dyfodol.

Un prosiect sydd wedi derbyn arian grant eleni yw'r 'Dudley Asian Women's Centre – Kaash Project', a dderbyniodd £59,777. Mae'r prosiect wedi defnyddio ei arian **cyfran deg** i gyflogi gweithiwr prosiect am dair mlynedd i gyrraedd a chynnwys merched Asiaidd datgyweddog a gwan yn Dudley. Mae'r gweithiwr prosiect wedi hyfforddi 15-20 o wirfoddolwyr bob blwyddyn i ddarparu cynnlun ymgyfeillio, gwasanaethau cyfieithu a dehongli, prosiect ieuenctid a hyfforddiant a digwyddiadau hunan-ddatblygiad. Mae mamau sengl a'r grŵp merched wedi bod yn ffocws neilltuol. Mae rhai unigolion sydd wedi defnyddio'r gwasanaeth yma wedi eu cymell i ymgymryd â hyfforddiant ac wedi ennill cymwysterau newydd.

Adran dau
Cymunedau Cefn Gwlad

Mae Cymunedau Cefn Gwlad yn fenter ar y cyd rhwng y Gronfa Gymunedol a'r Asiantaeth Cefn Gwlad. Ei nod yw sicrhau bod rhai o ardaloedd gwledig Lloegr yn derbyn eu 'cyfran deg' o arian.

Dewiswyd wyth ardal i fanteisio ar Gymunedau Cefn Gwlad, yn seiliedig ar fynegrifau amddifadedd a lefelau isel o ariannu. Dyma'r wyth ardal: Shepway (Caint); Dofr (Caint); King's Lynn a Gorllewin Norfolk; Gogledd Norfolk; Fenland (Swydd Gaergrawnt); Boston (Swydd Lincoln); Gorllewin Lindsey (Swydd Lincoln); a Sedgemoor (Gwlad yr Haf).

Mae ein staff allgymorth a datblygu wedi treulio amser ym mhob un o'r ardaloedd hyn er mwyn hyrwyddo ceisiadau a fyddai'n llwyddiannus. Yn ogystal â chynnig cefnogaeth un-i-un i ddarpar ymgeiswyr, maent hefyd wedi chwarae rhan sylweddol mewn trefnu partneriaethau gydag ariannwyr eraill i geisio sicrhau y ceir prosiectau sy'n fwy llwyddiannus a chynaliadwy. Maent hefyd yn defnyddio gwybodaeth leol i greu gwell darlun o'r ardaloedd, a bydd hyn yn ein helpu i weithio'n fwy strategol yn y dyfodol.

Erbyn diwedd Mawrth 2005, roedd y gwario yn wyth ardal y Cymunedau Cefn Gwlad wedi cyrraedd £6.9 miliwn - sef 49 y cant o'r targed pum mlynedd, a hynny hanner ffordd trwy'r rhaglen. Roedd rhai ardaloedd, fodd bynnag, wedi bod yn fwy llwyddiannus na'i gilydd - roedd Boston wedi cyrraedd 97 y cant o'i darged, er mai dim ond 29 y cant a gyrhaeddwyd gan Dofr.

Bu grant Cymunedau Cefn Gwlad o £283,542 o gymorth i 'Aylesham Neighbourhood Project' wrth iddynt ehangu a darparu amrediad fwy o wasanaethau cefnogi i deuluoedd â phlant ifanc. Bydd wythnos nodweddiadol yn y prosiect, sy'n gwasanaethu clwstwr o bentrefi cloddio ger Dover, yn gweld crèche, grwpiau rhiant a plentyn, cyrsiau magu plant, grŵp i rieni a phlant ifanc ag anableddau, bwyta'n iach, cyrsiau coginio a clybiau cinio. Mae'r prosiect yn cyrraedd at rieni hefyd drwy ymweliadau cartref. Mae saith deg o deuluoedd â phlant ifanc yn defnyddio'r gwasanaethau yma'n gyson a digwyliwn i'r ffigwr yma barhau i godi.

Y bwriad oedd i brif ran y rhaglen Cymunedau Cefn Gwlad redeg tan Hydref 2007. Rydym wedi gwneud ymrwymiad cyhoeddus i wario'r arian hwn yn yr wyth ardal, a byddwn yn cadw at hyn. Serch hynny, mae dirwyn rhaglen y Sector Gwirfoddol a Chymunedol i ben ar 31 Mai 2005 wedi golygu bod rhaid atal gwaith yn yr ardaloedd hyn nes i raglen newydd gael ei lansio.

Defnyddir grant strategol gwerth £2.2 miliwn dan raglen Cymunedau Cefn Gwlad gan ein partner cyllido Ymddiriedolaeth Carnegie y DU. Mae Carnegie yn rhedeg rhaglen 'Ymchwil Gweithredol Gwledig' sy'n anelu at dreialu atebion ymarferol a chost-effeithiol a arweinir gan y gymuned mewn ardaloedd gwledig. Nod Carnegie yw sicrhau bod profiadau'r prosiectau Ymchwil Gweithredol hyn yn helpu i siapio polisi gwledig a dylanwadu arno, trwy gyfrwng cysylltiadau â Chomisiwn Carnegie ar Ddatblygu Cymunedol Gwledig. Bydd y rhaglen yn rhedeg am hyd at dair blynedd, gyda oddeutu £750,000 y flwyddyn gan y Gronfa Loteri Fawr a £250,000 o arian Ymddiriedolaeth Carnegie y DU.

Adran dau

Arian i Bawb Lloegr

Cynllun grantiau Loteri yw Arian i Bawb Lloegr a anelwyd at gymunedau lleol. Rydym yn rhoi grantiau o symiau rhwng £500 a £5,000 a hynny mewn ffordd syml a hawdd ei deall. Ers i ni gychwyn yn 1998, rydym wedi dyrannu dros 70,000 o grantiau – sef mwy na thraean o'r holl grantiau Loteri a wnaethpwyd erioed. Rydym yn gwneud hyn yn gyflymach nag erioed hefyd, gyda'r cyfnod a gymerir i brosesu ceisiadau'n gostwng i chwe wythnos.

Yn ystod 2004-5 rhannwyd 9,000 o grantiau gennym yn Lloegr, gwerth bron i £36 miliwn. Mae'r arian ar gyfer Arian i Bawb yn dod o dri dosbarthydd Loteri: Cyngor Celfyddydau Lloegr, Cronfa Loteri Fawr a 'Sport England'. Rydym yn ariannu prosiectau sy'n galluogi pobl i gymryd rhan mewn gweithgareddau celfyddydol, trefnadol neu gymunedol neu mewn chwaraeon, yn ogystal â phrosiectau sy'n hyrwyddo addysg, yr amgylchedd a iechyd yn y gymuned leol.

Eleni, roeddem hefyd yn gyfrifol am ddau o'r cynlluniau a oedd yn coffáu 60 mlynedd ers diwedd yr Ail Ryfel Byd. Trwy gyfrwng y rhaglen Arwyr yn Ôl, buom yn talu costau dros 14,000 o gyn-filwyr wrth iddynt ddychwelyd i'r mannau lle buont yn ymladd. Ac fe ariannwyd dros 1,750 o brosiectau gennym dan rhaglen Ffrynt Cartref yn Ôl a ganiatáodd i bobl o bob oedran gofio am y bobl a oedd wedi helpu i ennill y rhyfel ar y ffrynt cartref.

Mae Arian i Bawb hefyd wedi dechrau treialu meicro-grantiau – grantiau llai fyth gwerth rhwng £50 a £500 – mewn tri o ranbarthau Lloegr. Rydym wedi bod yn edrych ar wahanol ffyrdd o ddyfarnu meicro-grantiau, megis cynnwys pobl leol yn y broses o benderfynu am grantiau. Daeth y cynlluniau peilot i ben yn ystod haf 2005 a byddwn yn cyhoeddi gwerthusiad ohonynt yn ystod yr hydref er mwyn penderfynu a ydym am eu hehangu i gynnwys yr holl wlad.

Ac mae mwy o newidiadau yn yr arfaeth. Mae Arian i Bawb wedi bod mor lwyddiannus fel ein bod yn bwriadu codi'r swm mwyaf y gellir ei roi i £10,000 yn fuan yn 2006.

Adran tri

Ble'r aeth yr arian

Rhoddwyd 5,058 o grantiau yn 2004/05, sef chyfanswm o £198,873,208. Derbyniasom 11,623 o geisiadau am grant yn gofyn am £813,512,768. Erbyn mis Mawrth 2005, y cafanswm a roddwyd gennym ers 1995 oedd £3,018,253,815 rhwng 66,384 o brosiectau.

Swyddfa/Rhaglen	Nifer y Grantiau	Swm a Ddyfarnwyd
Grantiau Strategol	60	£18,711,695
Ymchwil	28	£5,728,087
Rhyngwladol	27	£11,497,830
Cymru	355	£10,658,560
Yr Alban	479	£18,826,618
Gogledd Iwerddon	283	£6,867,549
Cyafnswm swyddfeydd Lloegr		
Gogledd DDwyrain	297	£8,736,070
Gogledd Orllewin	516	£22,199,123
Swydd Efrog a'r Humber	396	£15,059,745
Dwyrain y Canolbarth	349	£9,802,862
Gorllewin y Canolbarth	501	£14,731,077
Dwyrain	353	£9,902,512
Llundain	532	£20,516,948
De Ddwyrain	449	£14,366,202
De Orllewin	433	£11,268,330
Cyfanswm	**5,058**	**£198,873,208**

Helpu pobl mewn angen

Dywed ein Cynllun Strategol mai un o'n nodau yw rhoi mwy o bwyslais ar y bobl fwyaf ddifreintiedig yn y DU a gwella ansawdd eu bywyd pan fyddwn yn dyfarnu grantiau. Mae'r tudalennau canlynol yn grynodeb o sut y mae'r grantiau newydd a ddosbarthwyd gennym yn ystod y flwyddyn wedi gwneud hynny. Dim ond y grantiau o'n rhaglenni grant Mawr a Chanolig sydd wedi eu cynnwys yn y ffigyrau hyn.

Ein grwpiau blaenoriaeth

Er mwyn ein helpu i roi mwy o bwyslais ar bobl mewn angen mae ein Cynllun Strategol yn enwi nifer o grwpiau blaenoriaeth. Mae hyn yn ein galluogi ni i fesur a monitro'r arian y mae'r grwpiau hyn yn ei dderbyn.

Rydym wedi dyfarnu cyfanswm o 1,094 o grantiau gwerth £132 miliwn eleni er budd pobl yn ein grwpiau blaenoriaeth. (Nid yw grantiau a ddyfarnwyd o dan ein Rhaglenni Rhyngwladol, Ymchwil ac Arian i Bawb Lloegr yn cyfrif tuag at flaenoriaethau corfforaethol.) Mae'r dadansoddiadau isod yn rhoi syniad o'r symiau yr ydym wedi eu rhoi i bob grŵp a'r math o waith a ariennir.

Bu rhai o'r grantiau o fudd i bobl sy'n dod o fewn mwy nag un grŵp – er enghraifft grantiau i helpu plant anabl – ac felly maent yn ymddangos fwy nag unwaith yn y dadansoddiad. Ni ellir felly adio'r ffigyrau at ei gilydd i gyrraedd y cyfansymiau uchod.

Pobl sy'n byw mewn ardaloedd sy'n ddifreintiedig oherwydd newid cymdeithasol neu economaidd, boed drefol neu wledig, gan gynnwys ardaloedd lle mae diwydiannau lleol yn dirywio, ardaloedd tlawd wedi eu hamgylchynu gan ardaloedd mwy ffyniannus, ardaloedd sy'n cael eu heffeithio gan ymfudiad.

	Swm a Ddyfarnwyd
Cyfanswm	£43,013,114
Helpu pobl sydd o dan anfantais oherwydd ynysigrwydd gwledig	£8,337,265
Helpu pobl sy'n byw mewn ardaloedd trefol difreintiedig	£17,740,816
Cefnogi neuaddau pentref	£3,324,468
Darparu cyngor, gwybodaeth a chwnsela	£9,843,304

Plant a phobl ifanc

	Swm a Ddyfarnwyd
Cyfanswm	£34,127,521
Helpu plant sy'n byw gydag anableddau	£4,312,563
Sgowtiaid, geidiaid a grwpiau eraill mewn lifrai	£633,982
Cefnogaeth Gartref	£2,471,248
Darparu cyfleusterau gofal plant, meithrinfa neu gyfleusterau chwarae	£6,959,709

Adran tri

Pobl anabl a'u gofalwyr

	Swm a Ddyfarnwyd
Cyfanswm	£42,930,040
Gwella mynediad at gyfleoedd gwaith	£4,557,059
Gwella mynediad i gyfleusterau cymunedol	£33,721
Cefnogaeth i fyw'n annibynnol	£6,938,161

Cymunedau pobl ddu a lleiafrifoedd ethnig (BME)

	Swm a Ddyfarnwyd
Cyfanswm	£23,870,737
Helpu plant a phobl ifanc BME	£6,971,363
Helpu pobl BME hŷn	£3,629,108
Helpu pobl BME anabl	£6,536,595
Mynd i'r afael ag effeithiau hiliaeth	£2,820,137
Meithrin galluoedd y sector gwirfoddol BME	£3,574,928

Ffoaduriaid a cheiswyr lloches

Cefnogi mudiadau sy'n helpu ffoaduriaid a cheiswyr lloches a'r cymunedau ehangach sy'n eu derbyn.

	Swm a Ddyfarnwyd
Cyfanswm	£10,263,622
Helpu plant ffoaduriaid a cheiswyr lloches	£2,645,349
Helpu cymunedau a cheiswyr lloches	£5,538,440
Darparu cyngor, gwybodaeth a chwnsela	£4,347,954

Pobl eraill ddifreintiedig

Beth am y mathau hynny o angen nad ydynt yn dod o fewn un o'n grwpiau blaenoriaeth, neu sy'n gyffredin i nifer ohonynt? Rhoddir rhai ffigyrau ar gyfer mathau eraill o grant isod:

	Swm a Ddyfarnwyd
Helpu rhieni unigol	£5,031,989
Helpu pobl ddigartref	£6,042,276
Helpu teuluoedd carcharorion a chyn droseddwyr	£1,262,460
Helpu pobl ar incwm isel	£13,424,686
Helpu pobl sy'n ddi-waith	£7,965,295
Mynd i'r afael â cham-drin sylweddau	£3,472,999
Cefnogi dioddefwyr troseddau	£2,194,370
Cefnogi pobl sy'n cael eu cam-drin	£4,014,574

Pobl yr ydym eisoes yn eu cefnogi

Rydym yn gofyn i fudiadau sy'n derbyn grantiau baratoi adroddiad i ni ar ddiwedd pob blwyddyn o'u prosiect. Rydym yn coladu'r wybodaeth hon i sicrhau bod gennym wybodaeth gynhwysfawr am nifer y bobl y mae'r prosiectau yr ydym yn eu hariannu'n eu helpu, a'r mathau o newid y mae'r prosiectau'n anelu at eu cyflawni.

Mae'r ffigyrau a roddir isod yn grynodeb o'r adroddiadau a baratowyd gan bob mudiad a oedd i adrodd i ni yn ystod 2003/04. Mae'r ffigyrau'n dangos nifer y bobl yr oeddent wedi eu helpu yn ystod y flwyddyn flaenorol.

Math o fuddiolwyr	Buddiolwyr
Cymunedau Pobl Ddu a Lleiafrifoedd Ethnig	212,540
Plant a Phobl Ifanc	759,104
Pobl Anabl a'u Gofalwyr	871,931
Pobl Hŷn a'u Gofalwyr	439,406
Pobl mewn ardaloedd sydd dan anfantais oherwydd newid cymdeithasol neu economaidd	839,577
Ffoaduriaid a Cheiswyr Lloches	106,276

Adran tri

Targedau gwariant grant ar gyfer grwpiau buddiolwyr â blaenoriaeth

Erbyn diwedd Mawrth 2004, roedd y targedau tair blynedd ar gyfer plant a phobl ifanc eisoes wedi'w cyfarfod. O ganlyniad roedd targedau ar gyfer gwariant 2004/05 yn bennaf i gynnal y gwariant ar lefelau a fyddai'n sicrhau fod gwaraiant ar flaenoriaethau eraill yn cael eu cyfarfod dros y cyfnod o dair blynedd.

Dangosydd perfformiad	Adroddiad diwedd tair blynedd	Adroddiad diwedd blwyddyn
Targed yn mynegi fel canran o'r gwariant cyfanswm grant yn ystod 2002-2005	Y ffigyrau gwirioneddol a gyrhaeddwyd yn 2002-2005 oedd:	Y ffigyrau gwirioneddol a gyrhaeddwyd yn 2002-2005 oedd:
plant a Pobl Ifanc: 15%	plant a Pobl Ifanc: 19%	plant a Pobl Ifanc: 17%
pobl hŷn a'i gofalwyr: 19%	pobl hŷn a'i gofalwyr: 12%	pobl hŷn a'i gofalwyr: 11%
pobl anabl a'i gofalwyr: 20%	pobl anabl a'i gofalwyr: 22%	pobl anabl a'i gofalwyr: 22%
pobl sy'n byw mewn ardaloedd wedi'i ddifreintio gan newid cymdeithasol ac economiadd: 19%	pobl sy'n byw mewn ardaloedd wedi'i ddifreintio gan newid cymdeithasol ac economiadd: 22%	pobl sy'n byw mewn ardaloedd wedi'i ddifreintio gan newid cymdeithasol ac economiadd: 22%
ffoaduriaid ac ymofynnwyr noddfa: 4%	ffoaduriaid ac ymofynnwyr noddfa: 5%	ffoaduriaid ac ymofynnwyr noddfa: 5%
cymunedau du a lleiafrifoedd ethnig: 12%	cymunedau du a lleiafrifoedd ethnig: 11%	cymunedau du a lleiafrifoedd ethnig: 12%

Adran pedwar

Cronfa Loteri Fawr – edrych ymlaen

Yn yr adran hon rydym yn edrych ymlaen at nifer o ddatblygiadau sy'n effeithio ar ein cyllid a'r modd rydym wedi ein trefnu i'w ddosbarthu.

Ym mis Mehefin 2004 a mis Ionawr 2005, cynhaliodd y Gronfa Loteri Fawr ddau ymgynghoriad DU-eang mawr â'i rhanddeiliaid a'r cyhoedd ehangach. Ers Mawrth 2005, mae'r Bwrdd wedi bod yn gwneud penderfyniadau ynglŷn â'i raglenni grant yn y dyfodol.

Roedd y cyhoeddiad ym mis Mawrth yn Lloegr yn cynnwys y canlynol:

- £155 miliwn i ddatblygu a gwella cyfleusterau a gweithgareddau chwarae.
- £354 miliwn i wella amgylcheddau gwledig a threfol y mae cymunedau'n gallu cael mynediad gwell iddynt a'u mwynhau, gan gynnwys £90 miliwn i ariannu parciau.
- £163 miliwn i brosiectau sy'n hyrwyddo lles, gan gynnwys ymdrin â materion iechyd meddwl, gwella gweithgarwch corfforol ac atal camddefnydd alcohol (mae'r swm hwn yn cynnwys £45 miliwn i brosiectau sy'n hyrwyddo bwyta'n iach i blant a'u cymunedau).
- £155 miliwn i helpu i ddatblygu'r sector gwirfoddol trwy ddarparu gweithwyr i roi cyngor am gyllid, canolfannau adnoddau a chymorth i ardaloedd a chanddynt ychydig iawn o allu sector gwirfoddol neu sector cymunedol, neu ddim o gwbl. Hefyd, bydd yr arian yn helpu sefydliadau i rannu dysg a chymryd rhan mewn partneriaethau a strategaethau lleol a fydd yn hyrwyddo trefn lywodraethol dda yn y sector.
- £160 miliwn i Arian i Bawb.
- £140 miliwn i raglen grantiau Trawsnewid sy'n cefnogi prosiectau cyfalaf mawr ledled y DU gyfan.
- £60 miliwn i brosiectau sy'n helpu pobl tramor mewn angen, fel rhaglen DU-eang unwaith eto.

Rydym yn gweithio ar y rhaglenni newydd cyntaf, a disgwylir y byddant yn agor i geisiadau yn gynnar yn 2006. Byddwn yn parhau i ymgynghori a chyd-weithio â sefydliadau a phartneriaid allweddol wrth i'r rhaglenni gael eu datblygu. Y nod yw bod yn ariannwr deallus, gan fabwysiadu amrywiaeth o ddulliau dosbarthu gwahanol, a sicrhau bod hygyrchedd a chymorth i ymgeiswyr a derbynwyr wrth galon eu hymagwedd.

Gwneir penderfyniadau tebyg yn ddiweddarach yn ystod 2005, a fydd yn nodi'r rhaglenni grant newydd yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Rydym hefyd wedi cyhoeddi cyfres o fesurau a fydd yn helpu cymunedau i gael mynediad i gyllid. Byddwn yn:

- mabwysiadu ymagwedd portffolio gymysg tuag at ariannu, gyda dim llai na thraean o'r incwm yn cael ei ddosbarthu drwy ffrwd ariannu hygyrch, nad yw'n rhy orchmynnol ac a lywir gan y galw, gan gynnwys y cynllun Arian i Bawb estynedig
- cyflwyno mwy o hyblygrwydd o ran hyd y cyfnod ariannu
- mabwysiadu'r egwyddor adennill costau'n llawn trwy ganiatáu i sefydliadau gwirfoddol a chymunedol adennill yr holl gostau cyffredinol dilys

Adran pedwar

- sicrhau bod 60-70 y cant o'n cyllid yn mynd i sefydliadau gwirfoddol a chymunedol
- cryfhau ein swyddfeydd rhanbarthol i gynyddu'r pwyslais ar ddatblygu polisïau, allgymorth, partneriaethau a chysylltiadau allanol
- sefydlu dwy ganolfan weithredu dros Loegr, yn Newcastle a Birmingham, i'w gwneud yn haws cael mynediad i gyllid ac i sicrhau polisi ariannu cryf ac unedig
- gwneud arbedion effeithlonrwydd o 10-20 y cant ar gostau cynnal, i'w hail-fuddsoddi mewn ariannu prosiectau.

Mae cyfraniad y cyhoedd yn ddatblygiad pwysig i ni, ac rydym yn rhoi prawf ar ddulliau newydd o gynnwys pobl wrth benderfynu ble y dylai arian ar gyfer achosion da fynd. O dan y Gronfa Pobl Ifanc, rydym wedi recriwtio pobl ifanc i eistedd ar Bwyllgorau cenedlaethol a rhanbarthol i helpu i wneud penderfyniadau ariannu. Rydym wedi cynnal ymgynghoriad helaeth ar raglenni newydd, gan gynnwys comisiynu ymchwil ynghylch sut mae pobl sy'n chwarae'r Loteri'n meddwl y dylid gwario arian y Loteri. Rydym hefyd yn archwilio sut y gallwn annog ymglymiad y cyhoedd ar raddfa eang wrth benderfynu pa brosiectau fydd yn cael eu hariannu o dan ein rhaglen grantiau Trawsnewid.

Rydym wedi ymrwymo i werthuso a dysgu, rhannu arferion da a dylanwadu ar bolisïau'n genedlaethol ac yn lleol.

Lle bo'n briodol, byddwn yn gweithio mewn partneriaeth ac yn cydategu blaenoriaethau a rhaglenni'r Llywodraeth i gael yr effaith fwyaf. Ail-gadarnhawyd ein hymroddiad i helpu pobl a chymunedau mewn angen. Cydnabyddwn y bydd hyn yn parhau i olygu gwneud dewisiadau anodd i gefnogi prosiectau sy'n gwella bywydau pobl mewn angen, hyd yn oed os yw hynny'n golygu ariannu prosiectau sy'n amhoblogaidd ymhlith rhai. Ar yr un pryd, byddwn yn cefnogi achosion poblogaidd ac yn falch o wneud hynny.

Yn bwysicaf oll, nid y Gronfa Gymunedol na'r Gronfa Cyfleoedd Newydd fydd y Gronfa Loteri Fawr. Bydd yn ariannwr newydd a gwahanol sy'n pryderu nid am i bwy rydym yn rhoi'r arian (p'un ai'n sectorau neu'n sefydliadau penodol) ond beth rydym yn ei ariannu a phwy sy'n cael budd ohono.

Adran pump

Gofal cwsmer

Yn ystod 2004/2005, datblygwyd Siarter Gwasanaeth Cwsmeriaid newydd gan y Gronfa Loteri Fawr. Datblygwyd hwn ar y cyd â saith mudiad arall sy'n dosbarthu arian y Loteri i roi mwy o gysondeb i'r ffordd y mae dosbarthwyr y Loteri'n gweithio. Gallwch gwyno os methwn â chyrraedd y safonau a nodir yn y siarter.

Ar hyn o bryd, rydym yn datblygu dulliau o fonitro ac adrodd ar ein llwyddiant wrth fodloni'r safonau hyn. Caiff arolwg newydd i fonitro safon perfformiad y Gronfa Loteri Fawr, yn eich barn chi, ei ddatblygu ar gyfer 2005-06.

Eleni, dechreuodd naw aelod o staff ar gwrs saith mis i ennill cymhwyster BTEC mewn Gofal Cwsmeriaid. Bydd yr aelodau staff hyn yn ymddwyn fel pleidwyr gofal cwsmeriaid, gan ledaenu arferion da ar draws y sefydliad.

I ategu cyfeiriad e-bost presennol y gwasanaeth cwsmeriaid, sefydlwyd llinell ffôn gwasanaeth cwsmeriaid bwrpasol i dderbyn eich cwynion a'ch sylwadau am ein gwasanaeth.

Cwynion

Mae tri cam i'n trefn gwynion: Yng ngham un byddwn yn gwahodd y cwsmer i gysylltu â'r unigolyn neu adran y maent yn anhapus ag ef. Ceisiwn ddatrys cwynion cyn gynted â phosibl yn y modd yma.

Os yw'r cwsmer yn parhau i fod yn anhapus gallant yna barhau i gam dau, ble bydd y cynghorydd gofal cwsmer ag ansawdd yn trefnu i'r Prif Weithredwr ymateb.

Cam tri – Os yw'r cwsmer yn parhau i fod yn anhapus yna gallant gyfeirio eu cwyn i'n Adolygydd Cwynion Annibynnol. Nid yw'r ACA yn rhan o'n sefydliad ac mae eu ymchwiliadau a'u hargymhellion yn ddiduedd.

Cwynion Cam Un

Yn ystod 2004-2005, cofnododd y Gronfa Loteri Fawr 44 o gwynion cam un, er bod nifer o'r rhain, ar ôl eu harchwilio'n fanylach, yn geisiadau am eglurhad pellach neu'n gwynion ynghylch sefydliadau rydym wedi'u hariannu yn unig, yn hytrach nac am y gwasanaeth y mae'r Gronfa Loteri Fawr ei hun wedi'i ddarparu.

Credwn fod llawer o gwynion heb eu cofnodi o hyd, am eu bod yn cael eu datrys yn gyflym ar y ffôn neu fel rhan annatod o'r broses asesu. Rydym yn adolygu'r ffordd rydym yn cofnodi'r wybodaeth hon i ddarparu gwybodaeth fwy cywir yn y dyfodol.

Cwynion Cam Dau

Yn ystod 2004-2005, derbyniodd y Gronfa Loteri Fawr 15 o gwynion cam dau, h.y. nad oedd wedi cael eu datrys yn foddhaol ar lefel swyddog, ac a adolygwyd gan y Prif Weithredwr o ganlyniad i hynny.

Cwynion Cam Dau:

Cyfanswm	Cadarnhawyd	Cadarnhawyd yn Rhannol	Heb eu Cadarnhau
15	3	3	9

Cadarnhau:

Rhoddwyd gwybodaeth anghywir am ganlyniad cais, a nodwyd mai'r rheswm am hyn oedd bod y wybodaeth ar-y-sgrîn a oedd ar gael i'r aelod o staff a oedd yn ymdrin â'r alwad wedi'i osod yn wael. Rhoddwyd gweithdrefn wirio ar waith i atal hyn rhag digwydd eto.

Cafwyd dwy gŵyn am gau rhaglen yn sydyn. Ymddiheuriom am hyn ac esbonio'r amgylchiadau.

Adran pump

Cadarnhawyd yn Rhannol:

Ymddiheuriom am beidio ag ymateb i lythyr, ond nid oeddem yn derbyn ein bod heb roi gwybod i'r sefydliad am newidiadau i'r rhaglen.

Mewn achos arall, ymddiheurwyd am gyfathrebu gwael a diffyg darparu gofal cwsmeriaid derbyniol, ond nid oeddem yn derbyn bod hyn wedi effeithio ar ganlyniad yr asesiad.

Yn yr achos olaf, ymddiheurwyd am sylweddoli'n hwyr nad oedd sefydliad yn gymwys i wneud cais am arian, gan arwain at wastraff gwaith ar ran yr ymgeisydd. Gwnawn ein gorau i osgoi'r fath gamgymeriadau ond, yn anffodus, maent yn digwydd o bryd i'w gilydd. Erbyn hyn, tynhawyd y gweithdrefnau i geisio ei atal rhag digwydd eto.

Heb eu Cadarnhau:

Ar y cyfan, derbyniwyd y rhain gan ymgeiswyr siomedig a deimlai ein bod wedi methu ag asesu eu ceisiadau'n gywir. Roedd y rhain naill ai'n honiadau nas profwyd, neu am fod ymgeisydd wedi camddeall y broses ymgeisio. Yn yr achosion hyn, cynigiwyd eglurhad pellach am y rhesymau dros eu gwrthod.

Mewn un achos, honnwyd ein bod wedi dosbarthu gwybodaeth bersonol. Fodd bynnag, nid oeddem yn gallu dod o hyd i unrhyw dystiolaeth bod y wybodaeth berthnasol gennym erioed, felly ni chadarnhawyd y gŵyn.

Adolygydd Cwynion Annibynnol

Cyfeiriais yn fy adroddiad y llynedd at gŵyn a wnaed gan brifysgol a oedd yn bartner ymchwil i sefydliad gwirfoddol yr oedd eu grant wedi cael ei derfynu. Daeth y canlyniadau ariannol, gan gynnwys ad-dalu'r grant yn rhannol, i ran y brifysgol ac nid ei phartner. I gydnabod y diffygion a ganfyddais yn y modd yr ymdriniodd y Gronfa â'r achos, cynyddodd ei chynnig iawndal gwreiddiol, ond ni dderbyniwyd hyn gan y brifysgol a oedd yn dadlau y dylent dderbyn dwywaith cymaint â hynny. I dorri ar y cyfyngder hwn, cynigiais ddarparu adroddiad pellach yn argymell sail ar gyfer pennu'r iawndal priodol. Derbyniwyd y cynnig hwn gan y ddau barti ac yn ddiweddarach derbyniwyd fy argymhelliad ar gyfer iawndal o ryw £25,000.

Roedd y gŵyn arall yr ymdriniais â hi yn gysylltiedig â chais am grant i adeiladu neuadd chwaraeon gymunedol newydd. Mae'r gŵyn hon yn deillio o'r cyfnod adrodd diwethaf, sef 2003-04 hefyd. Roedd yn codi pryderon ynghylch y ffin rhwng prosiectau sy'n bennaf yn berthnasol i'r gymuned a'r rheiny sy'n bennaf yn berthnasol i chwaraeon, a digonoldeb arweiniad y Gronfa i ymgeiswyr ynglŷn â hynny. Canfyddais na seiliwyd penderfyniad y Gronfa, sef bod y prosiect yn bennaf yn berthnasol i chwaraeon (ac felly yn rhywbeth i 'Sport England' ei ystyried), ar ddealltwriaeth ac asesiad digonol o'r cais, ac argymhellais y dylai'r Gronfa ei ailystyried. Hefyd, argymhellais y dylid ei ystyried mewn Rhanbarth gwahanol.

Darganfuais y dylai'r Gronfa fod wedi cynghori'r ymgeisydd ynghylch ei bryderon am raddfa'r cynnwys chwaraeon pan wnaeth gais cynharach, ac argymhellais y dylai'r Gronfa ad-dalu'r costau ychwanegol canfyddadwy (£1,175) yr oedd yr ymgeisydd wedi'u gwario wrth baratoi'r cais dilynol. Hefyd, darganfuais oedi anesgusodol ar lefel yr uwch reolwyr wrth ymateb i'r gŵyn, a bod yr ymatebion yn anghyflawn; a chofnod gwael. Derbyniwyd fy nghanfyddiadau a'm hargymhellion gan y Gronfa, gan gynnwys y rheiny y gellir eu cymhwyso'n fwy cyffredinol i wella'r broses o ymdrin â chwynion a cheisiadau sydd, o bosibl, yn cynnwys mwy nag un Dosbarthwr Loteri.

Yn ystod y flwyddyn, cefais fy ngwahodd gan y Gronfa i helpu wrth adolygu ei gweithdrefnau cwyno a'r modd roedd yn ymdrin â chwynion wrth baratoi ar gyfer mabwysiadu gweithdrefnau cyffredinol ar draws holl Ddosbarthwyr y Loteri Genedlaethol, a oedd yn cael eu datblygu ar y pryd gan Fforwm y Loteri. Roeddwn hefyd yn falch iawn o gael fy mhenodi gan y Fforwm, ynghyd â Syr David Yardley, i fod yn Adolygwyr Cwynion Annibynnol ar ran holl Ddosbarthwyr y Loteri o ddechrau 2005/6.

Clive Wilson, Adolygydd Cwynion Annibynnol

Rhyddid Gwybodaeth

Daeth Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 i rym ar 1 Ionawr 2005. Mae'r Ddeddf yn rhoi'r hawl i unigolion ofyn am unrhyw wybodaeth a gedwir gan y Gronfa Loteri Fawr, yn amodol ar eithriadau. Rhaid darparu'r wybodaeth hon o fewn 20 diwrnod gwaith.

Rhwng 1 Ionawr 2005 a 31 Mawrth 2005, cafodd y Gronfa Loteri Fawr 45 cais, gan ymateb mewn ychydig dros 9 diwrnod gwaith ar gyfartaledd. Cafodd ychydig o'r wybodaeth ei heithrio rhag cael ei rhyddhau, ac ni chafwyd unrhyw apeliadau yn erbyn penderfyniadau.

Daeth y ceisiadau o amrywiaeth o ffynonellau gan gynnwys newyddiadurwyr, ymgeiswyr am grantiau ac aelodau'r cyhoedd â chanddynt ddiddordeb mewn prosiectau.

Bydd y Gronfa Loteri Fawr yn parhau i fod yn agored ac yn dryloyw ac yn annog cyhoeddi ei chofnodion drwy ei Chynlluniau Cyhoeddi.

Adran chwech

Cydraddoldeb

Rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod cydraddoldeb wrth galon ein busnes, fel dyfarnwr grantiau ac fel cyflogwr DU-eang. Mae'r gwerthoedd sy'n sail i'n gwaith yn cynnwys nifer sy'n amlygu'r ymagwedd hon. Mae'r gwerthoedd hyn yn cynnwys Tegwch, Hygyrchedd a Chynnwys pobl. Ein nod yw creu diwylliant lle caiff y gwerthoedd hyn eu gwireddu. Rydym hefyd wedi cytuno ar set o egwyddorion i'n helpu i ddeall sut y gallwn roi cydraddoldeb ar waith. Yr egwyddorion hyn yw hyrwyddo hygyrchedd, gwerthfawrogi amrywiaeth cymunedau, hyrwyddo cyfranogiad, hyrwyddo cyfleoedd cyfartal, hyrwyddo cymunedau cynhwysol a chyfrannu at leihau anfantais ac allgáu.

Mae anghenion pobl anabl wedi bod yn ffocws i ni fel cyflogwr. I'r perwyl hwn, rydym yn ceisio ennill nod ansawdd y Symbol Anabledd. Bydd ennill y nod hwn yn dangos bod gennym ymagwedd gadarnhaol at anabledd. Bydd yn arwydd gweladwy ein bod yn cymryd camau i gyflogi a datblygu pobl anabl.

Credwn ei fod yn bwysig gwrando ar farn pobl o'r tu allan i'r sefydliad wrth ffurfio ein busnes. Mae ein Fforwm Cydraddoldeb yn cynnwys ymgynghorwyr arbenigol sy'n cynrychioli ystod eang o faterion cydraddoldeb. Credwn hefyd fod arweinyddiaeth gref yn hanfodol. Am y rheswm hwn, mae ein Fforwm yn cynnwys aelodau o'n Bwrdd ni hefyd.

Rydym wedi gweithio'n ddiwyd i gynnwys materion cydraddoldeb yn ein holl raglenni a pholisïau newydd. Gelwir y broses hon yn brif-ffrydio. Rydym yn cydnabod mai proses hirdymor yw hon. Mae'n ei gwneud yn ofynnol i'n staff ystyried pa effaith y gallai ein polisïau a'n rhaglenni ei chael ar bobl o gefndiroedd gwahanol.

Yna, rhaid i'n staff ystyried a yw'r effeithiau hynny'n deg ac yn gyfiawn. Os nad ydynt, yna rhaid iddynt ystyried pa newidiadau sydd eu hangen i gael gwared arnynt neu eu lleihau. Rydym hefyd yn cydnabod pwysigrwydd defnyddio barn a phrofiadau'r rheiny yr effeithir arnynt gan ein busnes i lywio ein dyfarniadau.

Rydym wedi sefydlu tîm prosiect ymroddedig i yrru ein gwaith o brif-ffrydio cydraddoldeb yn ei flaen. Rhoddwyd y dasg i'r tîm hwn o ddatblygu systemau a chymorth i ganiatáu i'n staff wneud prif-ffrydio cydraddoldeb yn realiti bob dydd. I gefnogi eu hymdrechion, cafodd cydraddoldeb ei integreiddio i'n trefniadau cynllunio busnes ac adrodd. Rydym hefyd wedi cytuno ar ymagwedd tuag at fesur ein perfformiad o ran cydraddoldeb yn y dyfodol. Mae'r ymagwedd hon yn cynnwys y gofyniad bod yr holl staff yn cynhyrchu amcanion cydraddoldeb personol sy'n gysylltiedig â'u swyddi ac â'n amcanion strategol. Caiff eu perfformiad wrth fodloni'r amcanion hyn eu mesur fel rhan o'r broses gwerthuso perfformiad.

Mae ein gwaith o brif-ffrydio cydraddoldeb hefyd yn ein galluogi i gydymffurfio â'n dyletswyddau o dan Adran 75 Deddf Gogledd Iwerddon 1998 (gweler yr adroddiad ar waith Swyddfa Gogledd Iwerddon). Rydym hefyd wedi parhau i wella wrth fodloni'r gofynion o dan y Ddeddf (Diwygio) Cysylltiadau Hiliol 2000. Caiff y darganfyddiadau allweddol a'r camau a gynlluniwyd o'r data cyflogaeth a gasglwyd yn ystod y flwyddyn flaenorol eu cyflwyno dros y dudalen.

Byddwn yn parhau i fonitro ystadegau cydraddoldeb perthnasol a datblygu polisïau a rhaglenni a fydd yn lledu mynediad i'n cronfeydd ac ymdrin ag anghydraddoldebau yn ein harferion.

Ystadegau Cydraddoldeb

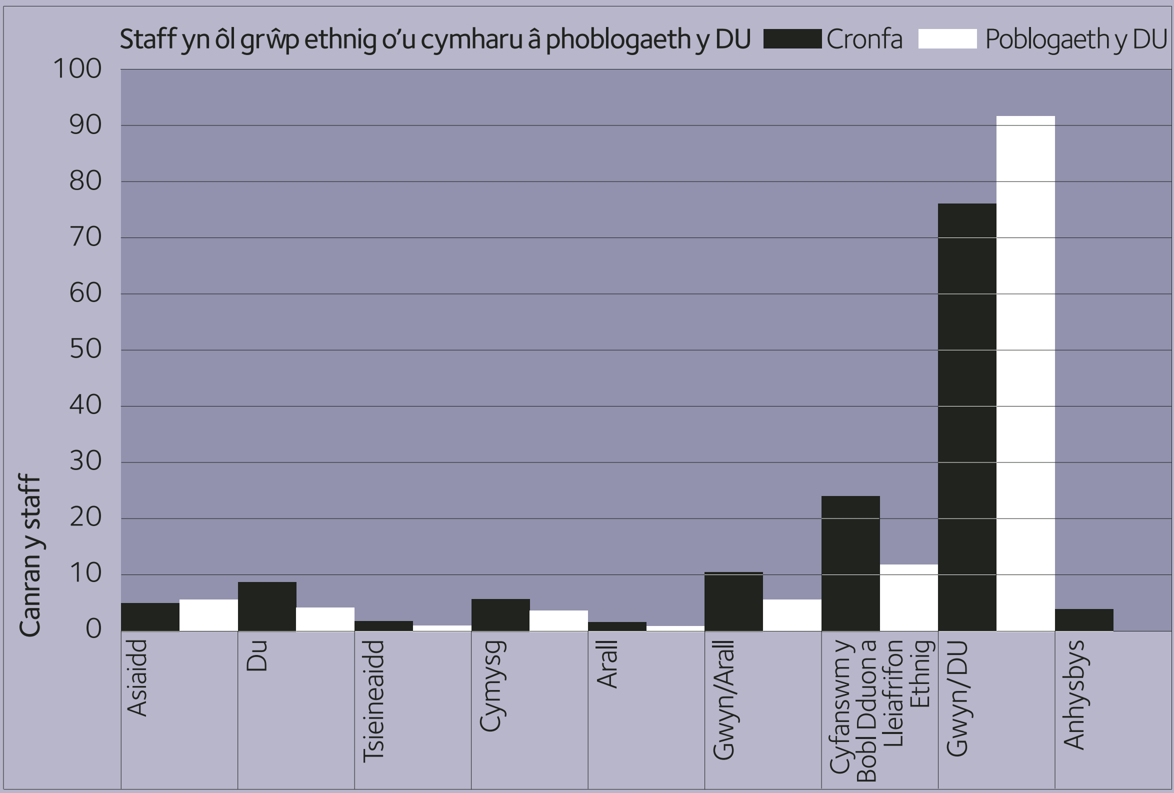

Mae poblogaeth y DU yn cyfeirio at ddata pobl sy'n weithgar yn economaidd

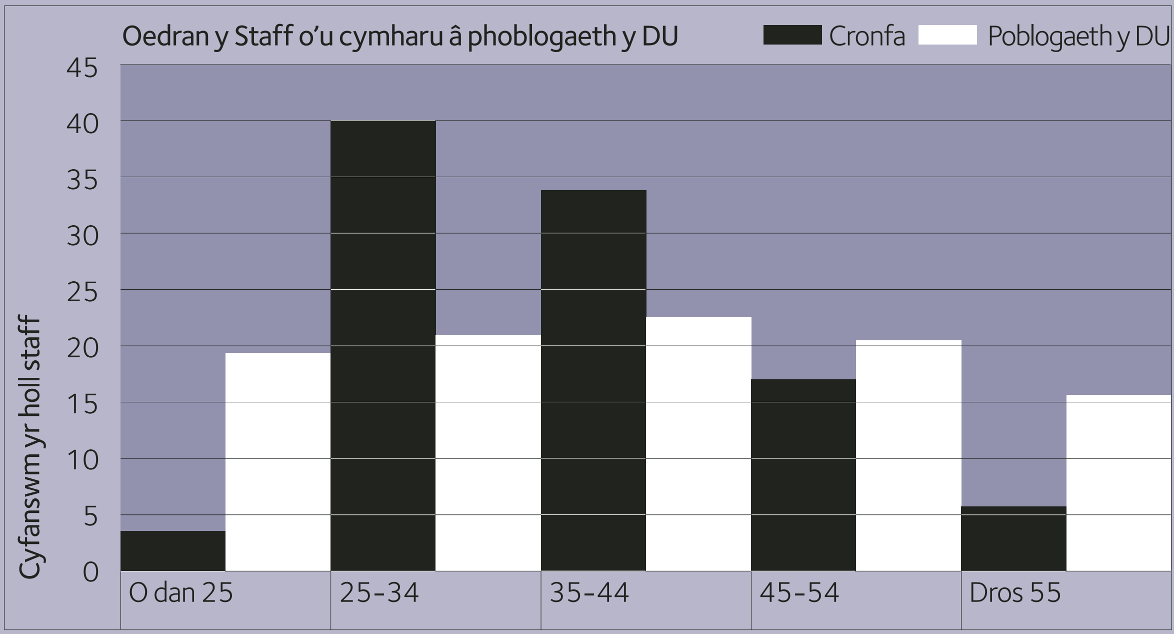

Adran chwech

Cyfansoddiad y staff yn ôl Rhyw

	Cronfa	Gwasanaeth Sifil	Poblogaeth y DU
Staff Gwrywaidd	32.3%	47.7%	56.1%
Staff Benywaidd	67.7%	52.3%	43.9%

Mae poblogaeth y DU yn cyfeirio at ddata pobl sy'n weithgar yn economaidd

Cyfansoddiad y staff yn ôl Anabledd

	Cronfa	Gwasanaeth Sifil	Poblogaeth y DU
Staff ag anabledd	2.5%	3.6%	12.2%
Staff heb anabledd	98.5%	96.4%	87.8%

Mae poblogaeth y DU yn cyfeirio at ddata pobl sy'n weithgar yn economaidd

Cynllun Iaith Gymraeg

Yn unol â Deddf yr Iaith Gymraeg 1993 mae gennym Gynllun Iaith Gymraeg wedi ei gyhoeddi a'u gymeradwyo gan Fwrdd yr Iaith Gymraeg, sy'n manylu ar sut yr ydym yn darparu gwasanaeth deg i'r boblogaeth Saesneg a Chymraeg. Mae'r Gronfa'n adnabod fod galluogi pobl i gysylltu â'r sefydliad drwy eu dewis iaith yn fater o gyfle cyfartal ac arfer da.

Cyfrifoldeb staff swyddfa Cymru yw monitro gweithrediad y Cynllun Iaith Gymraeg a bydd Cyfarwyddwr Cymru yn cyflwyno adroddiad blynyddol i Fwrdd yr Iaith Gymraeg ar ein perfformiad yn erbyn y targedau a gyhoeddwyd.

Y cyrhaeddiadau nodedig yn ystod 2004/05 oedd:

- Cafodd ceisiadau trwy'r Gymraeg eu hasesu a'u monitro gan swyddogion dwyieithog er mwyn sicrhau cydraddoldeb o fewn y broses dyrannu grantiau.
- Cyhoeddwyd ddeunyddiau ychwanegol am ein grantiau a ddyrannwyd yng Nghymru yn ddwyieithog ar ein gwefan i wella'n gwasanaeth i ddefnyddwyr.
- Ni dderbyniwyd unrhyw gwynion ynglŷn â'n darpariaeth gyfrwng Gymraeg.
- Lansiwyd gwefan y Gronfa Loteri Fawr yn y Saesneg a'r Gymraeg ar Fehefin 1 2004.

Mae staff y Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd wedi bod yn cydweithio'n agos â Bwrdd yr Iaith Gymraeg cyn ac ar ôl yr uniad i ffurfio'r Gronfa Loteri Fawr ar y broses o ddatblygu Cynllun Iaith Gymraeg newydd ar gyfer y Gronfa Loteri Fawr ar sail cryfderau a phrofiad o'r Cynllun Iaith Gymraeg blaenorol.

Adran saith
Cofrestr o fuddiannau

O dan ein Côd Ymarfer, mae'n ofynnol i holl aelodau Bwrdd a phwyllgorau ac aelodau staff Bwrdd y Gronfa Loteri Fawr ddatgan unrhyw fuddiannau perthnasol. Cedwir datganiadau buddiannau Aelodau'r Bwrdd ac Aelodau Pwyllgorau gan Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd.

Maent ar gael i'w harchwilio gan y cyhoedd drwy ysgrifennu at Brif Weithredwr y Gronfa Loteri Fawr.

Tryloywedd ac atebolrwydd
Rydym yn dod o dan weithdrefnau'r Ombwdsmon Seneddol. Rydym hefyd yn gweithredu Côd y Llywodraeth ynghylch Mynediad i Wybodaeth.

Adran wyth
Adolygiad ariannol

Nodir canlyniadau'r Gronfa Gymunedol am y flwyddyn tan 31 Mawrth 2005 a'r sefyllfa ariannol ar ddiwedd y flwyddyn yn y cyfrifon blynyddol ar dudalennau adran un ar ddeg.

Mae'r Gronfa Gymunedol yn derbyn 16.7 y cant o'r arian a godir drwy'r Loteri Genedlaethol ar gyfer achosion da. Yn ystod y flwyddyn, derbyniodd y Gronfa Gymunedol £226 miliwn mewn incwm Loteri a £6 miliwn mewn incwm buddsoddiad. Caiff hwn ei fuddsoddi yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol. Yn ystod ei hoes, mae'r Gronfa Gymunedol wedi derbyn £2.9 biliwn gan y Loteri. Nid yw Bwrdd y Gronfa Gymunedol yn rheoli buddsoddi'r Arian; yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon sy'n gyfrifol am hynny. Rhoddir manylion pellach yn nodyn 11 i'r cyfrifon blynyddol. Mae nodyn 18 i'r cyfrifon blynyddol yn nodi'r rheswm y mae'r Bwrdd yn ystyried nad yw'r Gronfa'n agored i unrhyw risgiau sylweddol o du cyfraddau llog.

Yn ystod 2004/05, cynigiodd y Gronfa Gymunedol gyfanswm o £199 miliwm mewn grantiau newydd. Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd ymrwymiadau caled gwerth £329 miliwn ar gyfer cynigion a dderbyniwyd ac a oedd yn ymaros taliad, gydag ymrwymiadau meddal gwerth £37 miliwn pellach o ran dyfarniadau sy'n ymaros cael eu derbyn. Yn ystod ei hoes, mae'r Gronfa Gymunedol wedi dyfarnu grantiau gwerth £3 biliwn. Ceir manylion llawn rhaglenni grantiau a dyfarniadau a wnaed mewn man arall yn yr Adroddiad Blynyddol hwn.

Talwyd cyfanswm o £253 miliwn i dderbynwyr grantiau yn ystod 2004/05. Gwneir taliadau i dderbynwyr grantiau ar sail ceisiadau am wariant cyfalaf sy'n dod i law oddi wrth dderbynwyr, ac ar sail y gofynion proffil ar gyfer taliadau refeniw.

Yn unol â'i pholisi mae mantol y Gronfa Gymunedol yn Cronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol wedi parhau i leihau o £213 miliwn ar ddechrau'r flwyddyn ariannol i £174 miliwn ar ddiwedd y flwyddyn. Fodd bynnag, mae'r Gronfa wedi ymrwymo i dalu grantiau o £365 miliwn o'u cymharu â'r fantol hon yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol, sefyllfa sy'n cynrychioli gor-ymrwymiad o £191, sef rhyw 11 mis o'r incwm a ragwelir.

Mae mantol darged hirdymor Cronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol rhwng 3 - 6 mis o'i hincwm blynyddol rhagweledig (£52 - £104 miliwn ar hyn o bryd) (gweler nodyn 1.3). Y fantol darged a adroddwyd yng nghyfrifon blynyddol y llynedd ar gyfer 31 Mawrth 2005 oedd £115 miliwn. Ni chyrhaeddwyd y targed hwn oherwydd:

- derbyn £19 miliwn mwy o incwm nag a ragwelwyd
- £4 miliwn llai o wariant ar gostau gweithredu na'r rhagolygon
- cynnydd o £3 miliwn mewn mantolau banc a gedwir yn lleol
- £39 miliwn yn llai o daliadau grant na'r disgwyl.

Mae'r diffyg mewn taliadau grant yn codi am nifer o resymau, gan gynnwys cynnydd mewn prosiectau cyfalaf, dyfarnu mwy o grantiau mawr a gobaith ar ran y Gronfa o ran cyflymder tynnu'r arian i lawr gan dderbynwyr grantiau.

Yn ystod y flwyddyn ariannol o dan sylw, costau

gweithredu'r Gronfa Gymunedol oedd £32 miliwn. Mae nodyn 7 i'r cyfrifon blynyddol yn adrodd y dangosydd perfformiad ariannol. Dyma gynnydd o £3.4 miliwn ar wariant y llynedd, sy'n adlewyrchu costau unigryw a gododd o ganlyniad i'r uniad gweinyddol gyda'r Gronfa Cyfleoedd Newydd.

Gwnaeth y Gronfa Gymunedol warged o £29 miliwn am y flwyddyn. Ychwanegir y warged at ddiffyg ariannol o flynyddoedd blaenorol, ac erbyn hyn mae gan y Gronfa Gymunedol ddiffyg ariannol o £148 miliwn ar gronfeydd dargadwedig. Cymeradwywyd y sefyllfa ariannol hon gan Fwrdd y Gronfa Gymunedol a'i hardystio gan yr Adran Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon ar ôl cymryd i ystyriaeth gofyniad llif arian dyfarniadau grant, y mae nifer ohonynt i ariannu prosiectau rhwng tair a phum mlynedd. Nodir y rhagamcanion llif arian yn Nodyn 18 i'r cyfrifon.

Adran naw

Cysylltu â ni

Swyddfa gorfforaethol
1 Plough Place
London
EC4A 1DE

Ffôn: 020 7211 1800

Gogledd Iwerddon
1 Cromac Quay
Cromac Wood
Ormeau Road
Belfast
BT7 2JD

Ffôn: 028 9055 1455

Yr Alban
1 Atlantic Quay
1 Robertson Street
Glasgow
G2 8JB

Ffôn: 0141 242 1400

Cymru Caerdydd
6ed Llawr
1 Kingsway
Caerdydd
CF10 3JN

Ffôn: 029 2067 8200

Cymru Y Drenewydd
2il Lawr
Tŷ Ladywell
Y Drenewydd
Powys
SY16 1JB

Ffôn: 01686 611700

East Midlands
Chiltern House
St. Nicholas Court
25-27 Castle Gate
Nottingham
NG1 7AR

Ffôn: 0115 834 2993

Dwyrain Lloegr
Elizabeth House
2nd Floor
1 High Street
Chesterton
Cambridge
CB4 1YW

Ffôn: 01223 449000

Swyddfa Ranbarthol Llundain
1 Plough Place
London
EC4A 1DE

Ffôn: 020 7842 4000

Gogledd-ddwyrain Lloegr
6th Floor
Baron House
4 Neville Street
Newcastle upon Tyne
NE1 5NL

Ffôn: 0191 255 1100

Gogledd-orllewin Lloegr
Ground Floor
Dallam Court
Dallam Lane
Warrington
WA2 7LU

Ffôn: 01925 626827

De-ddwyrain Lloegr
3rd Floor
Dominion House
Woodbridge Road
Guildford
GU1 4BN

Ffôn: 01483 462900

De-orllewin Lloegr
Beaufort House
51 New North Road
Exeter
Devon
EX4 4EQ

Ffôn: 01392 849700

Gorllewin Canolbarth Lloegr
Edmund House
8th Floor
12-22 Newhall Street
Birmingham
B3 3NL

Ffôn: 0121 200 3500

Swydd Efrog a'r Humber
2nd Floor
Carlton Tower
34 St. Pauls Street
Leeds
West Yorkshire
LS1 2AT

Ffôn: 0113 290 2902

Adran deg

Aelodau'r Bwrdd a'r Pwyllgor

Y Bwrdd sy'n gyfrifol am ddatblygu a gweithredu rhaglen grantiau'r Gronfa yng nghyd-destun y Cyfarwyddiadau Polisi; am gyflawni'r targedau a nodwyd ar gyfer mentrau yn y cyfarwyddiadau hynny; am sicrhau, gyda chyngor y Prif Weithredwr, y glynir at y safonau uchaf o atebolrwydd cyhoeddus, ac am ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel i ymgeiswyr a derbynwyr grantiau.

Gwasanaethodd yr aelodau canlynol o Fwrdd y Gronfa Gymunedol rhwng 1 Ebrill 2004 a 31 Mai 2004 tan i Fwrdd cydffiniol y Gronfa Cyfleoedd Newydd a'r Gronfa Gymunedol gael ei ffurfio ar 1 Mehefin 2004.

Y Foneddiges Diana Brittan DBE
Cadeirydd
Cadeirydd y Pwyllgor Polisi
Cadeirydd y Pwyllgor Grantiau Strategol

Y Fonesig Valerie Strachan DCB
Is-gadeirydd
Cadeirydd y Pwyllgor Adnoddau

Elaine Appelbee MBE
Aelod Lloegr

Steven Burkeman
Aelod Lloegr

Paul Cavanagh
Aelod Gogledd Iwerddon

Jeff Carroll
Cadeirydd Pwyllgor Cymru

Douglas Graham
Aelod yr Alban
Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio

Kay Hampton
Aelod yr Alban
Cadeirydd Pwyllgor yr Alban

Taha Idris
Aelod Cymru

Yr Athro James Kearney OBE
(Bu farw'r Athro Kearney yn hwyr yn 2004)
Aelod Gogledd Iwerddon
Cadeirydd Pwyllgor Gogledd Iwerddon

Sheila Jane Malley
Aelod Gogledd Iwerddon

Richard Martineau
Aelod Lloegr

Carol Tongue
Aelod Lloegr

Libby Watkins
Aelod Cymru

Benjamin Whitaker CBE
Aelod Lloegr

Adran deg

Aelodau Bwrdd y Gronfa Loteri Fawr o 1 Mehefin 2004

Syr Clive Booth
Cadeirydd
Cyd-gadeirydd Pwyllgor y Fforwm Loteri Fawr/Comisiwn y Mileniwm
Cadeirydd y Pwyllgor Cyflogau

Y Fonesig Valerie Strachan DCB
Is-gadeirydd
Cadeirydd Pwyllgor y Grantiau Strategol

Dr Samuel Burnside
Aelod Gogledd Iwerddon
Cadeirydd Pwyllgor Gogledd Iwerddon Ffyrdd Actif o Fyw

David Campbell CBE
Aelod yr Alban
Cadeirydd Pwyllgor yr Alban Cyfleoedd Newydd ar gyfer AG a Chwaraeon
Cadeirydd Pwyllgor Cronfa Dir Yr Alban

Paul Cavanagh
Aelod Gogledd Iwerddon
Cadeirydd Pwyllgor Gogledd Iwerddon Cronfa Pobl Ifanc

Tom Davies
Aelod Cymru
Cadeirydd Pwyllgor Cymru
Cyfleoedd Newydd ar gyfer AG a Chwaraeon

Roland Doven MBE
Aelod Cyffredinol
Cadeirydd y Fforwm Cydraddoldeb

Yr Athro Breidge Gadd CBE
Aelod Gogledd Iwerddon
Cadeirydd Pwyllgor Gogledd Iwerddon Cyfleoedd Newydd ar gyfer AG a Chwaraeon
Cadeirydd y Rhaglen Ariannu Gwirfoddol a Chymunedol, Pwyllgor Gogledd Iwerddon

John Gartside OBE
Aelod Lloegr

Douglas Graham
Aelod yr Alban
Cadeirydd Pwyllgor 'Active Futures' Yr Alban
Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Risg

Taha Idris
Aelod Cymru
Cadeirydd Pwyllgor Cymru Mentro Allan

Huw Vaughan Thomas
Aelod Cymru
Cadeirydd y Rhaglen Ariannu Gwirfoddol a Chymunedol, Pwyllgor Cymru
Cadeirydd Pwyllgor Cymru y Gronfa Pobl Ifanc

Dugald Mackie
Aelod Cyffredinol
Cadeirydd Pwyllgor Lloegr Cyfleoedd Newydd ar gyfer AG a Chwaraeon
Cadeirydd y Pwyllgor Adnoddau

Diana Whitworth
Aelod Cyffredinol

John Naylor OBE
Aelod yr Alban
Cadeirydd Pwyllgor Datblygu Cymunedau yr Alban
Cadeirydd y Panel Ymgynghorol Gwerthuso a Dysgu Cadeirydd Pwyllgor Cronfa Pobl Ifanc yr Alban

Esther O'Callaghan
Aelod Cyffredinol
Cadeirydd Pwyllgor Lloegr Cronfa Pobl Ifanc

Anna Southall
Aelod Cyffredinol

Adran un ar ddeg

Cyfrifon Blynyddol am y Flwyddyn Ariannol a ddaeth i ben 31 Mawrth 2005

Rhagair i'r cyfrifon

Sefydlwyd y Gronfa Gymunedol gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 i roi grantiau'r Loteri Genedlaethol i sefydliadau elusennol, llesiannol neu ddyngarol. Mae'r Gronfa Gymunedol yn gorff cyhoeddus anadrannol DU-eang, a reoleiddir yn unol â'r Datganiad Rheoli, y Cyfarwyddiadau Ariannol a Pholisi a gyhoeddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon.

Ym mis Chwefror 2003, gofynnodd yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon i'r Gronfa Gymunedol (enw gweithredol Bwrdd Elusennau'r Loteri Genedlaethol) a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd ddod at ei gilydd i greu corff newydd i ddosbarthu arian y Loteri, gan fanteisio ar gryfderau'r ddau gorff presennol. Ym mis Tachwedd 2003, penodwyd Stephen Dunmore yn Brif Weithredwr y ddau gorff a dechreuodd ffurfio tîm rheoli ar y cyd i arwain y corff dosbarthu newydd. Mae'r cyfuniad gweinyddol hwn wedi parhau yn ystod 2004/05, ac ar 1 Mehefin 2004 lansiwyd y Gronfa Loteri Fawr â chadeirydd a Bwrdd newydd. Y Gronfa Loteri Fawr yw enw'r Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd ar y cyd; mae'r ddau gorff yn parhau fel endidau statudol gwahanol hyd nes cymeradwya'r Senedd ddeddfwriaeth newydd.

Cyn 1 Mehefin 2004 roedd Bwrdd Llywodraethu'r Gronfa Gymunedol yn cynnwys 16 aelod a'r Cadeirydd, y penodwyd pob un ohonynt gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Ar 31 Mai 2004 ymddiswyddodd pob aelod o'r Bwrdd Llywodraethu. Penodwyd Cadeirydd a Bwrdd cydffiniol newydd ar gyfer y Gronfa Loteri Fawr ar 1 Mehefin 2004. Ceir enwau holl aelodau'r Bwrdd mewn man arall yn y cyhoeddiad hwn. Cedwir cofrestr o fuddiannau aelodau'r bwrdd ac mae'n agored i'r cyhoedd. Ceir mynediad i'r gofrestr drwy ysgrifennu at y Prif Weithredwr.

Canlyniadau am y Flwyddyn

Cafwyd gwarged o £29 miliwn ar gyfer y flwyddyn gan y Gronfa Gymunedol. Ychwanegir hyn at y diffyg net cronnus o'r blynyddoedd blaenorol ac erbyn hyn mae gan y Gronfa Gymunedol ddiffyg o £148 miliwn ar gronfeydd wrth gefn argadwedig. Cymeradwywyd y sefyllfa ariannol hon gan Fwrdd y Gronfa Gymunedol a'i ardystio gan yr Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon ar ôl ystyried gofyniad llif arian dyfarniadau grant, y mae nifer ohonynt i gyllido prosiectau tair i bum mlynedd. Nodir rhagamcaniadau llif arian yn Nodyn 18 y cyfrifon.

Cynhwysir adolygiad ariannol llawn am y flwyddyn yn yr Adroddiad Blynyddol.

Arolwg o weithgareddau a datblygiadau'r dyfodol

Prif weithgarwch y Gronfa Gymunedol yw dosbarthu grantiau, a hynny'n bennaf i helpu i fodloni anghenion y rhai hynny mewn cymdeithas sy'n wynebu'r anfantais fwyaf a hefyd i wella ansawdd bywyd yn y gymuned. Yn ystod 2004/2005 daliodd y Gronfa Gymunedol ati i ddyrannu grantiau, talu grantiau a monitro cydymffurfiad derbynwyr grantiau â thelerau ac amodau'r grant.

Mae'r Gronfa Gymunedol hefyd wedi parhau i weinyddu'r cynlluniau Arian i Bawb yng Nghymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon ar ran dosbarthwyr eraill arian y Loteri, a bu'n cynnal asesiadau grant o'r rhaglenni gofal plant y tu allan i oriau ysgol, yn ogystal â'r rhaglenni gofal plant, ac yn eu rheoli ar ran y Gronfa Cyfleoedd Newydd. Yn ystod y flwyddyn hon sefydlodd y Gronfa Gymunedol gytundebau â'r Gronfa Cyfleoedd Newydd i gynnal asesiadau grant a rheoli elfennau penodol o'r Gronfa Pobl Ifanc. Sefydlodd y Gronfa Gymunedol gytundeb â'r Gronfa Cyfleoedd Newydd a Chronfa Dreftadaeth y Loteri hefyd i gynnal asesiadau grant a rheoli'r rhaglen Cofio'r Ffrynt Cartref.

Yn 2004/05 cwblhawyd y broses o gymathu swyddogaethau corfforaethol a Swyddfeydd Gwlad y Gronfa Cyfleoedd Newydd a'r Gronfa Gymunedol. Datblygwyd cynlluniau ar gyfer cymathu'r gweithgareddau dyfarnu grantiau a chânt eu gweithredu yn ystod 2005/06. Yn ogystal, mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi ystyried ei gofynion o ran adeiladau yn y dyfodol, a rhesymolir nifer y safleoedd y bydd yn eu defnyddio yn ystod y tair neu bedair blynedd nesaf.

Yn y flwyddyn ariannol nesaf bydd y Gronfa Gymunedol, yn gweithredu fel y Gronfa Loteri Fawr, yn dosbarthu dyfarniadau olaf y Gronfa ar gyfer ei rhaglenni grant presennol; bydd rhaglenni 'sy'n ymateb i alw' y sector cymunedol a'r sector gwirfoddol yn cau i geisiadau newydd ym Mai a Mehefin 2005 (yn dibynnu ar y rhaglen a'r wlad) a gwneir dyfarniadau terfynol tua diwedd y Flwyddyn Ariannol. Yn ystod 2005/06 bydd y Gronfa Gymunedol yn gweithio ar gyflwyno rhaglenni newydd yng nghyd-destun y Cyfarwyddiadau Polisi diwygiedig a gyhoeddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol. Pennir datblygiadau ar gyfer dyfodol y Gronfa Loteri Fawr yn rhagair y Cadeirydd i'r adroddiad blynyddol.

Asedau sefydlog

Mae symudiadau asedau sefydlog yn ystod y flwyddyn wedi eu dangos yn Nodyn 9 y cyfrifon. Yn ystod y flwyddyn daeth yr ychwanegiadau at asedau sefydlog i £0.2 miliwn (2003/04 £0.4 miliwn) sy'n gysylltiedig ag ailwampio'r swyddfeydd yn Glasgow ac yn Llundain.

Digwyddiadau ôl fantolen

Ni chafwyd unrhyw ddigwyddiadau o bwys a gafodd effaith ariannol ar y cyfrifon blynyddol hyn rhwng 31 Mawrth 2005 a llofnodi'r datganiadau ariannol hyn.

Gweithwyr, cyfleoedd cyfartal ac ymgynghori

Fel cyflogwr, mae'r Gronfa Gymunedol wedi ymrwymo i sicrhau cyfleoedd cyfartal. Disgrifir hyn yn fanylach yn yr Adroddiad Blynyddol.

Seiliwyd y trefniadau ar gyfer tâl ac amodau ar arfer gorau yn y sector cyhoeddus, ac mae'r Gronfa Gymunedol wedi sefydlu ystod o bolisïau cyflogi sy'n dangos ei hymrwymiad i fod yn gyflogwr teg. Mae'r Bwrdd yn gwerthfawrogi pwysigrwydd hyfforddiant a datblygiad staff, a sefydlwyd trefniadau cynhwysfawr hefyd. Mae'r holl drefniadau a'r polisïau hyn yn cael eu hadolygu ar hyn o bryd, ar y cyd â threfniadau a pholisïau'r Gronfa Cyfleoedd Newydd, er mwyn sefydlu telerau ac amodau cyffredin i holl staff y Gronfa Loteri Fawr. I annog cyfathrebu a pherthynas dda rhwng y Bwrdd, y rheolwyr a'r staff ar bob lefel, cydnabuwyd yr undeb llafur Amicus.

Adran un ar ddeg

Golyga natur gweithrediadau'r Gronfa Gymunedol fod nifer o staff yn gweithio'n agos â thîm yr uwch reolwyr a'r Bwrdd, er enghraifft, wrth ddatblygu ac arfarnu rhaglenni. Mae rhai aelodau staff yn mynychu cyfarfodydd y Bwrdd, sy'n eu galluogi i fod yn ymwybodol o'r meddwl y tu ôl i ddatblygiad y Gronfa Gymunedol a'i gweithrediadau. Yn ychwanegol, ymgynghorir â'r staff ynghylch y cynllun corfforaethol ac ynghylch diwygio'r cynllun strategol. Mae uwch reolwyr y Gronfa Gymunedol, trwy gyfarfodydd grŵp rhaeadrol a'u hygyrchedd, yn sicrhau yr ymdrinnir â phryderon y staff mewn da bryd.

Datganiad o bolisi ac arferion talu

Nod y Gronfa Gymunedol yw talu ei holl gredydwyr o fewn 30 diwrnod ar ôl derbyn anfoneb, oni negodwyd telerau ac amodau eraill. Mae hyn yn cyd-fynd â'r Canllaw Arferion Talu Gwell. Yn y flwyddyn dan sylw, talwyd 88 y cant (2003/2004 89 y cant) o'r holl gredydwyr o fewn trideg diwrnod o dderbyn anfoneb.

Ewro

Mae'r Gronfa Gymunedol wedi asesu effaith yr Ewro ar ei gweithrediadau. Ni ddisgwylir y bydd cyflwyno'r Ewro yn cael effaith berthnasol ar weithrediadau'r Gronfa Gymunedol na'i pherthynas â chwsmeriaid a chyflenwyr.

Archwilwyr

O dan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998, mae'n ofynnol bod cyfrifon blynyddol y Gronfa Gymunedol yn cael eu harchwilio a'u hardystio gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol. Felly, mae'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol yn cynnal yr archwiliad allanol ar y Gronfa Gymunedol.

Stephen Dunmore
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifo y Gronfa Gymunedol

29 Tachwedd 2005

Syr Clive Booth
Cadeirydd y Gronfa Gymunedol

Datganiad o gyfrifoldebau'r bwrdd a'r prif weithredwr

O dan Adran 39(1) Deddf y Loteri Genedlaethol ayb 1993, mae'n ofynnol i'r Gronfa Gymunedol baratoi datganiad o gyfrifon am y cyfnod ariannol yn y ffurf ac yn ôl yr amodau a bennwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon gyda chydsyniad y Trysorlys.

Mae'r datganiadau ariannol wedi eu paratoi ar ffurf groniadol ac mae'n rhaid iddynt fod yn adlewyrchiad cywir a theg o gyflwr y Gronfa Gymunedol ar ddiwedd y flwyddyn ac o'i hincwm a'i gwariant a'i llif arian am y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon mae'n ofynnol i Aelodau'r Bwrdd:

- gydymffurfio â'r cyfarwyddiadau a gyhoeddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol ar gyfer cyfrifon, gan gynnwys y gofynion cyfrifo a datgelu perthnasol a chymhwyso polisïau cyfrifo addas mewn ffordd gyson
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon rhesymol
- datgan a yw safonau cyfrifo cymwys wedi cael eu dilyn, a datgelu ac egluro unrhyw wyriadau perthnasol yn y datganiadau ariannol
- pharatoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol, oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd y Gronfa Gymunedol yn parhau i weithredu.

Mae Swyddog Cyfrifo'r Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon wedi penodi Prif Weithredwr y Gronfa Gymunedol fel Swyddog Cyfrifo'r Gronfa Gymunedol. Mae cyfrifoldebau perthnasol y Prif Weithredwr fel Swyddog Cyfrifo, gan gynnwys cyfrifoldeb dros briodoldeb a rheoleidd-dra'r cyllid cyhoeddus a chadw cofnodion cywir, wedi eu hamlinellu ym memorandwm Swyddogion Cyfrifo'r Cyrff Cyhoeddus Anadrannol a luniwyd gan y Trysorlys ac a gyhoeddwyd yng Nghyfrifo'r Llywodraeth, ac yn y Cyfarwyddiadau Ariannol a gyhoeddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon o dan adran 26(3) y Ddeddf.

Cyfrifoldebau dirprwyedig

Mae'r Gronfa Gymunedol wedi ymuno â chynlluniau ar y cyd, fel a ddiffinnir yn Neddf y Loteri Genedlaethol 1998, i ddarparu cyllid ochr yn ochr â chyrff eraill i gyflawni'r canlyniadau a ddiffiniwyd gan y Gorchymyn Cynllun ar y Cyd perthnasol. Yn y cynlluniau hyn, mae Swyddog Cyfrifo'r Gronfa Gymunedol yn gyfrifol am: sicrhau bod arian y Loteri a ddyrennir gan y Gronfa Gymunedol yn cael ei gymhwyso'n unol â phwerau cyfreithiol y Gronfa Gymunedol; defnyddio'r arian Loteri a ddyrennir i'r rhaglen gan y Gronfa Gymunedol mewn modd darbodus, effeithlon ac effeithiol; ei fodloni ei hun bod y systemau a ddefnyddir i weithredu'r rhaglen yn gadarn ac yn addas at y diben, a chytuno ar y peirianwaith ar gyfer dyrannu costau gweinyddol y rhaglen rhwng Cyrff y Loteri sy'n cymryd rhan.

Adran un ar ddeg

Mae'r Gronfa'n cyfrannu at y cydgynlluniau canlynol.

- Arian i Bawb, Lloegr, rhan o fenter y cynllun grantiau bach. Cynllun a weinyddir gan y Gronfa Gymunedol ar ran y Gronfa Gymunedol, Cyngor Celfyddydau Lloegr, Cronfa Dreftadaeth y Loteri, y Gronfa Cyfleoedd Newydd a 'Sport England'.
- Cofio'r Ffrynt Cartref, rhan o raglen y cyn filwyr. Cynllun a weinyddir gan y Gronfa Gymunedol ar ran y Gronfa Gymunedol, Cronfa Dreftadaeth y Loteri a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd.
- Creu Cof Byw, rhan o fenter y Grantiau Trawsnewid. Cynllun a weinyddir gan y Gronfa Gymunedol ar ran y Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd.

Stephen Dunmore
Prif Weithredwr
29 Tachwedd 2005

Datganiad ar reolaeth fewnol

Cwmpas y cyfrifoldeb

Fel y Swyddog Cyfrifo, rwy'n gyfrifol am gynnal system reolaeth fewnol gadarn sy'n gefnogol i gyflawni nodau ac amcanion y Gronfa Gymunedol, wrth:

- ddiogelu arian ac asedau cyhoeddus yr wyf yn gyfrifol amdanynt yn bersonol, yn unol â'r cyfrifoldebau a neilltuwyd i mi drwy Gyfrifo'r Llywodraeth
- sicrhau cydymffurfiad â gofynion Datganiad Rheoli, Cyfarwyddiadau Polisi, Cyfarwyddiadau Ariannol a Datganiad o Ofynion Ariannol y Gronfa Gymunedol.

Diben y system rheoli mewnol

Dyluniwyd y system rheoli fewnol i reoli'r risg hyd at lefel resymol yn hytrach na dileu'r risg o fethu â chyflawni'r polisïau, y nodau a'r amcanion yn gyfan gwbl; yn hynny o beth, dim ond sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd y mae'n gallu ei gynnig, yn hytrach na sicrwydd llwyr. Seilir y system rheoli fewnol ar broses barhaus a ddyluniwyd i ganfod a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisïau, nodau ac amcanion y Gronfa Gymunedol, i werthuso'r tebygolrwydd y caiff y risgiau hynny eu gwireddu a'u heffaith pe baent yn cael eu gwireddu, ac i'w rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn ddarbodus. Gweithredwyd y system rheoli fewnol trwy gydol y flwyddyn a ddaeth i ben 31 March 2005, a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad a'r cyfrifon blynyddol, mae wedi cydymffurfio â chyfarwyddyd y Trysorlys.

Cyflwynir prif elfennau fframwaith rheoli'r Gronfa Gymunedol isod.

Amgylchedd reoli

- Mae'r Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon wedi fy mhenodi i, sef Prif Weithredwr y Gronfa Gymunedol, yn Swyddog Cyfrifo. At y diben hwn, mae gennyf lythyr cyweddiad ar wahân sy'n datgan yn glir fy nghyfrifoldeb ac atebolrwydd dros gynnal system rheoli fewnol cadarn yn y Gronfa. Fi hefyd yw Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifo'r Gronfa Cyfleoedd Newydd.
- Yn dilyn cyhoeddiad yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon i integreiddio'r Gronfa Cyfleoedd Newydd a'r Gronfa Gymunedol i ffurfio'r Gronfa Loteri Fawr, sefydlwyd Cydbwyllgor gweinyddol o'r Ddau Fwrdd i oruchwylio agweddau ar y broses integreiddio cyn sefydlu'r Bwrdd cydffiniol ar 1 Mehefin 2004. Ffurfiwyd y pwyllgor hwn o aelodau'r ddau fwrdd etifeddiaeth, a gefnogwyd gan 2 aelod annibynnol. Er mai gyda Bwrdd y Gronfa Gymunedol yr arhosodd y gwir gyfrifoldeb am faterion y Gronfa Gymunedol, dirprwywyd nifer o benderfyniadau i aelodau'r Gronfa Gymunedol a oedd ar y Cydbwyllgor. Rhoddir manylion pellach am y trefniadau trosiannol isod.
- Uwch Dîm Rheoli, â chylch gorchwyl clir ac aelodaeth diffiniedig, sy'n cyfarfod o leiaf unwaith bob mis i ystyried cynlluniau a gweithrediadau'r Gronfa Gymunedol yn ogystal â chydymffurfiaeth â'r Datganiad Rheoli.
- Bwrdd sy'n cyfarfod o leiaf bob dau fis i ystyried cyfeiriad strategol y Gronfa Gymunedol. Mae'r Bwrdd yn cynnwys Cadeirydd ac 16 aelod anweithredol, ac mae aelodau'r Uwch Dîm Rheoli yn ei fynychu.
- Y Pwyllgor Archwilio, a ddisodlwyd gan y Pwyllgor Archwilio a Risg o 1 Mehefin 2004 ymlaen, y mae ei gylch gwaith yn ei gwneud yn ofynnol i'r Pwyllgor gymeradwyo'r rhaglen archwilio fewnol, ardystio'r gofrestr risg ac archwilio canlyniadau'r adroddiadau trwy gynnal archwiliadau mewnol ac allanol. Mae Cadeirydd y Pwyllgor yn adrodd i'r Bwrdd ynghylch y materion a drafodir gan y Pwyllgor.
- Y Pwyllgor Adnoddau, y mae ei gylch gorchwyl yn ei gwneud yn ofynnol i'r Pwyllgor gymeradwyo'r gyllideb flynyddol a derbyn adroddiadau ariannol rheolaidd er mwyn herio a goruchwylio gwariant.
- Cynllun corfforaethol cyhoeddedig sy'n nodi amcanion a meincnodau perfformiad y Gronfa Gymunedol. Nodwyd 2004/05 fel blwyddyn drosiannol pan fyddai'r Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd yn gweithio fel un corff gweinyddol ac yn gosod sylfeini'r Gronfa Loteri Fawr.
- Adroddiadau rheoli perfformiad chwarterol i'r Uwch Dîm Rheoli sy'n adrodd ar y cynnydd o ran cyflawni'r amcanion corfforaethol hyn, yn ogystal â chyrraedd y targedau perfformiad a gwasanaeth. Yn gyffredinol, cyrhaeddwyd y targedau hyn, fel a fanylwyd yn yr Adroddiad Blynyddol. Lle na chyrhaeddwyd targedau, mae camau'n cael eu cymryd i wella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.
- Adroddiadau ariannol cryno misol i'r Uwch Dîm Rheoli ac adroddiadau chwarterol i'r Pwyllgor Adnoddau, sy'n adrodd ar y cynnydd yn erbyn y targedau ariannol, gan gynnwys y cyllidebau ymrwymiad grant, targedau mantoli CDdLG a chyllidebau costau gweithredu.

Adran un ar ddeg

- Polisi twyll, lle'r ymdrinnir â thwyll a amheuir trwy gydweithio â'r Heddlu ac asiantaethau eraill lle bo'n briodol. Mae nifer o achosion yn cael eu hymchwilio ar hyn o bryd. Trwy gydol yr ymchwiliad, p'un a brofir y cafwyd twyll ai peidio, rydym yn adolygu ein gweithdrefnau a'n prosesau er mwyn dysgu gwersi, ac yn gwella systemau rheoli mewnol, atal twyll a datgelu lle bo angen.
- Ystod eang o bolisïau sy'n ymdrin, ymhlith pethau eraill, â materion rheoli ar gyfer rheolaeth gorfforaethol, rheolaeth ariannol, iechyd a diogelwch, hyfforddiant a datblygiad, technoleg gwybodaeth a rheoli risg. Eleni, adolygwyd ac ailgyflwynwyd llawer o'r polisïau a'r gweithdrefnau hyn i adlewyrchu prosesau integreiddiedig.
- Ystod eang o reolau i sicrhau y rheolir gweithgareddau asesu a monitro grantiau'n ddigonol, ac y gellir lleihau'r achosion o golli grantiau'r Loteri. Mae'r rheolaethau hyn yn cynnwys gweithdrefnau ar gyfer asesu grantiau a thasgau rheoli grantiau, tasgau goruchwylio rheolaeth diffiniedig, dirprwyaethau clir ar gyfer gwneud penderfyniadau, a rhaglen hyfforddi sy'n cynnwys hyfforddiant ymwybyddiaeth o dwyll.
- Fframwaith reoli prosiect, â chyfrifoldebau diffiniedig sy'n cynnwys noddwr prosiect, ar gyfer datblygu rhaglenni newydd.
- Proses cysylltiadau mewnol sy'n sicrhau y rhoddir gwybod i'r holl staff am benderfyniadau allweddol mewn da o bryd drwy'r cyfryngau priodol, gan gynnwys defnyddio llythyrau oddi wrth y Prif Weithredwr, briffiau rhaeadrol gan reolwyr llinell a chyflwyniadau gan y Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwyr.
- Strategaeth cyfathrebu allanol sy'n sicrhau bod rhan-ddeiliad, Seneddwyr, y wasg ac aelodau o'r cyhoedd yn cael gwybodaeth briodol a dibynadwy. Roedd yr ymagwedd hon yn ffactor cyfrannol wrth sicrhau bod y Gronfa Gymunedol yn barod i weithredu'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth ar 1 Ionawr 2005.
- Uned Archwilio Mewnol sy'n gweithredu yn ôl safonau a ddiffinnir yn llawlyfr Archwilio mewnol y Llywodraeth. Caiff yr archwiliad mewnol ei lywio gan y gofrestr risg gorfforaethol a chan ddadansoddiad o'r risgiau y mae'r Gronfa Gymunedol yn agored iddynt. Seilir cynlluniau'r archwiliadau mewnol blynyddol ar y dadansoddiad hwn, a chânt eu cymeradwyo gennyf i a'u hardystio gan y Pwyllgor Archwilio a Risg (y Pwyllgor Archwilio cyn 1 Mehefin 2004). Mae Pennaeth yr adran Archwiliadau Mewnol yn cyfarfod â mi'n rheolaidd, ac yn cyfarfod â'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn flynyddol heb unrhyw Swyddogion yn bresennol. Mae Pennaeth yr adran Archwiliadau Mewnol yn rhoi adroddiadau cynnydd cyfnodol i mi sy'n arwain at adroddiad blynyddol ynglŷn â gweithgareddau archwilio mewnol y Gronfa Gymunedol, gan gynnwys canfyddiadau ôl-adolygiadau. Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn cynnwys ei barn ynghylch digonolrwydd ac effeithiolrwydd y systemau a adolygwyd ganddynt. Adolygwyd hyn gan y Pwyllgor Archwilio a Risg.

Integreiddio â'r Gronfa Cyfleoedd Newydd

- Daeth yr uniad gweinyddol rhwng y Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd i rym ar 1 Ebrill 2004. Fe'm penodwyd i'n Brif Weithredwr ac yn Swyddog Cyfrifo dros y ddau sefydliad o 1 Rhagfyr 2003 ymlaen, ac erbyn Ebrill 2004 roeddwn wedi penodi fy Uwch Dîm Rheoli, heblaw am y Cyfarwyddwr ar gyfer yr Alban.

Roedd y tîm cyfan yn eu swyddi o fis Awst 2004, ac arweiniodd hyn at gymathu'r swyddogaethau corfforaethol a gweithredol. Erbyn diwedd y flwyddyn ariannol, integreiddiwyd y staff a'r prosesau yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon a'r holl swyddogaethau corfforaethol (gan gynnwys Polisi, Cyfathrebu, Trefn Lywodraethol, Cyllid, Adnoddau Dynol a Systemau Gwybodaeth) yn llawn, neu mae cynllun gweithredu clir ynglŷn â sut i gwblhau'r broses integreiddio.

- Sefydlwyd bwrdd prosiect, a gadeirir gan y Prif Weithredwr ac sy'n cynnwys aelodau'r Uwch Dîm Rheoli a chanddynt gyfrifoldebau Corfforaethol, i oruchwylio'r adolygiad strwythurol (adolygiad manwl o'r strwythurau rheoli mewnol a lleoliad ffisegol rolau dyfarnu grant a chynrychiolaeth ranbarthol y sefydliad yn Lloegr). Cymeradwywyd y prif benderfyniadau polisi, a bydd y bwrdd hwn yn awr yn goruchwylio gweithredu'r cynlluniau a gytunwyd, yn enwedig o ran cymathu'r rheolaeth dyfarnu grantiau a rhan-ddeiliaid rhanbarthol.

Rheoli risg
Gallu i ymdrin â risg

Prif elfen fframwaith rheoli risg y Gronfa Gymunedol yn ystod 2004/05 oedd adolygiadau chwarterol o'r risgiau y mae'r sefydliad yn eu hwynebu, a wnaed gan yr Uwch Dîm Reoli a'r Pwyllgor Archwilio a Risg. Bu'r adolygiadau hyn yn effeithiol wrth sicrhau bod y gofrestr risg a'n hymatebion yn berthnasol ac yn gyfoes. Mae adolygu'r gofrestr yn chwarterol gan bob un o'r Cyfarwyddwyr yn unigol, ar y cyd drwy'r Uwch Dîm Rheoli a thrwy drafodaethau â'r Pwyllgor Archwilio a Risg gyda ffocws pendant ar y 10 risg pennaf, yn dilysu cynnwys y gofrestr risg corfforaethol ac yn cadarnhau archwaeth risg y Gronfa Gymunedol.

Caiff egwyddorion rheoli risg, gan gynnwys ystyried risg ac argymhellion ar gyfer lliniaru priodol, eu cynnwys yn ffurfiol yn y broses o gynllunio corfforaethol, asesu grantiau, rheoli grantiau, datblygu rhaglenni newydd a gweithgareddau rheoli. Yn y gorffennol, rhoddwyd arweiniad ynghylch rheoli risg i'r staff perthnasol, gan nodi bod risg a'i reolaeth yn rhan sylfaenol o'u swyddogaeth, sy'n cwmpasu arferion rheoli da a synnwyr cyffredin.

Ar hyn o bryd, mae polisi rheoli risg y Gronfa Loteri Fawr wrthi'n cael ei ddatblygu, ar sail polisïau a phrofiad y Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd, a chaiff ei gyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio a Risg ym mis Medi, ac i'r Bwrdd ym mis Tachwedd. Wedi hynny, caiff ei lansio ar draws y sefydliad i sicrhau yr atgoffir yr holl staff o arferion rheoli risg effeithiol. I gefnogi hyn, mae Llawlyfr Rheoli Risg yn cael ei ddatblygu ar gyfer staff.

Y fframwaith risg a rheolaeth

Yn dilyn ymlaen o waith blaenorol gan aelodau'r Bwrdd, rheolwyr a staff, mae'r Gronfa Gymunedol wedi nodi'r risgiau penodol o ran cyrraedd ei hamcanion. Ym mis Ebrill 2004, cynhaliwyd ymarfer i gyfuno cofrestri risg y Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd i ffurfio un gofrestr risg gorfforaethol ar gyfer y Gronfa Loteri Fawr.

Aseswyd effaith bosibl pob risg a'r tebygolrwydd y gwireddir y risg hwnnw, a phennwyd rheolaethau priodol i liniaru'r risgiau hyn. Cofnodwyd hyn yn y gofrestr risg gorfforaethol. Pob chwarter adolygwyd y gofrestr risg gan bob Cyfarwyddwr, gan fwydo'u sylwadau a'u newidiadau i mewn iddi. Trafododd yr Uwch Dîm Rheoli y gofrestr risg ar y cyd cyn cyflwyno adroddiadau, gan ganolbwyntio ar y 10 prif risg ac unrhyw newidiadau, i'r Pwyllgor Archwilio a Risg.

Adran un ar ddeg

Yn ychwanegol, fel y nodwyd uchod, mae rheoli risg yn rhan annatod o'n proses cynllunio busnes:

- mae'r cyfarwyddiadau comisiynu a'r templedi ar gyfer y broses cynllunio busnes yn ei wneud yn ofynnol i'r holl reolwyr ystyried y risgiau sy'n gysylltiedig â'r amcanion a nodir ganddynt
- mae'r holl brosiectau, gan gynnwys datblygu rhaglenni newydd, yn cydymffurfio â fframwaith rheoli prosiect y sefydliad, sy'n ei gwneud yn ofynnol datblygu cofrestri risg ar gyfer prosiectau unigol a'u hadolygu'n rheolaidd
- mae asesiadau grant a llawlyfrau rheoli grant yn nodi'r gofyniad y dylid dyrannu statws risg i bob grant, a bennir drwy ystyried meini prawf penodol. Mae'r statws risg hwn yn llywio'r broses gwneud penderfyniadau a lefel yr ymyrraeth mewn rheoli'r grant.

Eleni, roedd y blaenoriaethau risg yn cynnwys:

- y risg ariannol, gan gynnwys ystyried twyll allanol a mewnol; datblygwyd ymagwedd gydlynol at ddatgelu ac ymchwilio twyll
- risg gwleidyddol, yn enwedig datblygiad rhaglenni Lloegr a'r Gwledydd, y mae gan bob un ohonynt eu gofynion a'u hamserlenni eu hunain
- risg o ddyfarnu grantiau, gan gynnwys ystyried y canlyniadau, cyflawni targedau a monitro darparwyr gwasanaethau trydydd parti
- risg cyfreithiol a rheoleiddiol, gan gynnwys cydymffurfio â deddfwriaeth newydd a deddfwriaeth sy'n bodoli eisoes
- risg sefydliadol, gan gynnwys integreiddio adferiad yn sgil trychineb ac ymateb i broblemau'n gyflym
- y risg i bobl, yn enwedig colli staff allweddol yn sgil ansicrwydd ynghylch integreiddio; negodwyd set o delerau ac amodau cyffredin gyda'r Undebau Llafur ac adolygwyd y polisïau o ran newid, adleoli a chadw staff
- y risg i enw da, gan gynnwys y posibilrwydd o dderbyn beirniadaeth gyhoeddus o ganlyniad i benderfyniadau ariannu amhoblogaidd
- y risgiau technolegol, yn enwedig rheoli'r broses o drawsnewid rhan o'r gwasanaeth a ddarparwyd gan gyflenwr allanol yn ôl yn fewnol
- y broses integreiddio; sefydlwyd fframweithiau rheoli i sicrhau y rheolir y broses o integreiddio swyddogaethau'n gywir.

Adolygu effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol

Fel Swyddog Cyfrifo, rwy'n gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol. Mae fy adolygiad yn seiliedig ar waith yr archwilwyr mewnol, y rheolwyr gweithredol yn y Gronfa Gymunedol sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheoli fewnol, a sylwadau'r archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli ac mewn adroddiadau eraill. Derbyniais gyngor ynglŷn ag oblygiadau canlyniadau'r adolygiad o effeithiolrwydd y system rheoli fewnol gan Fwrdd y Gronfa Gymunedol a'r Pwyllgor Archwilio a Risg. Gweithredwyd cynllun i ymdrin â gwendidau ac i sicrhau gwelliant parhaus y system. Nodir materion arwyddocaol ynghylch rheolaeth fewnol isod.

Ceisiadau lluosog

Ym mis Medi 2004, nodwyd twyll ceisiadau lluosog mawr a oedd yn effeithio ar nifer o raglenni dyfarnu grantiau'r Gronfa Gymunedol. Yn benodol, ymddengys y targedwyd dyfarniadau Arian i Bawb Lloegr a rhaglenni grant canolig. Mae cynllun Arian i Bawb Lloegr yn Gyd-Gynllun a weinyddir gan y Gronfa Gymunedol ar ran Dosbarthwyr Loteri eraill. Sefydlwyd ymchwiliad arbennig gan ddefnyddio arbenigedd asiantaethau allanol priodol, gan gynnwys yr Heddlu a'r Comisiwn Elusennau. Rwyf wedi rhoi gwybodaeth i'r holl bartïon sydd â diddordeb yn gyson, gan gynnwys ein Adran nawdd a Swyddogion Cyfrifo Dosbarthwyr y Loteri sy'n cyfrannu at y Cyd-gynllun, am hynt a helynt yr ymchwiliad, y gwendidau rheoli a nodwyd, a'r camau adferol a gymerwyd i wella systemau.

Ar sail y ffigurau diweddaraf sydd ar gael, gallai cyfran y taliadau afreolaidd a wnaed gan y Gronfa Gymunedol yn ystod 2004/05 fod cymaint â [£xxx,000]. Cyn y flwyddyn ariannol hon, mae'r ymchwiliad wedi nodi taliadau afreolaidd posibl a wnaed ar ran y Gronfa Gymunedol gwerth hyd at [£xxx,000]. Yn ystod y cyfnod y cyflawnwyd y twyll hwn, mae'r Gronfa Gymunedol wedi dyfarnu grantiau gwerth mwy na £1,922 miliwn.

Mae ymchwiliad llawn i'r twyll tybiedig ar y gweill. Ar ôl cwblhau'r ymchwiliad hwn byddaf i, a lle bo'n berthnasol ein partneriaid Arian i Bawb, yn ystyried a yw adenillion yn bosibl ac yn briodol. Yna, caiff unrhyw golledion sy'n weddill eu dileu'n ffurfiol a'u hadrodd i Drysorlys Ei Mawrhydi.

Rheoli risg

Nododd archwiliad mewnol fod angen mynd i'r afael â nifer o weithredoedd arwyddocaol i sicrhau y gweithredir rheolaeth risg yn llawn a'i mewnosod trwy gydol y sefydliad integredig. Cytunwyd ar gynllun gweithredu gyda'r Archwilwyr Mewnol i sicrhau y datblygir ymagwedd fwy systemataidd a ffurfiol at reoli risg a'i chyflwyno i'r holl staff perthnasol erbyn 31 Mawrth 2006.

Cydymffurfio

Mae'r Gronfa Gymunedol wedi cyflwyno gweithdrefnau ym mhob rhan o'r sefydliad i sicrhau bod gofynion y Cyfarwyddiadau Ariannol yn cael eu dilyn. Mae'r Uned Archwilio Mewnol yn gwirio samplau i sicrhau bod pob swyddfa ac adran yn dilyn y gweithdrefnau y cytunwyd arnynt, ac i sicrhau bod y gweithdrefnau'n cael eu dogfennu a'u dosbarthu'n briodol.

Mae'r Gronfa Gymunedol yn cadw Cofrestr o Fuddiannau, sydd ar agor i'r cyhoedd, ar gyfer holl Aelodau'r Bwrdd a Phwyllgorau a phob aelod o staff y Gronfa Gymunedol. Mae proses wedi ei chyflwyno i ddelio ag unrhyw groestyniad buddiannau yng nghyfarfodydd pwyllgorau sy'n gwneud penderfyniadau, ac mae gweithdrefnau'n bodoli i atal unrhyw aelod o staff rhag asesu cais am grant gan fudiad y mae ganddo gysylltiad ag ef.

Ymdriniwyd â cholledion o ran grantiau'r Loteri'n briodol a, lle bo angen, rhoi gwybod i'r Adran amdanynt.

Yn fy marn i, mae'r Gronfa Gymunedol wedi gwneud trefniadau digonol i sicrhau ei bod yn cydymffurfio â gofynion ein Datganiad Rheoli, ein Polisi a'r Cyfarwyddiadau Ariannol.

Stephen Dunmore	**Sir Clive Booth**
Prif Weithredwr a	Cadeirydd
Swyddog Cyfrifo	y Gronfa Gymunedol
y Gronfa Gymunedol	

29 Tachwedd 2005

Adran un ar ddeg

Tystysgrif ac adroddiad y rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol i Ddau dŷ'r Senedd a Senedd Yr Alban

Tystiaf fy mod wedi archwilio'r datganiadau ariannol ar dudalennau 73 i 93 o dan Ddeddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 (a ddiwygiwyd gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998). Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y confensiwn cost hanesyddol fel y'i addaswyd gan ailbrisio asedau sefydlog penodol a'r polisïau cyfrifo a amlinellir ar dudalennau 76 i 79.

Priod Gyfrifoldebau'r Gronfa Gymunedol, y Prif Weithredwr a'r Archwiliwr

Fel a ddisgrifiwyd ar dudalenau 55 a 56, mae'r Gronfa Gymunedol a'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 (fel y'i diwygiwyd) a'r cyfarwyddiadau a gyhoeddwyd odani gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon, gyda chaniatâd Trysorlys Ei Mawrhydi, ac am sicrhau cysondeb y trafodion ariannol. Mae'r Gronfa Gymunedol a'r Prif Weithredwr hefyd yn gyfrifol am baratoi Rhagair a gweddill cynnwys yr Adroddiad Blynyddol. Pennir fy nghyfrifoldebau, fel yr archwiliwr annibynnol, drwy statud ac rwyf yn cydymffurfio â'r safonau a'r cyfarwyddyd a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Arferion Archwilio a'r canllawiau moesegol sy'n berthnasol i waith archwilwyr.

Rwy'n mynegi fy marn ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg ac a ydynt wedi'u paratoi'n gywir un unol â Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 (fel y'i diwygiwyd) a'r cyfarwyddiadau a gyhoeddwyd odani, ac a ddefnyddiwyd y gwariant a'r incwm mewn ffordd berthnasol at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd, ac a yw'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu. Rwyf hefyd yn adrodd os nad yw'r Rhagair, yn fy marn i, yn gyson â'r datganiadau ariannol, os nad yw'r Gronfa Gymunedol wedi cadw cofnodion cyfrifo cywir, neu os nad wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Rwy'n darllen y wybodaeth arall a gynhwysir yn yr Adroddiad Blynyddol, ac yn ystyried a yw'n gyson â'r datganiadau ariannol archwiliedig. Rwy'n ystyried y goblygiadau ar gyfer fy nhystysgrif os byddaf yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysonderau perthnasol amlwg â'r datganiadau ariannol.

Rwy'n adolygu a yw'r datganiad ar dudalennau 56 i 61 yn adlewyrchu cydymffurfiad y Gronfa Gymunedol ag arweiniad y Trysorlys ar y Datganiad Rheolaeth Fewnol. Rwy'n adrodd os nad yw'n bodloni'r gofynion a bennwyd gan y Trysorlys, neu os yw'r wybodaeth yn gamarweiniol neu'n anghyson â gwybodaeth arall rwy'n ymwybodol ohoni o ganlyniad i archwilio'r datganiadau ariannol. Nid wyf wedi ystyried a yw Datganiad y Swyddog Archwilio ar Reolaeth Fewnol yn edrych ar bob risg a rheolaeth, ac nid yw'n ofynnol i mi eu hystyried. Nid yw'n ofynnol i mi ychwaith fynegi barn ar effeithiolrwydd gweithdrefnau llywodraethu corfforaethol y Gronfa Gymunedol na'i gweithdrefnau risg a rheolaeth.

Sylfaen barn yr archwiliad

Cynheliais fy archwiliad yn unol â Safonau Archwilio'r Deyrnas Unedig a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Arferion Archwilio. Mae archwiliad yn cynnwys archwiliad, ar sail prawf, o dystiolaeth sy'n berthnasol i niferoedd, datgeliadau a chysondeb trafodion ariannol sydd wedi eu cynnwys yn y datganiadau ariannol. Mae hefyd yn cynnwys asesiad o'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau a wnaethpwyd gan y Gronfa Gymunedol a'r Prif Weithredwr wrth baratoi'r datganiadau ariannol, ac asesu a yw'r polisïau cyfrifo'n briodol i amgylchiadau'r Gronfa Gymunedol, yn cael eu gweithredu'n gyson a'u datgelu'n ddigonol.

Cynlluniais a chynheliais fy archwiliad i sicrhau'r holl wybodaeth a'r esboniadau yr ystyriais eu bod yn angenrheidiol i roi digon o dystiolaeth i mi roi sicrwydd rhesymol nad yw'r datganiadau ariannol yn cynnwys unrhyw gamddatganiad perthnasol, boed drwy gamgymeriad, neu dwyll neu anghysondeb arall, ac y defnyddiwyd y gwariant a'r incwm ym mhob ffordd berthnasol at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd, a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu. Wrth ffurfio fy marn, rwyf hefyd wedi gwerthuso digonolrwydd cyffredinol y modd y cyflwynir gwybodaeth yn y datganiadau ariannol.

Barn

Yn fy marn i:

1. Mae'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg o gyflwr y Gronfa Gymunedol ar 31 Mawrth 2004 ac o'r diffyg, cyfanswm yr enillion a'r colledion cydnabyddedig a'r llif arian am y flwyddyn a ddaeth i ben a'u bod wedi'u paratoi'n gywir yn unol â Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 (fel a ddiwygiwyd gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998) a'r cyfarwyddiadau a wnaethpwyd trwy hynny gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon; ac

2. mae'r gwariant ac incwm wedi cael eu defnyddio at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ym mhob ffordd berthnasol ac mae'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Nid oes gennyf unrhyw sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

John Bourn	Y Swyddfa Archwilio
Rheolwr ac	Genedlaethol
Archwilydd	157-197 Buckingham
Cyffredinol	Palace Road
	Victoria
2 Rhagfyr 2005	Llundain SW1W 9SP

Adroddiad ar y darganfyddiad o geisiadau grant afreolaidd

Diben yr Adroddiad

1. Yn ei Hadroddiad Blynyddol, adroddodd y Gronfa Gymunedol, sydd bellach yn gweithredu o dan enw'r Gronfa Loteri Fawr, y bu iddi, ym mis Medi 2004, sylwi am y tro cyntaf ar nifer o anghysondebau mewn rhai ceisiadau grant. Cychwynnodd y Gronfa, yr heddlu a'r Comisiwn Elusennau ymchwiliadau helaeth i'r ceisiadau twyllodrus posibl gan sawl gr_p cymunedol, yr oedd rhai ohonynt hefyd wedi'u cofrestru'n elusennau. Lle bu'n briodol, gohiriodd y Gronfa daliadau grant hefyd lle roedd cais wedi'i gymeradwyo ond lle nad oedd yr arian wedi'i dalu eto. Arestiwyd 19 o bobl gan yr heddlu, ac mae'r ymchwiliadau'n parhau i natur a graddfa'r achosion posibl o dwyll.

2. Er na phrofwyd eto bod twyll wedi digwydd, mae'r Gronfa'n ystyried bod y taliadau grant dan sylw yn "risg" oherwydd bod anghysondebau yn y ceisiadau (e.e. enwau a chyfeiriadau ffug) ac yn y dogfennau ategol wedi eu canfod, neu oherwydd bod derbynwyr fel arall heb gydymffurfio â gofynion y Gronfa.

3. Yn ogystal â'r grantiau a dalwyd sy'n rhan uniongyrchol o ymchwiliad yr heddlu (sy'n cyfrif am rhyw £1.4 miliwn), mae'r Gronfa wedi adolygu pob cais grant ac wedi nodi achosion eraill a allai fod yn gysylltiedig â'r ceisiadau a arweiniodd at yr achos pryder gwreiddiol, neu sy'n amheus am ryw reswm arall. Mae'r Gronfa'n ystyried bod y rhain yn "risg" hefyd.

4. Ers hynny, mae'r Gronfa wedi nodi bod gwerth rhyw £1.7miliwn o'r grantiau hyn wedi'u dyfarnu'n gywir, a'r amcangyfrif gorau o gyfanswm gwerth y grantiau sydd nawr yn risg ar draws ei gweithgareddau ers 1999 yw £4.5 miliwn. Yn ystod yr un cyfnod, mae'r Gronfa wedi talu rhyw £2.5 biliwn i geiswyr grant. O'r grantiau hyn sydd yn risg, mae £770,000 yn ymwneud â grantiau a dalwyd ym mlwyddyn ariannol 2004-05; 0.3% o'r grantiau a dalwyd allan o ryw £253 miliwn. Dadlennodd dosbarthwyr eraill y loteri ar wahân yn eu cyfrifon nhw werth £1.6 miliwn arall o grantiau sy'n risg a ariannwyd ganddyn nhw, a rhoddwyd gwybod i'r Senedd ar 13 Gorffennaf 2005 mewn datganiad ysgrifenedig[1].

Amodi'r Farn Archwilio

5. Wrth lunio fy marn am gyfrifon y Gronfa Gymunedol yn 2004-05, mae'n ofynnol i mi gadarnhau y defnyddiwyd incwm a gwariant y Gronfa, ym mhob ystyriaeth faterol, at y dibenion roedd y Senedd yn eu bwriadu, a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu, hynny yw eu bod yn "rheolaidd". Wrth wneud hynny, rwy'n ystyried awdurdodau'r Trysorlys, yn ogystal â chyfarwyddiadau ariannol y Gronfa. O ran y taliadau a wnaeth y Gronfa ar sail ceisiadau twyllodrus posibl, sy'n gyfanswm o £770,000, nid yw'r gwariant hwn yn cyd-fynd â bwriad y Senedd, ac amodwyd fy marn archwilio yn hyn o beth.

6. Diben f'adroddiad yw esbonio'r rhesymau dros f'amodi, nodi'r camau a gymerwyd hyd yma a gwneud argymhellion dros dro.

[1] Datganiad ysgrifenedig gan y gweinidog, Hansard 13 Gorffennaf 2005.

Cefndir

7. Mae'r Gronfa Gymunedol yn dosbarthu cyllid loteri i'r sector gwirfoddol ac elusennol drwy nifer o gynlluniau grant, y mae manylion amdanynt i'w gweld yn Nhabl 1. Mae'r rhaglenni grant yn cynnwys rhaglenni strategol, rhyngwladol ac ymchwil, ac maent yn weithredol ar draws y DU gyfan[2].

Tabl 1: Prif gynlluniau grant a weithredir gan y Gronfa Gymunedol

Rhaglen	Taliadau grant 2004-05('000au)	Disgrifiad o'r rhaglen
Arian i Bawb (A4A) £500-£5000	£13,604 (Dyma gyfraniad y Gronfa Gymunedol at y rhaglen)	Mae'r trefniadau cyllido'n wahanol ar gyfer pob gwlad. Er enghraifft, yn Lloegr, mae Arian i Bawb yn rhaglen ar y cyd a sefydlwyd gyda chyfraniadau oddi wrth ddosbarthwyr eraill y loteri i ddosbarthu nifer fawr o grantiau bach, er mwyn i grwpiau lleol bach allu sefydlu eu gweithgareddau newydd eu hunain neu ehangu ar eu gwaith yn y meysydd a nodwyd gan y Gronfa. Yn 2004-05, talwyd rhyw 12,000 o grantiau.
Prif raglen: grantiau dros £5,000	£203,887	Asesir ceisiadau grant yn erbyn blaenoriaethau rhanbarthol, a gallant redeg am hyd at dair blynedd ar gyfer prosiectau cyfredol neu brosiectau cyfalaf.
Grantiau strategol £60k+	£18,712	Mae'r rhaglen hon yn darparu grantiau mawr i grwpiau sy'n gweithio mewn dwy neu fwy o ranbarthau neu wledydd y DU.
Grantiau Rhyngwladol £500-£500k	£11,498	Mae'r prosiect hwn yn ariannu prosiectau sy'n mynd i'r afael ag achosion tlodi ac amddifadedd. Mae'n cefnogi prosiectau tramor a gynhelir gan sefydliadau gwirfoddol sydd wedi'u lleoli yn y DU.
Grantiau Ymchwil	£5,728	Nod y rhaglen hon yw ariannu ymchwil feddygol a chymdeithasol o'r radd flaenaf dan arweiniad y sector gwirfoddol.
Cyfanswm	**£253,429**	

[2] Bellach mae'r rhaglenni hyn ar gau i geisiadau wrth i'r Gronfa Loteri Fawr baratoi i lansio rhaglenni newydd.

8. Talwyd y mwyafrif llethol o daliadau grantiau y canfuwyd anghysondebau ynddynt o dan raglen Arian i Bawb Lloegr. Ers hynny, gwelwyd bod risg hefyd mewn nifer fechan o ddyfarniadau grant o dan raglenni Arian i Bawb eraill a rhaglenni'r Gronfa Gymunedol. Oherwydd bod maint cyfartalog grantiau ar gyfer yr ail o'r rhain yn fwy, mae'r cyfanswm sydd yn risg hefyd yn fwy.

Arian i Bawb

9. Cynllun grant y loteri y mae'r Gronfa wedi ei dargedu at gymunedau lleol yw'r rhaglen Arian i Bawb. Mae'r Gronfa Gymunedol yn gweithredu rhaglenni tebyg ar gyfer Cymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon, er bod y trefniadau cyllido'n wahanol ar gyfer pob gwlad. Y nodau a gyhoeddwyd ar gyfer Arian i Bawb yw:

- ehangu mynediad a chyfranogiad drwy annog mwy o bobl i gymryd rhan weithgar mewn grwpiau a phrosiectau lleol, a thrwy gefnogi gweithgareddau sy'n bwriadu bod yn agored ac yn hygyrch i bawb sydd am gymryd rhan
- cynyddu sgiliau a chreadigrwydd drwy gefnogi gweithgareddau sy'n helpu i ddatblygu pobl a sefydliadau, annog talent a chodi safonau, a
- gwella safonau byw drwy gefnogi prosiectau lleol sy'n gwella cyfleoedd pobl, eu lles, eu hamgylchedd neu gyfleusterau lleol, er enghraifft drwy waith gwirfoddol, prosiectau hunangymorth, a phrosiectau neu ddigwyddiadau lleol.

10. Mae'r Gronfa Gymunedol yn gweinyddu'r rhaglen Arian i Bawb ar ran consortiwm o ddosbarthwyr y loteri. Mae'r Gronfa Cyfleoedd Newydd, Cronfa Dreftadaeth y Loteri, Sport England, Comisiwn y Mileniwm (o 1999 i 2000 yn unig) a Chyngor Celfyddydau Lloegr hefyd yn darparu cyllid i raglen Lloegr. Mae'r Swyddogion Cyfrifo'n rhannu'r cyfrifoldeb dros y rhaglen ac mae pob cyllidwr yn cyfrannu canran gytûn at "bair ar y cyd". Er mai Cyfarwyddwr Rhaglenni'r Gronfa Gymunedol sy'n gyfrifol am gynnal y cynllun o ddydd i ddydd, mae angen cymeradwyaeth pob Swyddog Cyfrifo i wneud penderfyniadau pwysig am y cynllun, gan gynnwys, er enghraifft, a ddylid dileu taliadau penodol, a all arwain yn anochel at oedi.

11. Mae Arian i Bawb yn cynnig grantiau rhwng £500 a £5,000 ac mae wedi tyfu'n gyflym. Ers cychwyn y rhaglen yn 1999, gwnaed dros 83,000 o ddyfarniadau gwerth rhyw £294 miliwn. Yn 2004-05, dyfarnwyd rhyw 12,000 o grantiau, â chyfanswm o £46 miliwn, a chyfran y Gronfa o hyn oedd £13.6 miliwn.

12. Ni chaiff y cyllid grant a delir o dan y cynllun Arian i Bawb ei adrodd mewn unrhyw gyfres unigol o ddatganiadau ariannol, yn wahanol i gynlluniau grant eraill. Yn hytrach, adroddir grantiau a dalwyd yng nghyfrifon pob un o'r cyllidwyr ar wahân. Er bod rhesymau da pam y dylid ariannu cynllun grant o ffynonellau amrywiol, er enghraifft i helpu gr_p penodol, byddai fframwaith adrodd unigol yn helpu i sicrhau eglurder wrth gyfrif am yr arian a wariwyd. Mewn rhai achosion, gwneir hyn eisoes. Er enghraifft, mae Sport England yn llunio cyfrif memorandwm ar wahân ar gyfer eu cynllun Spaces for Sports and Arts.

Lefel y colledion posibl

13. Rhybuddiwyd y Gronfa am geisiadau amheus am y tro cyntaf gan aelod gwyliadwrus o staff. Wedi adnabod yr achosion cyntaf a amheuwyd o dwyll, yn ymwneud â cheisiadau lluosog, cynhaliodd y Gronfa ymarfer cloddio data ar ei system cronfa ddata grantiau i nodi pob dyfarniad a thaliad grant posibl a oedd yn gysylltiedig â'r achosion gwreiddiol. O'r ymarfer hwn, mae'r Gronfa wedi adnabod grantiau lle gallai twyll fod yn bresennol. Mae rhai o'r achosion hyn yn cael eu hymchwilio gan yr heddlu, tra bod eraill wedi eu nodi dim ond am fod rhai nodweddion ganddynt yn gyffredin â sefydliad amheus arall. Er mwyn canfod a ddefnyddiwyd y grantiau hyn at y dibenion a fwriadwyd, byddai angen i'r Gronfa ymweld â'r derbynnydd grant i sefydlu a ydynt yn ddilys. Mae'r Gronfa o'r farn efallai nad yw hyn yn ymarferol mewn sawl achos, neu nad dyma'r defnydd gorau o'i hadnoddau, yn enwedig lle bo swm y grant yn llai na £5,000. Mewn rhai achosion, nid yw ymweliad yn bosibl ar hyn o bryd oherwydd bod ymchwiliad yr heddlu yn dal i fynd rhagddo. Fodd bynnag, lle bo'n ymarferol yn ei barn, mae'r Gronfa wedi cychwyn rhaglen o ymweliadau dilynol, sy'n dal i fynd rhagddi.

14. Yn ystod yr ymchwiliad, nodwyd sawl grant amheus arall ym mhrif raglen grantiau'r Gronfa Gymunedol hefyd. Dim ond nifer fach o grantiau sy'n risg, ond oherwydd bod y grantiau hyn yn llawer mwy na'r grantiau Arian i Bawb, mae risg i swm mwy o arian. Mae'r holl grantiau hyn wrthi'n cael eu hymchwilio, ac mae rhai eisoes wedi eu clirio o'r ymchwiliad. Bydd y gweddill yn parhau i gael eu hystyried yn risg nes y bydd ymchwiliadau'r Gronfa wedi'u cwblhau.

15. Mae Tabl 2 yn rhoi manylion y grantiau hynny nad oes gan y Swyddog Cyfrifo ddigon o dystiolaeth yn eu cylch am gysondeb y taliadau hyn, ac mae'r tabl yn eu rhannu fesul blwyddyn, a rhwng Arian i Bawb a rhaglenni grant eraill. Y cyfanswm yw uchafswm y golled bosibl. Yn ystod yr un cyfnod, cyfanswm y colledion yw 0.17 y cant o'r grantiau a dalwyd.

Tabl Dau: Amcangyfrif o'r colledion posibl yn ôl blwyddyn a'r cynllun grant yn erbyn cyfanswm y grantiau a dalwyd

Cynllun:	Arian i Bawb		Rhaglenni Grant Eraill		Cyfanswm		Cyfanswm y grantiau a dalwyd	
Blwyddyn yn Dod i Ben	Nifer y grantiau	Cyfanswm a dalwyd (£)	Nifer y grantiau	Cyfanswm a dalwyd (£)	Nifer y grantiau	Cyfanswm a dalwyd (£)	Nifer y grantiau	Cyfanswm a dalwyd (£)
Cyn 31 Mawrth 2000	32	82,016	10	608,287	42	690,303	28,029	789,605,805
31/3/2001	37	123,082	4	357,026	41	480,108	15,725	380,280,143
31/3/2002	73	220,986	9	506,905	82	727,891	14,715	362,235,025
31/3/2003	114	177,320	8	625,254	122	802,574	15,378	328,575,065
31/3/2004	211	236,615	10	737,350	221	973,965	13,939	290,977,233
31/3/2005	139	164,797	7	604,794	146	769,591	11,261	253,428,869
Cyfanswm	**606**	**1,004,816**	**48**	**3,439,616**	**654**	**4,444,432**	**99,047**	**2,405,102,140**

Sylwch:

(1) Datgelwyd cyfanswm o £1.6 miliwn o golledion posibl o dan y cynllun Arian i Bawb ar wahân gan ddosbarthwyr eraill yn eu cyfrifon nhw.

(2) Gall "Cynlluniau grant eraill" gynnwys grantiau sy'n daladwy dros sawl blwyddyn. Dangosir nifer y grantiau yn erbyn y flwyddyn y gwnaed eu taliadau cyntaf.

Mecanweithiau rheoli presennol

Arian i Bawb

16. Dyluniodd y Gronfa Gymunedol y rhaglen a'r systemau rheoli a sefydlwyd i gefnogi ceisiadau, asesiadau a monitro i gynnig mynediad rhwydd i geiswyr. Eu hamcanion allweddol oedd rhoi'r baich lleiaf posibl ar geiswyr grant, a oedd yn gydnaws â diogelu'r arian cyhoeddus a oedd dan sylw, a sicrhau y gallai'r Gronfa Gymunedol dalu grantiau i geiswyr llwyddiannus mor gyflym â phosibl. Penderfynwyd ar yr ymagwedd hon, a oedd yn hysbys i'r cyllidwyr eraill ac i'r Adran nawdd, er mwyn annog trawstoriad eang o'r sector gwirfoddol a chymunedol, fel grwpiau hunangymorth cymunedol bach, i wneud cais am gyllid grant. Roedd llawer o'r ceiswyr grant llwyddiannus heb gael cyllid grant o'r blaen a gallai eu maint olygu mai dim ond systemau elfennol oedd ganddynt i fonitro ac adrodd.

17. Mae grantiau o £500 hyd at £5,000 ar gael, ac amcan y Gronfa yw talu grantiau i geiswyr llwyddiannus cyn pen 6 wythnos ar ôl eu cais. Symleiddiwyd y ffurflen gais am grant gymaint â phosibl, ac roedd yn rhaid i'r ceisydd ac un canolwr ei llofnodi. Os oedd y cais am gyllid yn dod o fewn meini prawf y Gronfa, ac os llenwyd y ffurflen yn gywir fel arall (gan gynnwys llofnodi ymrwymiad y byddai'r cyllid yn cael ei ddefnyddio fel a ddatganwyd), yna dyfarnwyd cyllid. Y brif rwymedigaeth ar dderbynwyr grant oedd bod yn rhaid iddynt ddefnyddio'r cyllid yn y modd a ddatganwyd ganddynt yn eu cais, ac yna adrodd ar y canlyniadau.

18. Sefydlodd y Gronfa ystod o reolaethau i sicrhau y byddai'r grantiau'n cael eu defnyddio fel y bwriadwyd. Yn y cam asesu, roedd hyn yn cynnwys:

- nodi grantiau risg uchel, gan ddefnyddio meini prawf fel profiad blaenorol y ceisydd a pha mor drefnus ydyw
- gofyn am dystiolaeth ddogfennol (er enghraifft, datganiadau banc, cynlluniau cyllideb) i ategu'r cais, a
- dyrannu ceisiadau grant ar hap i swyddogion dyfarniadau, er mwyn lleihau'r posibilrwydd o gyd-dwyllo.

19. Defnyddiwyd rheolaethau eraill ar ôl talu'r grant, gan gynnwys gwirio samplau o:

- ofyn i dderbynwyr grant gyflwyno derbynebau ar gyfer rhai pryniannau
- gofyn i ganolwyr gyflwyno adroddiadau am gynnydd prosiectau, a
- derbynwyr grant sy'n cael ymweliad i gael sicrwydd am y grant penodol ac am y fframwaith rheoli.

Roedd cyfran y grantiau a samplwyd fel hyn yn uwch ar gyfer y rhai y nodwyd eu bod yn risg uchel, a defnyddiwyd rhai rheolaethau ar gyfer pob grant risg uchel.

20. Un rheolaeth allweddol a oedd yn rhoi sicrwydd i'r Swyddog Cyfrifo bod y taliadau grant yn rheolaidd oedd cael adroddiad "diwedd grant" oddi wrth y derbynnydd am y gweithgaredd a'r modd y defnyddiwyd y grant ganddynt. Nid yw'r adroddiadau hyn yn mynd drwy archwiliad neu fath arall o graffu annibynnol ond dylent fod wedi'u dilysu, er enghraifft, gan ymddiriedolwyr os elusen oedd y buddiolwr.

Rhaglenni grant eraill

21. Caiff rhaglenni grant eraill eu hariannu'n gyfan gwbl gan y Gronfa Gymunedol. Ar gyfer y rhaglenni hyn, telir cyllid mewn rhandaliadau ac mae hyn yn ddibynnol ar wybodaeth a ddarperir i ategu'r angen am daliadau parhaus. Mae hyn yn galluogi'r Gronfa Gymunedol i atal taliadau grant yn hwyrach os na chyflwynir adroddiad blynyddol neu os na fodlonir gofyniad arall. Dyma'r brif reolaeth mae'r Gronfa Gymunedol yn ei defnyddio i ddilyn sut mae'r derbynnydd yn gwario'r grant.

22. Mae rheolaethau eraill yn cynnwys:

- gofyn am adroddiad cynnydd bob blwyddyn, ac ar ddiwedd y prosiect
- ymweld â phob grant risg uchel a chyfran sylweddol o brosiectau eraill yn ystod y cyfnod rheoli, yn ogystal ag â phob ail grant i sefydliadau nas ymwelwyd â hwy ar gyfer y grant cyntaf (yn 2004-05 gwnaed rhyw 1,650 o ymweliadau i geiswyr a derbynwyr grant), a
- gofyn am anfonebau ar gyfer pob eitem gyfalaf sydd werth dros £10,000 ac ar gyfer pob cerbyd.

Diffygion yn y system reoli

23 Yn Arian i Bawb, lle cafwyd y mwyafrif helaeth o'r ceisiadau lluosog, roedd y risg o dwyll ceisiadau amryfal wedi ei nodi, ond roedd rheolwyr o'r farn mai dim ond mewn achosion unigol roedd twyll yn digwydd yn fwy na thebyg, a phenderfynon nhw fod y rheolaethau'n ddigonol, o ystyried yr angen i gadw'r gofynion gweinyddol mor syml â phosibl ar gyfer grantiau a oedd mor fychan eu gwerth. Ni nodwyd bod bygythiad i'r Gronfa gan weithgarwch troseddol ar raddfa eang.

24. Ni ddatgelwyd yr achosion o dwyll a amheuir yn gynt oherwydd nad oedd systemau'r Gronfa'n cynnwys profion digonol i nodi achosion lle roedd mwy nag un cais yn dod i law oddi wrth yr un ceisydd yn ymddwyn yn dwyllodrus. Canlyniad hyn oedd na ddatgelwyd ceisiadau lluosog. Yn ogystal, oherwydd y system reoli a oedd yn ei lle, nid oedd gan y Swyddog Cyfrifo ddigon o dystiolaeth i gadarnhau bod grantiau i nifer sylweddol o achosion cysylltiedig yn rheolaidd.

25. Yn 2003, cynhaliodd tîm archwilio mewnol y Gronfa adolygiad o'r rheolaethau a oedd yn eu lle ar gyfer y rhaglen Arian i Bawb, a nododd y risg o dderbyn ceisiadau lluosog, ond ystyriai mai bach a derbyniol oedd y risg yng nghyd-destun y cynllun. Tynnwyd adroddiad crynhoi'r archwiliad mewnol at sylw'r Pwyllgor Archwilio ynghyd â'r argymhelliad cysylltiedig nad oedd angen gweithredu ar y pryd. Ni chrybwyllwyd yn arbennig y risg penodol o geisiadau lluosog, oherwydd bod y rheolwyr a'r archwilwyr mewnol o'r farn bod y risg yn isel. Mabwysiadodd y rheolwyr yr argymhelliad am adolygiad pellach, ac roedd hyn wrthi'n cael ei gynllunio pan ddarganfuwyd yr achosion o dwyll a amheuir.

26. Un darn o dystiolaeth allweddol i sicrhau y gwariwyd grantiau'n gywir yw adroddiad oddi wrth dderbynnydd y grant. Fodd bynnag, nid oedd derbynwyr grant bob tro'n darparu'r wybodaeth hon, er gwaethaf ceisiadau parhaus gan y Gronfa. Nid oedd gan y Gronfa lawer o rym i roi pwysau ar dderbynwyr grant anghydweithredol gan eu bod eisoes wedi derbyn y grant. Gallai'r Gronfa atal ceisiadau grant pellach oddi wrth dderbynwyr nad oeddent yn cydymffurfio, ond fel arall byddai'n barnu fel arfer y cyflawnwyd bwriadau'r grant. Er yr ystyriwyd bod hyn yn fater gweinyddol mewnol, efallai nad oedd y staff yn deall nad oedd gan y Swyddog Cyfrifo unrhyw sicrwydd bod gwariant y Gronfa'n rheolaidd, heb dystiolaeth o'r fath.

27. Ar yr un pryd, nid yw'r rheolaethau ategol wedi bod yn ddigon cadarn. Y canlynol yw'r ystyriaethau allweddol:

- cynlluniwyd rheolaethau gan dybio bod ceiswyr yn onest yn y bôn. Roedd ffurflenni cais a thystiolaeth ddogfennol arall, gan gynnwys adroddiadau diwedd grant, yn cynnwys gwybodaeth ffug. Mewn rhai achosion, gallai'r ddogfennaeth ategol y gofynnwyd amdani i wirio cysondeb ceisiadau (e.e. datganiadau banc a chynlluniau cyllideb) fod wedi'u hadolygu'n fwy trylwyr, a gallai hynny fod wedi datgelu ceisiadau amheus yn gynt. Er enghraifft, gallai datganiadau banc, a ddefnyddiwyd i gadarnhau manylion cyfrifon banc, fod wedi cael eu defnyddio hefyd i wirio manylion am dynnu symiau mawr o arian
- roedd y gofyniad am fynediad rhwydd at y rhaglen Arian i Bawb yn golygu mai nod y rheolaethau a ddefnyddiwyd oedd hwyluso ymdrin â cheisiadau'n gyflym a chefnogi'r angen am lai o fiwrocratiaeth ar gyfer grantiau cymharol fach. Roedd gwrthdaro posibl rhwng eisiau talu grantiau'n gyflym a'r profion mwy trylwyr yr oedd eu hangen os aseswyd bod grant yn risg uchel (a oedd yn gwneud ymweliad yn fwy tebygol, er enghraifft). Felly, roedd yn bosibl bod cymhelliant gwrthnysig i beidio â gweithredu'r rheolaethau fel y bwriadwyd, a
- ni ystyriwyd y gallai canfyddiadau archwilio, a dynnodd sylw'r rheolwyr at achosion lle roedd yn ymddangos bod diffygion rheoli mewn gweithdrefnau gweinyddol, fod yn niweidiol i'r system reoli gyfan, ond ystyriwyd eu bod yn achosion unigol, ac arweiniodd hyn at anfon nodiadau atgoffa i staff roi'r gweithdrefnau rheoli ar waith yn gywir.

Camau a gymerwyd wrth ymateb i nodi achosion posibl o dwyll a gwendidau rheoli

28. Mae'r Gronfa wedi adolygu ei systemau dyfarnu grantiau ac wedi rhoi sawl rheolaeth ychwanegol yn ei lle i oresgyn y risg a nodwyd o dwyll ceisiadau lluosog. Ymhlith y camau a gymerwyd mae:

- arfau dadansoddi data gwell a fflagiau i rybuddio staff am geisiadau amheus. Mae'r rhain yn rhybuddio staff am geisiadau amheus, sydd wedyn yn cael eu hymchwilio. Mae'r Gronfa o'r farn bod yr arfau hyn yn rheolaeth effeithiol, sy'n ei gwneud yn debygol iawn y datgelir ymgeisiau eraill o dwyll sy'n debyg i'r rhai a amheuir
- rhestrau gwirio gorfodol diwygiedig i'r holl staff eu dilyn wrth asesu ceisiadau grant
- hyfforddiant ymwybyddiaeth twyll
- trosglwyddo'r tîm archwilio grantiau i safle sy'n annibynnol ar weithrediadau grant, a chynyddu ei faint o 2 i 8 aelod o staff, a
- chadarnhau gwybodaeth berthnasol o fanciau ceiswyr.

29. Sefydlwyd grŵp trawsadrannol hefyd i ystyried goblygiadau twyll a rheolaethau dros grantiau bach. Mae'r Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon a'r Gronfa Loteri Fawr yn aelodau, a'r Trysorlys sy'n arwain y grŵp.

30. Mae'r Gronfa Loteri Fawr wrthi'n datblygu systemau newydd o ddyfarnu grantiau ar gyfer ei rhaglenni newydd. Ar ôl datblygu'r systemau newydd, mae'r Gronfa'n bwriadu defnyddio'i harchwilwyr mewnol i gynnal adolygiad o effeithiolrwydd y systemau hyn wrth atal a datgelu twyll.

31. O ran y ffeiliau sy'n cael eu hymchwilio gan y Gronfa Gymunedol mewn cysylltiad â'r twyll, mae'r Gronfa'n cynnal asesiad fesul achos a ddylid tynnu'r grant yn ôl. Bydd yn adfer symiau a dalwyd eisoes lle mae asedion i'w hadfer.

Argymhellion dros dro

32. Dim ond ar ôl cwblhau prosesau'r heddlu a'r prosesau cyfreithiol y bydd modd cyhoeddi'r holl wersi sydd i'w dysgu. Fodd bynnag, yn y cyfamser, mae'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol wedi tynnu ar eu profiad o arfer da mewn cynlluniau grant eraill ac yn argymell:

- y dylid ystyried yn fwy penodol y risg o dwyll a allai fodoli mewn rhaglenni y bwriedir gwneud mynediad atynt yn rhwydd, ac i ba raddau y dylid rhoi rheolaethau yn eu lle i atal hyn. Mae angen dealltwriaeth gyffredin bod angen cyfaddawd rhwng mynediad rhwydd a lefel y rheolaeth y gellir ei gweithredu. Dylid adolygu rheolaethau er mwyn targedu'r data a'r sicrwydd allweddol (gan gynnwys rheoleidd-dra) y mae eu hangen ar y Swyddog Cyfrifo i gynnal ei d/dyletswyddau. Rwy'n croesawu sefydlu grŵp trawsadrannol gan y Trysorlys i ystyried y mater hwn
- bod yn rhaid ystyried unrhyw fethiannau a ddarganfyddir mewn rheolaeth fewnol yn ofalus, rhag ofn eu bod yn tynnu sylw at ddiffyg a allai fod yn y system, yn hytrach nag yn achos unigol o fethiant
- y dylai'r Pwyllgor Archwilio adolygu'r broses o ddwyn risgiau a nodir gan archwilwyr mewnol at eu sylw, a sicrhau nad yw crynhoi adroddiadau Archwiliadau Mewnol yn arwain at hepgor canfyddiadau arwyddocaol archwiliadau o'u trosolwg. Ym mhob achos, mae angen i adroddiadau archwilio llawn fod ar gael i aelodau'r Pwyllgor Archwilio, ac mae angen iddynt hwythau fod yn fodlon bod y crynodebau a lunnir yn gywir ac yn bodloni eu hanghenion.

Gan edrych heibio hyn at faterion ehangach, yn eu rôl fel adran noddi:

- dylai'r Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon ystyried a ddylai atebolrwydd dros gyd-raglenni grant fod yn fwy eglur. Er enghraifft, dylai'r Adran benodi prif Swyddog Cyfrifo ar gyfer cynlluniau grant sylweddol, a all wneud pob penderfyniad sy'n berthnasol i'r cynllun, yn hytrach na'r hyn a arferir yn achos Arian i Bawb, lle rhennir atebolrwydd o hyd, a
- oherwydd bod anghysondeb yn y modd yr adroddir rhaglenni grant unigol yng nghyfrifon blynyddol dosbarthwyr y loteri, y dylai'r Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon ystyried, ar y cyd â'r Dosbarthwyr, a ddylid adrodd pob cydraglen debyg ar wahân yn hytrach na phob dosbarthwr yn adrodd ei gyfran o'r grantiau a delir, fel yn achos Arian i Bawb.

John Bourn	Y Swyddfa Archwilio
Rheolwr ac	Genedlaethol
Archwilydd	157-197 Buckingham
Cyffredinol	Palace Road
	Victoria
2 Rhagfyr 2005	Llundain SW1W 9SP

Cyfrif incwm a gwariant am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 mawrth 2005

	Nodyn	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2005 £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2004 £'000
Incwm			
Elw o'r Loteri Genedlaethol	11	226,074	216,474
Incwm buddsoddi o Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol	11	5,927	8,505
Gostyngiad/(Cynnydd) ar golled o ailbrisio'r buddsoddiad		1,990	(1,098)
Llog banc sy'n dderbyniadwy		508	369
Adfer grant		3,364	2,607
Incwm arall		5,698	5,047
Cyfanswm incwm		**243,561**	**231,904**
Gwariant grant			
Wrth gefnogi mentrau			
Yr ymrwymiadau grant a wnaed	14	199,321	272,294
Llai ymrwymiadau di-rym neu ddiddymedig	14	(17,090)	(14,648)
		182,231	257,646
Costau gweinyddu			
Costau cyflog y gweithwyr	2	16,431	17,495
Costau cyflog aelodau'r bwrdd	3	142	113
Costau gweithredu eraill	4	12,062	9,858
Costau uno	6	2,534	
Dibrisiant	9	654	967
	5	31,823	28,433
Cyfanswm gwariant		**214,054**	**286,079**
Gwarged/(Diffyg) cyn trethiant		**29,507**	**(54,175)**
Trethiant	8	(125)	(81)
Gwarged/(Diffyg) ar gyfer y cyfnod		**29,382**	**(54,256)**
Diffyg a gadwyd			
Dygwyd ymlaen ar 1 Ebrill 2004		(177,322)	(123,066)
Gwarged/(Diffyg) ar gyfer y cyfnod		29,382	(54,256)
Diffyg a gadwyd ar 31 Mawrth 2005		**(147,940)**	**(177,322)**

Nid oes gan y Gronfa Gymunedol unrhyw enillion na chollediion cydnabyddedig ar wahân i'r rhai a nodir uchod, ac o ganlyniad i hynny ni chyflwynwyd datganiad ar wahân o gyfanswm yr enillion a'r colledion cydnabyddedig. Nid oes unrhyw weithgareddau y rhoddwyd terfyn arnynt.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 76 i 93 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Mantolen ar 31 mawrth 2005

	Nodyn	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2005 £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2004 £'000
Asedau sefydlog			
Asedau sefydlog diriaethol	9	664	1,258
Asedau cyfredol			
Dyledwyr a rhagdaliadau	10	3,221	4,045
Arian yn y banc ac mewn llaw		9,866	6,458
Balans buddsoddi yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol	11	174,460	213,250
		187,547	223,753
Credydwyr: symiau'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn			
Credydwyr	12	(6,023)	(1,841)
Grantiau a ymrwymwyd i'w talu	14	(169,049)	(235,524)
		(175,072)	(237,365)
Asedau/(rhwymedigaethau) cyfredol net		12,475	(13,612)
Cyfanswm yr asedau llai rhwymedigaethau cyfredol		13,139	(12,354)
Credydwyr: symiau'n dod yn ddyledus ar ôl blwyddyn			
Credydwyr	12	(183)	(286)
Grantiau a ymrwymwyd i'w talu	14	(159,612)	(164,336)
Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a chostau	13	(1,284)	(346)
Cyfanswm net (rhwymedigaethau)		**(147,940)**	**(177,322)**
Cynrychiolwyd gan:			
Incwm a gadwyd		**(147,940)**	**(177,322)**

Llofnodwyd ar ran Bwrdd y Gronfa Gymunedol.

Stephen Dunmore
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifo'r Gronfa Gymunedol

29 Tachwedd 2005

Syr Clive Booth
Cadeirydd y Gronfa Gymunedol

29 Tachwedd 2005

Mae'r nodiadau ar dudalennau 76 i 93 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad llif arian hyd at 31 Mawrth 2005

	Nodyn	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2005 £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2004 £'000
Gweithgareddau gweithredu			
Arian a dynnwyd i lawr o Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol	11	272,781	310,182
Incwm arall		4,974	4,138
Adfer grantiau ac arian parod o ffynonellau eraill		3,364	2,607
Taliadau i gyflenwyr		(8,412)	(10,212)
Taliadau i ac ar ran y gweithwyr		(16,128)	(16,024)
Taliadau i dderbynyddion grantiau		(253,430)	(290,977)
Llif arian net o weithgareddau gweithredu	17	3,149	(286)
Adenillion ar fuddsoddiadau a gwasanaethu cyllid			
Llog banc a dderbyniwyd		508	369
Gwariant cyfalaf			
Taliadau i brynu asedau sefydlog diriaethol		(169)	(448)
Trethiant			
Treth a dalwyd ar y llog a dderbyniwyd		(80)	(89)
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn arian parod		3,408	(454)
Newid mewn cyllid o ganlyniad i'r llif arian			
Arian parod fel ar 31 Mawrth 2005		9,866	6,458
Llai arian parod ar 1 Ebrill 2004		(6,458)	(6,912)
Symudiad		3,408	(454)

Mae'r nodiadau ar dudalennau 76 i 93 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Nodiadau i'r cyfrifon

1 Datganiad o'r polisïau cyfrifo

1.1 Arferion cyfrifo

Paratowyd y cyfrifon hyn o dan yr arferion cost hanesyddol a addaswyd i roi cyfrif am ailbrisiad asedau sefydlog, yn ôl eu gwerth i'r busnes, drwy gyfeirio at eu cost gyfredol. Paratowyd y cyfrifon ar ffurf a gyfarwyddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon gyda chaniatâd y Trysorlys, yn unol ag Adran 43D(2) o Ddeddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998).*

Er bod Cyfarwyddiadau Cyfrifon y Gronfa Gymunedol yn ei wneud yn ofynnol cynnwys Asedau Sefydlog yn ôl eu gwerth i'r busnes drwy gyfeirio at eu costau cyfredol, ar gyfer 2004/05 nid yw'r Gronfa Gymunedol yn credu bod y gwerthoedd hyn yn sylfaenol wahanol i'r costau hanesyddol a ddangosir ar y Fantolen. Heb gyfyngu ar yr wybodaeth a roddir, mae'r cyfrifon yn bodloni gofynion cyfrifo a datgelu'r Ddeddf Cwmnïau a'r Safonau Cyfrifo a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Safonau Cyfrifo i'r graddau y maent yn briodol.

* Mae copi o'r Cyfarwyddiadau Cyfrifon a gyhoeddwyd gan yr Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon ar 10 Mehefin 2002 ar gael drwy wneud cais ysgrifenedig amdanynt i'r Gronfa Gymunedol, I Plough Place, Llundain EC4A 1DE

1.2 Busnes gweithredol

Paratowyd y datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol. Lluniwyd yr ymrwymiadau grant ar gyfer y blynyddoedd sydd i ddod ar ôl ystyried anghenion ariannol derbynwyr y grantiau (gall y rhain ymestyn dros dair i bum mlynedd) ac ar ôl ystyried y rhagolygon incwm a ddarparwyd gan yr Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Wrth gymryd y safbwynt hwn ynglŷn ag incwm y dyfodol, mae'r Bwrdd yn tybio, fel mater o bolisi cyhoeddus, y bydd y Loteri'n parhau i weithredu ac y bydd canran y Gronfa Gymunedol o Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol yn cael ei chynnal, fel a nodir yn adrannau 21 i 23 o'r Ddeddf, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998.

1.3 Cronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol

Mae'r gweddillion a gedwir yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol (CDdLG) yn aros o dan stiwardiaeth yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Er hynny, mae cyfran y gweddillion hyn sydd i'w phriodoli i'r Gronfa Gymunedol yn cyd-fynd â'r hynny a ddangosir yn y cyfrifon ac, ar ddyddiad y Fantolen, fe'i ardystiwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon fel arian sydd ar gael i'w ddosbarthu gan y Gronfa Gymunedol mewn perthynas â'i hymrwymiadau presennol a'i hymrwymiadau yn y dyfodol.

Nod y Gronfa Gymunedol yw cadw'r gweddillion yng Nghronfa Dosbarthu'r Loteri Genedlaethol ar lefel gall a fydd yn uchafu'r symiau a ddosberthir fel grantiau, cyhyd ag y bydd y Gronfa Gymunedol yn parhau i dderbyn sicrwydd digonol na fydd hyn yn amharu ar yr ymrwymiadau presennol nac yn cyfyngu'n afresymol ar ei gallu i wneud ymrwymiadau yn y dyfodol.

O 2005/06 ymlaen, mae'r Gronfa Gymunedol wedi cytuno mai targed hirdymor Cronfa Dosbarthu'r Loteri Genedlaethol fydd cadw gweddillion o fewn amrediad o dri i chwe mis o incwm blynyddol. Ar ôl rhoi ystyriaeth briodol i'r ansicrwydd o ddarogan incwm yn ystod y tair blynedd nesaf, ystyrir mai dyma'r lefel gall isaf er mwyn i Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol sicrhau y gellir bodloni ei hymrwymiadau. Mae'r targedau ar gyfer y tair blynedd fel a ganlyn:

- erbyn 31 Mawrth 2005 a gweddill o £115 miliwn yn CDdLG
- erbyn 31 Mawrth 2006 a gweddill o £140 miliwn yn CDdLG
- erbyn 31 Mawrth 2007 a gweddill o £155 miliwn yn CDdLG.

Seilir y targedau hyn ar ragolygon incwm a ddarparwyd gan yr Adran, ac maent yn caniatáu ar gyfer effaith y Loteri Olympaidd arfaethedig ac yn adlewyrchu'r gwariant ar y Cyfeiriadau Polisi presennol a Chyfeiriadau Polisi disgwyliedig.

1.4 Asedau sefydlog

Caiff asedau sefydlog eu troi'n gyfalaf yn y Fantolen yn unol â gwerth eu cost hanesyddol yn hytrach na thrwy gyfeirio at gostau cyfredol, gan na ystyrir bod y rhain yn sylfaenol wahanol. Caiff eitemau sy'n costio llai na £2,000 eu dileu i'r Cyfrif Incwm a Gwariant yn y flwyddyn y cânt eu prynu. Nid yw'r Gronfa Gymunedol yn troi costau datblygu meddalwedd yn gyfalaf.

Darperir dibrisiant ar gyfraddau a gyfrifwyd i ddileu pris yr asedau ar sail linol syth dros gyfnod amcangyfrifedig eu hoesau buddiol, fel a ganlyn:

Darnau gosod a ffitiadau	Yr isaf o bedair blynedd neu'r oes sy'n weddill o'r brydles, lle bo hynny'n briodol
Offer swyddfa	Pedair blynedd
Offer TG	Tair blynedd

1.5 Cronfa bensiwn

Caiff gweithwyr eu sicrhau gan ddarpariaethau Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PGPGS), sef cynllun budd-dâl diffiniedig aml-gyflogwr heb ei ariannu. Er bod y Cynllun yn gynllun budd-dâl diffiniedig, cyfrifoldeb y PGPGS yw talu'r budd-daliadau yn y dyfodol. Mae'r Gronfa Gymunedol yn talu tâl am bob gweithiwr, a gyfrifir ar sail gronnol. Darperir y budd-daliadau pensiwn drwy gyfrwng y PGPGS. O 1 Hydref 2002 ymlaen, gall y staff sy'n aelodau o'r cynllun fod yn perthyn i un o dri chynllun budd-dâl diffiniedig statudol yn seiliedig ar 'gyflog terfynol' (clasurol, premiwm a chlasurol plws). Ar ôl 1 Hydref 2002, gall aelodau newydd ddewis rhwng ymaelodi â'r cynllun premiwm neu gallant ymuno â threfniant 'prynu arian' safonol yn seiliedig ar fod yn rhanddeiliad, gyda chyfraniad sylweddol gan y cyflogwr (cyfrif pensiwn partneriaeth). Gellir dod o hyd i'r gwahaniaethau rhwng y cynlluniau yng ngwefan www.civilservice-pensions.gov.uk.

Nodiadau i'r cyfrifon

I nifer fach o staff, mae'r Gronfa Gymunedol yn cyfrannu 15 y cant o'u cyflog mewn perthynas â chynllun pensiwn preifat neu bersonol o'u dewis hwy. O 1996/97 ymlaen, ar ôl cael cyngor gan y Trysorlys, cafodd y gyfradd gyfrannu ar gyfer cynlluniau pensiwn personol newydd ei gostwng i dri y cant.

1.6 Prydlesi gweithredu

Caiff costau prydlesi gweithredu sydd gan y Gronfa Gymunedol eu talu o'r Cyfrif Incwm a Gwariant, ar sail linol, yn ystod y cyfnod y maent yn berthnasol iddo. Dosrennir manteision y cyfnodau di-rent ar yr holl lesddaliadau newydd a sefydlir ar sail linol dros y cyfnod tan yr adolygiad rent cyntaf.

1.7 Ymrwymiadau grant

Cynigion ac ymrwymiadau grant

Mae'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan yr Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon yn datgan bod angen gwahaniaethu rhwng ymrwymiadau meddal ac ymrwymiadau caled.

Diffinnir ymrwymiad caled fel swm y grant sy'n daladwy yn ystod oes cynllun y mae gan y Gronfa Gymunedol gytundeb ysgrifenedig â'r ymgeisydd yn ei gylch. Telir yr ymrwymiadau caled o'r cyfrif Incwm a Gwariant yn ystod y flwyddyn y llofnodir y contractau. Dangosir yr ymrwymiad caled ar y Fantolen fel credydwr, gyda'r balans yn cael ei leihau wrth i daliadau i dderbynwyr grantiau gael eu rhyddhau.

Diffinnir ymrwymiadau meddal fel cytundeb mewn egwyddor gan y Gronfa Gymunedol i ariannu cynllun, a chynnig grant a wnaed i'r ymgeisydd ac y mae'r ymgeisydd heb ei dderbyn yn ffurfiol hyd yn hyn. Caiff y rhain eu dangos fel nodyn yn y cyfrifon, ond nid ydynt yn cael eu trin fel rhan o'r Cyfrif Incwm a Gwariant.

Grantiau a ad-delir ac a adenillir

Mae amodau grantiau'r Gronfa Gymunedol yn caniatáu adennill neu ad-dalu'r grantiau a dalwyd. Gall hyn ddigwydd pan nad yw deiliad y grant yn cydymffurfio â'r amodau a'r telerau, neu pan fydd y gwariant gwirioneddol gan dderbyniwr grant yn gostwng yn is na'r grant a dalwyd ar sail amcangyfrif o'r costau.

Trosglwyddiadau grant

Rhaid trosglwyddo grantiau pan fydd derbynwyr presennol grantiau'n newid eu cyfansoddiad yn ystod y flwyddyn. Gan fod y sefydliad newydd yn endid cyfreithiol newydd, rhaid diddymu'r hen grant a gwneud cais am grant newydd a'i ddyfarnu.

1.8 Asedau trydydd parti

Mae'r Gronfa Gymunedol yn geidwad ar asedau penodol sy'n berchen i drydydd partïon. Mae'r asedau hyn yn cynrychioli mantolenni banc o £3.5 miliwn a gedwir ar ran Dosbarthwyr Loteri eraill i ariannu dyfarniadau a wneir o dan gynlluniau Arian i Bawb a rhaglen grant Cofio'r Ffrynt Cartref, a weinyddir gan y Gronfa Gymunedol. Ni chydnabyddir y rhain yn y cyfrifon gan nad oes gan y Gronfa Gymunedol unrhyw ddiddordeb buddiannol uniongyrchol ynddynt.

1.9 Rheoli grantiau – cyd-gynlluniau

Pan fydd y Gronfa Gymunedol wedi ymuno â chynllun ar y cyd, fel y'u diffinnir gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998, cyfrifir am yr ymrwymiadau caled a wneir drwy'r cyd-gynllun ar sail cyfran y Gronfa Gymunedol yn y cynllun. Caiff y costau gweinyddu eu cynnwys yn y Cyfrif Incwm a Gwariant yn ôl y cyfanswm a wariwyd gan y Gronfa Gymunedol.

1.10 Dyrannu incwm a chostau

Dyrennir yr incwm a'r costau a godir gan y Gronfa Loteri Fawr rhwng y Gronfa Cyfleoedd Newydd a'r Gronfa Gymunedol. Dyrennir incwm a chostau sydd i'w priodoli i Gronfa benodol yn uniongyrchol. Dosrennir costau ar y cyd i bob Cronfa ar sail methodoleg ddyrannu briodol, er enghraifft, ar sail cyfran incwm neu nifer y staff.

1.11 Cost dybiannol y cyfalaf

O 1 Ebrill 2002 ymlaen, dileodd Trysorfa Ei Mawrhydi'r angen i gyfrifo cost dybiannol y cyfalaf ar yr asedau a ariennir gan y Loteri.

2 Nifer a chostau'r staff

Roedd costau gweithwyr cyflogedig, ac eithrio aelodau'r Bwrdd, fel a ganlyn:

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2005 £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2004 £'000
Cyflogau	13,037	13,728
Costau nawdd cymdeithasol	1,013	1,079
Costau pensiwn	1,592	1,737
Staff asiantaeth	789	951
	16,431	17,495

Yng nghyfrifon blynyddol 2003/04, datgelwyd staff asiantaeth fel rhan o gostau gweithredu eraill. Diwygiwyd y ffigyrau cymharol i adlewyrchu'r ffaith y cafodd y costau hyn eu cynnwys fel costau staff.

Caiff adenillion o £62,403 sy'n cynrychioli staff a secondiwyd allan i sefydliadau eraill eu cynnwys yn yr incwm arall.

Roedd cyfartaledd nifer y gweithwyr (ac eithrio'r staff dros dro) a oedd yn gweithio i'r Gronfa Gymunedol yn ystod y flwyddyn yn cynnwys:

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2005 Cyfartaledd nifer y gweithwyr	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2004 Cyfartaledd nifer y gweithwyr
Cynllunio a Pherfformiad	20	19
Gwasanaethau Ariannol a Chorfforaethol	44	59
Polisi a Chysylltiadau Allanol	20	20
Gweithrediadau	283	269
Swyddfeydd y gwledydd	64	64
Dosbarthwyr eraill *	104	87
	535	518

*Mae'r Gronfa Gymunedol yn cyflogi staff i brosesu ceisiadau a rheoli grantiau ar ran dosbarthwyr eraill y Loteri o dan y cynlluniau Arian i Bawb, cynlluniau Cofio'r Ffrynt Cartref a'r rhaglen Gofal Plant y Gronfa Cyfleoedd Newydd.

Nodiadau i'r cyfrifon

Roedd hawl uwch-reolwyr y Gronfa Gymunedol i gyflogau a phensiwn fel a ganlyn:

Dangosir figyrau cymharol 2004 mewn cromfachau.	Cyflog, gan gynnwys bonws perfformiad ar 31 Mawrth 2005	Gwir gynnydd mewn pensiwn yn 60	Cyfanswm y pensiwn cronnol yn 60 ar 31 Mawrth 2005	Gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian parod (GTCAP) ar 31 Mawrth 2005 (neu'r dyddiad ymadael)	Gwir gynnydd yn GTCAP ar ôl addasu ar gyfer chwyddiant a newidiadau yn ffactorau buddsoddi y farchnad
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Stephen Dunmore (Prif Weithredwr) o 1 Rhagfyr 2003	60-70[1] (19)	0	0	0 (0)	0
Mark Cooke (Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol) o 14 Mehefin 2004	Cynhwysir yng nghyfrifon y Gronfa Cyfleoedd Newydd				
Ceri Doyle (Cyfarwyddwr, Cymru) o 29 Mawrth 2004	Cynhwysir yng nghyfrifon y Gronfa Cyfleoedd Newydd				
Dharmendra Kanani (Cyfarwyddwr yr Alban) o 28 Awst 2004	45-50	0	0	4	2
Adrienne Kelbie (Cyfarwyddwr, yr Alban tan 9 Mai 2004, Cyfarwyddwr Gweithrediadau)	90-95 (80 –85)	2.5-5.0 7.5-10.0 cyfandaliad hefyd	10-15 30-35 cyfandaliad hefyd	98 (65)	28
Gerald Oppenheim (Cyfarwyddwr, Cynllunio a Pherfformiad)	90-95 (85 – 90)	0-2.5 2.5-5.0 cyfandaliad hefyd	30-35 95-97.5 cyfandaliad hefyd	511 (467)	15
Vanessa Potter (Cyfarwyddwr, Polisi a Chysylltiadau Allanol) o 1 Ionawr 2004	Cynhwysir yng nghyfrifon y Gronfa Cyfleoedd Newydd				
Walter Rader (Cyfarwyddwr, Gogledd Iwerddon) o 1 Rhagfyr 2003	Cynhwysir yng nghyfrifon y Gronfa Cyfleoedd Newydd				

[1] O Ragfyr 1 2003 ymlaen mae cyflog y Prif Weithredwr yn cael ei rannu'n gyfartal rhwng y Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd. Bydd yn cadw ei fuddianau pensiwn drwy ei gytundeb Cronfa Cyfleoedd Newydd.

Penodwyd y Prif Weithredwr presennol ar 1 Rhagfyr 2003 i fod yn Brif Weithredwr y Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Gyfleoedd Newydd ar y cyd. Datgelir ei gyflog, gan gynnwys ei holl hawliau pensiwn, ar gyfer y rhan o'i gontract gwasanaeth sy'n ymwneud â'r Gronfa Cyfleoedd Newydd, yng nghyfrifon y sefydliad hwnnw. Daw cytundeb y Prif Weithredwr i ben y diwrnod ar ôl i'r Gronfa Loteri Fawr gael ei chreu mewn cyfraith a phenodi Prif Weithredwr y Gronfa Loteri Fawr. Mae'r Prif Weithredwr yn dod o dan delerau ac amodau cyflogaeth safonol y Gronfa Cyfleoedd Newydd.

Yn ystod y flwyddyn, penodwyd Cyfarwyddwyr i Uwch Dîm Rheoli'r Gronfa Loteri Fawr, tîm cyd-reoli'r Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd. Mae'r Cyfarwyddwyr a gyflogir gan y Gronfa Gymunedol ar gontractau gwaith parhaol, sy'n eu galluogi i ddarparu gwasanaethau i'r Gronfa Gyfleoedd Newydd ac sy'n dod o dan delerau ac amodau gwaith safonol y Gronfa Gymunedol.

Cyflogir y Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol, Cyfarwyddwr Cymru, y Cyfarwyddwr Polisi a Chysylltiadau Allanol a Chyfarwyddwr Gogledd Iwerddon gan y Gronfa Gyfleoedd Newydd ar gytundebau sy'n eu galluogi i ddarparu gwasanaethau i'r Gronfa Gymunedol. Datgelir eu cyflog yng nghyfrifon y sefydliad hwnnw.

Darperir budd-daliadau pensiwn trwy gyfrwng Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Datgelir mwy am bensiynau yn Nodyn 20. Dengys Colofn 4 y tabl uchod werth trosglwyddo cyfwerth ag arian parod (CETV) yr aelodau, a gronnwyd ar ddechrau ac ar ddiwedd y cyfnod adrodd. Mae Colofn 5 yn adlewyrchu'r cynnydd yn y GTCAP a gyllidwyd yn effeithiol gan y cyflogwr. Mae'n ystyried y cynnydd mewn pensiwn a gronnwyd oherwydd chwyddiant, y cyfraniadau a dalwyd gan y gweithiwr (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant pensiwn arall) ac yn defnyddio ffactorau cyffredin prisio'r farchnad ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

GTCAP yw gwerth cyfalaf buddion y cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol wedi'u hasesu'n actiwaraidd. Y buddion a brisir yw buddion cronnol yr aelod ac unrhyw bensiwn amodol sy'n daladwy o'r cynllun i briod. Mae'r GTCAP yn daliad a wneir gan gynllun neu drefniant pensiwn, i ddiogelu buddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant pensiwn arall, pan fydd aelod yn ymadael â chynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddion a gronnwyd yn yr hen gynllun. Mae'r ffigyrau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddion y mae'r unigolyn wedi'u cronni o ganlyniad i'w aelodaeth lawn o'r cynllun pensiwn, ac nid ei wasanaeth mewn swydd uwch lle mae datgelu'n gymwys iddo yn unig. Mae ffigyrau'r GTCAP, a'r manylion pensiwn eraill o 2003/04, yn cynnwys gwerth unrhyw fuddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r unigolyn wedi'u trosglwyddo i'r trefniadau PGS ac y mae'r Bleidlais CS wedi derbyn taliad trosglwyddo amdano sy'n gymesur â'r rhwymedigaethau pensiwn ychwanegol a gymerir. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddion pensiwn ychwanegol a gronnwyd gan yr aelod o ganlyniad i brynu blynyddoedd ychwanegol o wasanaeth pensiwn yn y cynllun ar ei gost ei hun. Cyfrifir GTCAPau yn unol â chanllawiau a ragnodir gan Sefydliad a Chyfadran yr Actiwarïaid.

Nodiadau i'r cyfrifon

3 Gwybodaeth am aelodau'r Bwrdd

Mae Cadeirydd Bwrdd y Gronfa Gymunedol yn benodiad dros dro, deuddydd yr wythnos. Rhoddodd Diana Brittan y gorau i'w swydd fel Cadeirydd y Gronfa Gymunedol ddydd Gwener 31 Mai 2004. Mae cyflog y Foneddiges Brittan yn cynnwys tâl yn lle rhybudd diswyddo. O 1 Mehefin 2004, daeth Syr Clive Booth yn Gadeirydd ar y Gronfa Loteri Fawr.

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2005 £	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2004 £
Diana Brittan tan 31 May 2004	33,064	30,699
Syr Clive Booth o 1 Mehefin 2004	20,319	–

Penodir holl aelodau'r Bwrdd am dair blynedd, i gychwyn gan yr Ysgrifennydd Gwladol. Gwahoddodd yr Ysgrifennydd Gwladol holl aelodau'r Bwrdd i aros yn eu swyddi tan y penodwyd Bwrdd y Gronfa Loteri Fawr ar 1 Mehefin 2004. Mewn rhai achosion, aeth hyn â hwy y tu hwnt i'w cyfnod presennol yn eu swyddi.

Mae gan holl aelodau'r Bwrdd yr hawl i dderbyn taliad am y cyfnod a dreulir ar weithgareddau'r Gronfa Gymunedol. Mae'n rhaid i 50 y cant o amser aelodau'r Bwrdd a benodir i'r Gronfa Loteri Fawr gael ei dreulio ar weithgareddau'r Gronfa Gymunedol. Ar y cyfan, mae'r gweithgareddau hyn, y mae aelodau'r Bwrdd yn gallu hawlio ffi cyfradd ddyddiol o £198 amdanynt (2003/04 £194), yn cynnwys cyfarfodydd yn swyddfeydd y Gronfa Gymunedol. Ni dderbyniodd unrhyw aelodau'r Bwrdd gyfraniadau at eu pensiynau. Cyfanswm yr enillion a dalwyd i aelodau'r Bwrdd tan 31 Mawrth 2005 oedd £88,821 (2003/04 £82,505), a ddadansoddir fel a ganlyn:

	Y flwyddyn a ddaeth i ben a 31 Mawrth 2005 £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2004 £'000
Elaine Appelbee tan 31 Mai 2004	0.4	2.5
Steven Burkeman tan 31 Mai 2004	1.5	–
Dr Samuel Burnside o 15 Mehefin 2004	4.6	–
David Campbell o 1 Mehefin 2004	3.6	–
Jeff Carroll tan 31 Mai 2004	2.0	9.5
Paul Cavanagh	3.0	3.2
Tom Davies o 15 Mehefin 2004	2.8	–
Roland Doven o 1 Mehefin 2004	1.6	–
Yr Athro Briedge Gadd o 15 Mehefin 2004	3.6	–
John Gartside o 1 Mehefin 2004	1.7	–
Douglas Graham	7.2	–
Kay Hampton tan 31 Mai 2004	1.6	9.5
Taha Idris	4.5	4.0
Yr Athro James Kearney tan 31 Mai 2004	3.1	9.5
Dugald Mackie o 1 Mehefin 2004	2.4	–
Sheila Jane Malley tan 31 Mai 2004	3.6	4.8
Richard Martineau tan 31 Mai 2004	4.7	10.2
John Naylor o 1 Mehefin 2004	4.6	–
Esther O'Callaghan o 1 Mehefin 2004	1.9	–
Anna Southall o 1 Mehefin 2004	1.4	–
Y Fonesig Valerie Strachan (Dirprwy Gadeirydd)	11.0	18.5
Carol Tongue tan 31 Mai 2004	1.0	4.0
Huw Vaughan Thomas o 15 Mehefin 2004	1.8	–
Elisabeth Watkins tan 31 Mai 2004	–	–
Benjamin Whitaker tan 31 Mai 2004	3.7	5.8
Diana Whitworth o 1 Mehefin 2004	3.1	–
Lorne MacLeod tan 31 Mawrth 2003	–	0.2
James Strachan tan 31 Mawrth 2003	–	0.8

Mae'r Gronfa Gymunedol yn ad-dalu costau teithio a chynhaliaeth aelodau'r Bwrdd ac yn talu'r rhwymedigaeth dreth ar y costau hyn.

4 Costau gweithredu eraill

Ymhlith y costau gweithredu eraill ceir:

		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2005 £'000		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2004 £'000
Teithio a threuliau				
Staff	688		861	
Aelodau'r Bwrdd	78	766	70	931
Tâl yr archwilwyr		43		41
Taliadau'r brydles weithredu – eiddo		1,521		1,286
Costau eraill		9,732		7,600
		12,062		9,858

5 Cyfanswm y costau gweithredu

Dadansoddiad o'r gwariant gweithredu:

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 March 2005 £'000		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 March 2004 £'000	
Dyfarnu grantiau'n effeithiol	25,313	79%	22,664	80%
Rheoli a gweinyddu	5,305	17%	4,382	15%
Cefnogi'r sector gwirfoddol	1,205	4%	1,387	5%
Cyfanswm y gwariant gweinyddol	31,823	100%	28,433	100%

Dyfarnu grantiau'n effeithiol yw'r gwaith sydd ei angen i reoli rhaglenni grant y Gronfa Gymunedol a'r prosesau gwneud penderfyniadau. Mae hyn yn cynnwys costau'r swyddfeydd rhanbarthol a chenedlaethol, asesu ceisiadau, adolygu meysydd a blaenoriaethau rhaglenni, rheoli a monitro dyfarniadau, y pwyllgorau rhanbarthol a chenedlaethol a'r systemau TG y mae eu hangen i gynorthwyo wrth roi grantiau.

Trefn lywodraethol a gweinyddu yw'r gwaith sydd ei angen i redeg y Gronfa Gymunedol fel endid cyfreithiol. Mae hyn yn cynnwys costau'r Bwrdd a'r Pwyllgorau nad ydynt yn dyfarnu grantiau, swyddfa'r Prif Weithredwr, y gwaith archwilio mewnol a rhai o agweddau'r adrannau gwasanaethau corfforaethol.

Mae **cefnogi'r sector gwirfoddol** yn cynnwys gwaith y mentrau sy'n gysylltiedig â'r blaenoriaethau strategol sydd â'r nod o ddatblygu cysylltiadau cryfach rhwng deiliaid y grantiau sy'n gweithio mewn meysydd penodol, a chynyddu effaith y Gronfa Gymunedol mewn dulliau fel cyfran deg neu allgymorth, a gwaith y swyddogion datblygu

Nodiadau i'r cyfrifon

6 Cost uno

Ymhlith y costau uno y mae:

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2005 £'000
Ymgynghori	277
Newidiadau TG	11
Taliadau terfynu cyflogaeth	1,282
Ffioedd proffesiynol	45
Costau Eiddo	883
Arall	36
	2,534

7 Dangosydd perfformiad ariannol

Nod y Gronfa Gymunedol yw cadw'r costau gweithredu islaw 10 y cant o'r incwm. Cyfrifir y dangosydd hwn ar sail net h.y. heb gynnwys incwm a chostau sy'n gysylltiedig â gweithgareddau y codir tâl ar ddosbarthwyr eraill amdanynt ar gyfradd cost lawn. Parheir i gyrraedd y targed hwn yn ystod hyd oes y Gronfa Gymunedol; mae'r costau gweithredu net yn 7.5 y cant o'r incwm (2003/04 7.3 y cant). Y rheswm am y cynnydd yn y dangosydd hwn yw'r costau uno. Yn y gorffennol, mae'r Gronfa Gymunedol hefyd wedi ystyried costau gweithredu net fel y cant o'r incwm a gafwyd yn ystod y flwyddyn. Gan ddefnyddio'r sylfaen hon, y dangosydd perfformiad ariannol yw 11.0 y cant (2003/04 10.0 y cant).

8 Treth gorfforaeth

Mae'r Gronfa Gymunedol yn talu treth gorfforaeth ar log banc a dderbyniwyd ar gyfradd effeithiol o 22 y cant (22 y cant y flwyddyn flaenorol). Y dreth sy'n daladwy yw £125,206 (£80,752 y flwyddyn flaenorol. Nid yw'r arian a gedwir ac a fuddsoddir gan Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol ar ran y Gronfa Gymunedol yn drethadwy.

9 Asedau sefydlog diriaethol

	Offer swyddfa £'000	Offer cyfrifiadurol £'000	Darnau gosod a ffitiadau £'000	Cyfanswm £'000
Fel cost				
Ar 1 Ebrill 2004	426	956	5,199	6,581
Ychwanegiadau	4	39	126	169
Gwerthiant	-	–	(3,246)	(3,246)
Ar 31 Mawrth 2005	430	995	2,079	3,504
Dibrisiant cyfredol				
Ar 1 Ebrill 2004	367	788	4,168	5,323
Cost am y flwyddyn	46	106	502	654
Gwerthiant	–	–	(3,137)	(3,137)
Ar 31 Mawrth 2005	413	894	1,533	2,840
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Mawrth 2005	17	101	546	664
Ar 31 Mawrth 2004	59	168	1,031	1,258

10 Dyledwyr a rhagdaliadau

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2005 £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2004 £'000
Dyledwyr	604	774
Rhagdaliadau	2,005	546
Incwm 'a gafwyd'	612	2,725
	3,221	4,045

Mae'r balansau canlynol sy'n daladwy gan gyrff Llywodraethol eraill wedi eu cynnwys yn y cyfrifon uchod:

	Ar 31 Mawrth 2005 £'000	Ar 31 Mawrth 2004 £'000
Cyfanswm yn ddyledus gan gyrff Llywodraethol eraill	2,040	2,507
Cyfanswm yn ddyledus gan Awdurdodau Lleol	67	85

Nodiadau i'r cyfrifon

11 Balans a gadwyd gan Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol

	£'000	£'000
Y gost ar 1 Ebrill 2004	214,348	
Wedi'w gymhwyso ar gyfer colledion na'i sylweddolwyd a ddygwyd ymlaen	1,550	
Cost ar 31 Mawrth 2004 ailddatgan		215,898
Dosbarthiad gan y Loteri Genedlaethol	226,074	
Incwm buddsoddi a enillwyd	5,927	
Arian a dynnwyd i lawr	(272,781)	
Gostyngiad net yn y balans		(40,780)
Colled heb ei gwireddu ar fuddsoddiad		175,118
Colled heb ei gwireddu ar fuddsoddiad		(658)
Gwerth y farchnad ar 31 Mawrth 2005		174,460

Ar 31 Mawrth 2005, gwerth mantol y Gronfa Gymunedol, a gedwir gan Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol ar y farchnad oedd £174,459,663 (2003/04 £213,249,970).

Rheolir yr arian a gedwir yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol gan y Comisiynwyr ar gyfer gostwng y ddyled genedlaethol (a elwid yn Gomisiynwyr y Ddyled Genedlaethol gynt). Derbyniodd y Gronfa Gymunedol 16.7 y cant o'r arian a dalwyd gan grŵp Camelot Ccc i Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol ar ôl tynnu'r costau sy'n daladwy i'r gronfa gyfunol ar gyfer costau Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon wrth ymarfer ei swyddogaethau o dan y Ddeddf, costau'r rheoleiddiwr (Comisiwn y Loteri Genedlaethol) a chostau'r buddsoddwr (Comisiynwyr ar gyfer gostwng y ddyled genedlaethol). Caiff cyfrif buddsoddi Cronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol ei ailbrisio cyn bob trafodyn ariannol, boed yn dderbyniad neu'n tynnu arian i lawr, gyda'r llog yn cael ei ddosrannu yn unol â fformiwla sy'n seiliedig ar y balans sydd gan y corff fel cymhareb o gyfanswm y balans.

12 Credydwyr: symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn

	Ar 31 Mawrth 2005 £'000	Ar 31 Mawrth 2004 £'000
Credydwyr masnach	716	486
Credydwyr eraill	453	627
Symiau sy'n ddyledus i'r Gronfa Cyfleoedd Newydd	3,601	–
Croniadau ac incwm gohiriedig	1,128	648
Treth gorfforaeth	125	80
	6,023	1,841

Mae'r balansau canlynol sy'n daladwy gan gyrff Llywodraethol eraill wedi eu cynnwys yn y cyfrifon uchod:

	Ar 31 Mawrth 2005 £'000	Ar 31 Mawrth 2004 £'000
Cyfanswm yn ddyledus gan gyrff Llywodraethol eraill	3,653	80
Cyfanswm yn ddyledus gan Awdurdodau Lleol	276	87

Credydwyr: symiau sy'n dod yn ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn

	Ar 31 Mawrth 2005 £'000	Ar 31 Mawrth 2004 £'000
Incwm gohiriedig	183	286

13 Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a chostau

	Taliadau prydles na ellir eu hosgoi £'000	Cyfraniadau ymddeoliad cynnar £'000	Darpariaethau colli swydd £'000	Cyfanswm y provisions ddarpariaeth £'000
Dygwyd ymlaen ar 1 Ebrill 2004	298	48	–	346
Codwyd o'r gwariant yn ystod y flwyddyn	385	460	456	1,301
Taliadau a wnaed	(298)	(65)	(–)	(363)
Cariwyd ymlaen ar 31 Mawrth 2005	385	443	456	1,284

Yn ystod y flwyddyn ariannol gadawodd y Gronfa Gymunedol ei heiddo Highlander House yng Nglasgow a'i heiddo Vauxhall yn Llundain, a chymerwyd y penderfyniad hefyd i symud o Baron House, Newcastle. Ar bob un o'r safleoedd hyn, mae'r brydles yn ei wneud yn ofynnol i'r Gronfa Gymunedol gywiro dadfeiliadau. Mae darpariaeth 2004/05 yn cynrychioli dadfeiliadau a chostau prydles anorfod yn y safleoedd hyn. Yn 2003/04, roedd y ddarpariaeth yn cynrychioli dadfeiliadau ar St Vincent's House a chostau prydles anorfod ynglŷn â gadael swyddfa Hilden House y Gronfa Gymunedol ym Melffast. Cafodd y costau hyn eu setlo yn ystod 2003/04.

Fel rhan o'r ailstrwythuro yn sgil yr uno gweinyddol â'r Gronfa Cyfleoedd Newydd:

- Mae rhai aelodau staff cymwys wedi cytuno i ymddeol yn gynnar. O ganlyniad i'r cytundebau hyn, mae gan y Gronfa Gymunedol gytundeb i dalu rhai cyfraniadau pensiwn penodol hyd at ddyddiad ymddeol statudol yr unigolion hyn. Darparwyd amcangyfrif o gyfraniadau'r dyfodol i'r staff hynny a oedd wedi trefnu cytundebau ymddeoliad cynnar terfynol cyn 31 Mawrth 2005.
- Nodwyd swyddi penodol nad oes eu hangen mwyach. Darparwyd ar gyfer costau diswyddiad amcangyfrifedig y staff hynny y mae'r Gronfa Gymunedol wedi ymgynghori â nhw cyn 31 Mawrth 2005, ond na thalwyd taliad llawn ar eu cyfer erbyn y dyddiad hwnnw. Gwneir taliadau diswyddiad yn unol â'r trefniadau a'r telerau contractiol a nodir yn nhrefniadau Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PGS).

Nodiadau i'r cyfrifon

14 Ymrwymiadau grant

		Ar 31 Mawrth 2005 £'000		Ar 31 Mawrth 2004 £'000
Ymrwymiadau Caled				
Ymrwymiadau caled a ddygwyd ymlaen		399,859		433,191
Ymrwymiadau caled a wnaed	199,321		272,294	
Ymrwymiadau caled a ddi-rymwyd ac a ddiddymwyd	(17,090)		(14,648)	
Ymrwymiadau caled a fodlonwyd	(253,429)		(290,977)	
Symudiad net yn yr ymrwymiadau caled		(71,198)		(33,331)
Ymrwymiadau caled a gariwyd ymlaen		328,661		399,860

Ymrwymiadau caled yn heneiddio

		Ar 31 Mawrth 2005 £'000		Ar 31 Mawrth 2004 £'000
I'w talu o fewn blwyddyn		169,049		235,524
I'w talu yn ystod:				
2006/07 (2005/06)	104,207		126,965	
2007/08 (2006/07)	40,727		35,813	
2008/09 (2007/08)	12,350		1,265	
2009/10 (2008/09)	2,328	159,612	293	164,336
Cyfanswm yr ymrwymiadau â chredydwyr eraill		328,661		399,860

Mae'r ymrwymiadau caled a wnaed a'r ymrwymiadau caled a ddi-rymwyd neu a ddiddymwyd yn cynnwys £12,352,258 o drosglwyddiadau grant (2003/04 £8,452,019) gweler nodyn 1.7.

15 Ymrwymiadau Meddal

	Ar 31 Mawrth 2005 £'000	Ar 31 Mawrth 2004 £'000
Ymrwymiadau Meddal		
Ymrwymiadau meddal a ddygwyd ymlaen	38,149	48,105
Ymrwymiadau meddal a wnaed	198,873	262,200
Ymrwymiadau meddal a ddirymwyd ac a ddiddymwyd	(1,189)	138
Ymrwymiadau meddal a drosglwyddwyd yn ymrwymiadau caled	(199,321)	(272,294)
Ymrwymiadau meddal a gariwyd ymlaen	36,512	38,149

16 Cynlluniau ar y cyd

Yn gynwysedig yn yr ymrwymiadau caled ceir £10.6 miliwn (2003/04 £9.9 miliwn) o ymrwymiadau grant newydd a £179,043 (2003/04 £49,000) o ymrwymiadau grant a gariwyd ymlaen ar 31 Mawrth, sy'n cynrychioli cyfraniad y Gronfa Gymunedol at gydgynllun Arian i Bawb Lloegr. Yn ystod 2004/05, cyfrannodd y Gronfa Gymunedol £10.9 miliwn at gyfanswm y cyllid o £37.8 miliwn. Gweinyddir y cynllun hwn gan y Gronfa Gymunedol ar ran yr holl bartïon sy'n rhan o'r cytundeb.

Yn gynwysedig yn yr ymrwymiadau caled ceir £0.8 miliwn (2003/04 £- miliwn) o ymrwymiadau grant newydd a £190,882 (2003/04 £-) o ymrwymiadau grant a gariwyd ymlaen ar 31 Mawrth, sy'n cynrychioli cyfraniad y Gronfa Gymunedol at gyd-gynllun Cofio'r Ffrynt Cartref. Bydd y Gronfa Gymunedol yn cyfrannu £1 miliwn at gyfanswm y cyllid o £6.8 miliwn. Gweinyddir y cynllun hwn gan y Gronfa Gymunedol ar ran yr holl bartïon sy'n rhan o'r cytundeb.

17 Cysoni'r incwm a'r gwariant â'r mewnlif arian o weithgareddau gweithredu

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2005 £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2004 £'000
Gwarged/(Diffyg) cyn treth	29,507	(54,175)
Dibrisiant asedau sefydlog	654	967
Colled ar werthu asedau sefydlog	109	4
Incwm llog	(508)	(369)
Gwarged/(cost) net o weithgareddau gweithredu	29,762	(53,573)
Gostyngiad mewn dyledwyr	824	21
Gostyngiad ym malans CDdLG	38,790	86,301
Cynnydd mewn credydwyr	4,034	11
Cynnydd mewn darpariaethau	938	182
(Gostyngiad) yn y ddarpariaeth ar gyfer ymrwymiadau grant	(71,199)	(33,331)
Mewnlif/(all-lif) arian net o weithgareddau gweithredu	3,149	(286)

18 Risgiau ariannol

Mae'n ofynnol i'r Gronfa Gymunedol ddatgelu effaith offerynnau ariannol yn ystod y cyfnod wrth greu neu newid y risgiau y mae'r Gronfa Gymunedol yn eu hwynebu wrth gyflawni ei rôl.

Risgiau hylifedd

Yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2005, daeth £226.1 miliwn (93 y cant) o incwm y Gronfa Gymunedol o'r Loteri Genedlaethol. Daeth gweddill yr incwm o adenillion buddsoddi o'r balans a gadwyd yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol £7.9 miliwn, (tri y cant), ac o lôg banc ac incwm arall, £9.6 miliwn (pedwar y cant).

Ar 31 Mawrth 2005 roedd gan y Gronfa Gymunedol rhwymedigaethau net o £147.9 miliwn, ac ymrwymiadau meddal o £36.5 miliwn. Er bod y Gronfa Gymunedol wedi gwneud ymrwymiadau sy'n fwy na'i hasedau, nid yw'r Bwrdd yn teimlo bod y Gronfa Gymunedol yn wynebu risgiau hylifedd arwyddocaol gan na fydd llawer o'r ymrwymiadau hyn yn cael eu talu tan ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol nesaf. Y rheswm am hyn yw mai dim ond ar ôl i ddeiliaid grant brofi eu hangen i dderbyn cyfran nesaf yr arian grant a glustnodwyd ar eu cyfer y bydd y Gronfa Gymunedol yn caniatáu iddynt dynnu unrhyw arian i lawr. Oherwydd y gwahaniaethau amseru rhwng y dyddiad y mae deiliad y grant yn derbyn y cynnig grant gan y Gronfa Gymunedol, a'r dyddiad y mae deiliad y grant yn dechrau tynnu'r arian hwn i lawr, anoga'r Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon i'r Gronfa Gymunedol orymrwymo'r arian sydd ar gael.

	£'000
Asedau hylifol ar 31 Mawrth 2005	
Incwm o'r Loteri Genedlaethol	174,460
Arian parod	9,866
	184,326
Rhagolygon llif arian 2005/2006	
Incwm o'r Loteri Genedlaethol	216,000
Incwm arall	9,000
Taliadau costau gweinyddol	(22,000)
Taliadau grant	(237,000)
Rhagolygon asedau hylifol 31 Mawrth 2006	150,326

Nodiadau i'r cyfrifon

Seilir y rhagolygon incwm ar arweiniad a ddarperir gan yr Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Seilir rhagolygon y taliadau grant ar broffiliau amcangyfrifedig ar gyfer tynnu grantiau i lawr a gyflwynwyd gan dderbynwyr y grantiau adeg y dyfarniad.

Risgiau cyfraddau llog

Buddsoddir asedau ariannol y Gronfa Gymunedol yn CDdLG, sy'n buddsoddi mewn band cyfyng o asedau risg isel, fel bondiau y Llywodraeth ac arian parod. Nid oes gan y Bwrdd unrhyw reolaeth dros fuddsoddiad yr arian yn CDdLG. Ar ddyddiad y Fantolen, £174.5 miliwn oedd gwerth marchnad y buddsoddiad yn CDdLG. Yn ystod y flwyddyn, cyfartaledd yr adenillion ar y buddsoddiadau hyn oedd 4.5 y cant.

Cedwir yr arian parod sy'n cael ei dynnu i lawr o'r Gronfa Gymunedol i dalu ymrwymiadau grant a chostau gweithredu mewn cyfrifon cynilo dim rhybudd sydd â chyfraddau llog amrywiol, a oedd ar gyfartaledd yn gweithredu cyfradd llog o 2.9 y cant yn ystod y flwyddyn. Yr arian parod ar ddiwedd y flwyddyn oedd £9.9 miliwn. Nid yw'r Bwrdd yn credu bod y Gronfa Gymunedol yn wynebu risgiau sylweddol mewn perthynas â chyfraddau llog ar ei mantolau.

Risgiau arian tramor

Nid yw'r Gronfa Gymunedol yn cael ei datguddio i unrhyw risgiau arian tramor.

19 Ymrwymiadau ariannol
Ymrwymiadau o dan brydlesi gweithredu

Ar 31 Mawrth 2005, roedd gan y Gronfa Gymunedol yr ymrwymiadau blynyddol canlynol o dan brydlesi gweithredu.

	Ceir ar brydles £'000	Tir ac adeiladau £'000	Fel ar 31 Mawrth 2005 £'000	Fel ar 31 Mawrth 2004 £'000
Yn dod i ben mewn llai na blwyddyn	10	90	100	609
Yn dod i ben mewn 1 i 5 mlynedd	–	900	900	690
Yn dod i ben mewn mwy na 5 mlynedd	–	626	626	473
	10	1,616	1,626	1,772

Ymrwymiadau ariannol

Roedd y swm a gontractiwyd gyda Logica CMG Ccc ar 31 Mawrth 2005, ond na ddarparwyd ar ei gyfer, yn £ddim (£195,755 y flwyddyn gynt). Roedd hwn yn gontract ar gyfer cefnogaeth barhaus system ddyfarnu grantiau'r Gronfa Gymunedol.

Y swm a gontractiwyd â Swyddfa Fasnach y Llywodraeth ar 31 Mawrth 2005, ond na ddarparwyd ar ei gyfer, oedd £411,000 (£180,000 y flwyddyn gynt). Cytundeb oedd hwn i ddarparu gwasanaeth Rhwydwaith Ardal Eang.

20 Cynllun pensiwn

Darperir budd-daliadau pensiwn drwy drefniadau Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PGS). O 1 Hydref 2002 ymlaen, gall gweision sifil fod yn perthyn i un o dri chynllun "cyflog terfynol" statudol penodol diffiniedig (clasurol, premiwm neu glasurol plws). Nid yw'r Cynlluniau'n cael eu hariannu, gyda chostau'r buddion yn cael eu talu gan arian a bleidleisir bob blwyddyn gan y Senedd. Mae'r pensiynau a delir dan y cynlluniau clasurol, premiwm a chlasurol plws yn cael eu cynyddu'n flynyddol yn unol â'r newidiadau i'r Mynegai Prisiau Adwerthu. Gall aelodau newydd ers 1 Hydref 2002 ddewis rhwng aelodaeth bremiwm neu ymuno â threfniant rhanddeiliad safonol drwy "brynu arian" gyda chyfraniad sylweddol gan y cyflogwr (cyfrif pensiwn partneriaeth).

Pennir cyfraniadau'r gweithwyr ar gyfradd o 1.5 y cant o'r enillion pensiynadwy ar gyfer y cynllun clasurol a 3.5 y cant ar gyfer y cynlluniau premiwm a chlasurol plws. Mae buddion y cynllun clasurol yn cronni ar gyfradd o 1/80fed o'r cyflog pensiynadwy ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth. Yn ogystal, mae cyfandaliad cyfwerth â phensiwn tair blynedd yn daladwy wrth ymddeol. Ar gyfer y cynllun premiwm, mae'r buddion yn cronni ar gyfradd o 1/60ain o'r enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth. Yn wahanol i'r cynllun clasurol, ni cheir unrhyw gyfandaliad awtomatig (ond fe all yr aelodau ildio (cymudo) peth o'u pensiwn i ddarparu cyfandaliad). Yn ei hanfod, amrywiad ar y cynllun premiwm yw'r cynllun clasurol, ond gyda'r buddion mewn perthynas â gwasanaeth cyn 1 Hydref 2002, yn fras, yn cael eu cyfrif yn unol â'r cynllun clasurol.

Trefniant pensiwn rhanddeiliad yw'r cyfrif pensiwn partneriaeth. Mae'r cyflogwr yn gwneud cyfraniad sylfaenol o rhwng tri y cant a 12.5 y cant (yn dibynnu ar oedran yr aelod) at bensiwn rhanddeiliad a ddewisir gan y gweithiwr. Nid oes yn rhaid i'r gweithiwr gyfrannu, ond os yw'n penderfynu gwneud cyfraniadau bydd y cyflogwr yn cyfateb y rhain hyd at uchafswm o tri y cant o'r cyflog pensiynadwy (yn ychwanegol at gyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Mae'r cyflogwyr hefyd yn cyfrannu 0.8 y cant pellach o'r cyflog pensiynadwy i dalu cost yr yswiriant risg a ddarperir yn ganolog (marw wrth wasanaethu ac ymddeol oherwydd salwch).

Gellir dod o hyd i fanylion pellach am drefniadau PGS ar y wefan www.civilservice-pensions.gov.uk

Nodiadau i'r cyfrifon

Ar gyfer 2004/2005, roedd cyfraniadau o £1,592,000 yn daladwy fel cyfraniadau'r cyflogwr i'r PGPGS (2003/2004 £1,737,000) ar un o bedair cyfradd yn yr ystod o 12 – 18.5 y cant o'r cyflog pensiynadwy, yn seiliedig ar fandiau cyflog (fel a ddangosir isod). Dylid adolygu cyfraniadau'r cyflogwr bob pedair blynedd yn dilyn gwerthusiad llawn o'r cynllun gan Actiwari'r Llywodraeth. Mae'r cyfraddau cyfrannu'n adlewyrchu'r buddion fel maent wedi cronni, nid pan fo'r costau'n codi mewn gwirionedd, ac maent yn adlewyrchu profiadau'r cynllun yn y gorffennol. Mae'r cyfraddau ar gyfer 2005/06 wedi cynyddu ar sail argymhellion Actiwari'r Llywodraeth.

Bandiau	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2005
£17,500 a llai	12%
£17,501-£36,000	13.5%
£36,001-£62,000	16.5%
£62,001 a mwy	18.5%

Bandiau	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2004
£17,000 a llai	12%
£17,001-£35,000	13.5%
£35,001-£60,500	16.5%
£60,500 a mwy	18.5%

21 Taliadau arbennig a cholledion

Mae taliadau arbennig yn digwydd pan fydd grant wedi cael ei roi'n anfwriadol i sefydliad nad yw'n gymwys o dan y gyfraith, ond lle mae'r grant yn dod o fewn bwriad eang y ddeddfwriaeth statudol. Gwariwyd yr holl ddyfarniadau hyn ar amcanion prosiect, yn unol ag amodau a thelerau'r grant. Yn ystod y flwyddyn ariannol tan 31 Mawrth 2005, gwnaed cyfanswm o £490,159 (£1,337,868 y flwyddyn flaenorol) mewn taliadau arbennig.

	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2005 £000
Nottingham Foundation for Music and Media	107
Foothold Crochan Ltd	236
Symiau'n llai na £100,000	147
	490

Ceir colledion pan na cheir tystiolaeth y bodlonwyd amcanion y prosiect. Yn ystod y flwyddyn ariannol hyd 31 Mawrth 2005 daeth y colledion i gyfanswm o £1,242,325 (£1,679,544 y flwyddyn gynt).

Roedd y rheiny dros £100,000 fel a ganlyn:

	Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2005 £000
International Youth House	111
Care Frica	131
Symiau'n llai na £100,000	1,000
	1,242

22. Trafodion partïon cysylltiedig

Corff cyhoeddus anadrannol a noddir gan yr Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon (ADdCCh) yw'r Gronfa Gymunedol. Ystyrir bod yr ADdCCh yn barti cysylltiedig. Yn ystod y flwyddyn, mae'r Gronfa Gymunedol wedi cael gwahanol drafodion perthnasol â'r ADdCCh a chyrff eraill yr ystyrir mai'r ADdCCh yw'r Adran noddi ar eu cyfer: y Gronfa Cyfleoedd Newydd, Cronfa Dreftadaeth y Loteri, Cynghorau Celfyddydau Lloegr, 'Sport England'.

Yn ogystal, mae gan y Gronfa Gymunedol nifer o drafodion ag adrannau a chyrff y Llywodraeth sy'n ystyried adrannau eraill y Llywodraeth fel eu hadran noddi.

- Cynghorau Chwaraeon Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon.
- Cynghorau Celfyddydau Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Mae'r Gronfa Gymunedol yn cadw at gôd ymarfer Swyddfa'r Cabinet ar gyfer Aelodau Byrddau cyrff cyhoeddus. Fel mater o bolisi a threfn, mae'r Gronfa Gymunedol yn cadw cofrestr o fuddiannau mewn ceisiadau am grant a wneir i'r Gronfa Gymunedol ac o'u cysylltiadau masnachol â'r Gronfa Gymunedol ar gyfer Aelodau'r Bwrdd, ar gyfer cadeiryddion ac aelodau ei Phwyllgorau Dyfarnu Rhanbarthol, ac ar gyfer ei holl staff. Pan wneir unrhyw benderfyniadau pwyllgor y gellid eu hystyried yn rhesymol fel penderfyniadau sy'n creu gwrthdaro rhwng buddiannau, yn bennaf ynghylch grantiau i gyrff gwirfoddol, rhaid i gadeirydd y cyfarfod sicrhau ar y dechrau bod unrhyw fuddiannau'n cael eu datgelu a bod aelod perthnasol y pwyllgor yn tynnu'n ôl o'r cyfarfod tra bo'r eitem berthnasol yn cael ei thrafod. Mae gweithdrefnau'r Gronfa Gymunedol hefyd yn sicrhau nad yw swyddogion grant yn cymryd rhan mewn prosesu ceisiadau y byddai ganddynt fuddiant ynddynt.

Mae nifer o aelodau'r Bwrdd wedi datgan buddiannau â chyrff gwirfoddol ac elusennol y mae gan y Gronfa Gymunedol fuddiannau busnes perthnasol â nhw.

Argraffwyd yn y DU ar gyfer The Stationery Office Limited ar ran Rheolwr Stationery Office Ei Mawrhydi
10/04, 173472

Adran deuddeg
Cefndir statudol

Sefydlwyd y Gronfa Gymunedol – enw gweithredol Bwrdd Elusennau'r Loteri Genedlaethol – fel corff cyhoeddus anadrannol gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol etc 1993, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998 a ddaeth i rym ar 2 Medi 1998. Mae'r Ddeddf yn nodi cyfran incwm Cronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol y dylid ei derbyn ac yn rheoleiddio penodi pwyllgorau i ddyfarnu grantiau. Rhoddir pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon roi Cyfarwyddiadau ynglŷn â'r materion y dylid eu hystyried wrth ddyfarnu grantiau a'r amgylchiadau ar gyfer dosbarthu arian. Cyhoeddodd yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon Gyfarwyddiadau Polisi a Chyfarwyddiadau Ariannol ym 1995. Diweddarwyd y rhain ym mis Chwefror 1999 a diwygiwyd y Cyfarwyddiadau Ariannol ymhellach ym mis Awst 2002. Cydymffurfiodd y Gronfa Gymunedol â'r cyfarwyddiadau hyn mewn pob ffordd berthnasol trwy gydol y flwyddyn ariannol 2004-2005.

Cyfarwyddiadau Ariannol

Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998).

Cyfarwyddiadau Ariannol i'w cyflwyno i Fwrdd Elusennau'r Loteri Genedlaethol (enw cyfreithiol y Gronfa Gymunedol) o dan Adran 26(3), (3A) a (4).

i. Rhaid i Fwrdd Elusennau'r Loteri Genedlaethol ("y Bwrdd") gydymffurfio â'r gofynion a nodir yn y Datganiad Gofynion Ariannol sydd ynghlwm fel Atodiad i'r cyfarwyddiadau hyn wrth ymgymryd â'i swyddogaethau o dan adran 25 Deddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993 ("y Ddeddf") fel y'i diweddarwyd gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998 ("Deddf 1998"). Lle bo hynny wedi ei nodi yn yr Atodiad hwnnw, rhaid i'r Bwrdd gael caniatâd yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon cyn ymgymryd â rhai gweithgareddau.

ii. Rhaid i'r Bwrdd lunio a glynu wrth drefn ar gyfer ymdrin â gwrthdaro posibl rhwng buddiannau a allai godi wrth gloriannu ceisiadau, gan y Bwrdd ei hun neu gan aelodau unigol o'r Bwrdd. Rhaid cyflwyno'r drefn hon, ynghyd â datganiad yn cadarnhau'r trefniadau sydd wedi'u cymhwyso, i'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon ("yr Ysgrifennydd Gwladol") cyn dosbarthu unrhyw gyllid o dan adran 25 y Ddeddf, ac ar ddechrau pob blwyddyn ariannol wedi hynny.

Llofnodwyd trwy awdurdod yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon, ACB Ramsay, Pennaeth Grŵp yn yr Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon.

ACB Ramsay

Cyfarwyddwr Diwydiannau Creadigol, Darlledu a Gamblo

Cydymffurfiwyd â'r Cyfarwyddiadau fel a ganlyn:

i. Rydym wedi gweithredu gweithdrefnau trwy gydol y sefydliad i sicrhau bod y Datganiad o Ofynion Ariannol yn cael ei ddilyn. Rydym yn cynnal gwasanaeth archwilio mewnol i sicrhau, ar sail sampl, bod yr holl swyddogion a'r adrannau'n dilyn y gweithdrefnau y cytunwyd arnynt, ac i sicrhau bod y gweithdrefnau hyn yn cael eu dogfennu a'u dosbarthu'n gywir. Gellir cael copi cyflawn o'r Datganiad o Ofynion Ariannol gan Gyfarwyddwr Cynllunio a Pherfformiad y Gronfa Loteri Fawr.

ii. Rydym yn cadw cofrestr o'r buddiannau ar gyfer holl aelodau'r Bwrdd, aelodau cyfetholedig yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon, aelodau'r Pwyllgor Rhanbarthol yn Lloegr a'r holl staff. Pan fydd unrhyw benderfyniadau pwyllgor yn cael eu gwneud a fydd o bosibl yn achosi gwrthdaro rhwng buddiannau, bydd Cadeirydd y cyfarfod yn sicrhau y gwneir datgeliad a bod aelod perthnasol y pwyllgor yn ymadael â'r ystafell tra bod yr eitem berthnasol yn cael ei thrafod. Gweithredir gweithdrefnau hefyd i atal unrhyw aelod o staff rhag asesu ffurflen gais gan fudiad mae'n gysylltiedig ag ef. Rhoddir gwybod i'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon bob blwyddyn ynghylch cymhwyso'r gweithdrefnau hyn.

Cyfarwyddiadau Polisi

Mae'r Gronfa Gymunedol yn gorff cyhoeddus anadrannol, ac felly mae'n gweithredu o dan Gyfarwyddiadau Polisi a gyhoeddir gan ei hadran noddi, sef yr Adran Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Mae'r Cyfarwyddiadau Polisi yn nodi'r egwyddorion y mae'n rhaid i'r Gronfa Gymunedol eu dilyn. Cânt eu hadolygu o bryd i'w gilydd; cyhoeddwyd y Cyfarwyddiadau presennol ym mis Chwefror 1999.

Ceir deg Cyfarwyddyd. Nodir y rhain isod gyda nodyn ynghylch ein cydymffurfedd â nhw.

A. Yr angen i sicrhau mai at ddibenion elusennol (boed hynny'n elusennol o dan y gyfraith ai peidio), llesiannol neu ddyngarol yn unig y dosberthir yr arian.

Mae holl grantiau'r Gronfa Gymunedol yn cael eu dyfarnu i fudiadau elusennol, llesiannol neu ddyngarol, y caiff eu cymhwyster ei wirio. Mae'r rhain yn cynnwys elusennau a gofrestrwyd gyda'r Comisiwn Elusennau yng Nghymru a Lloegr, a'r rheiny sy'n cael eu cydnabod fel bod yn elusennol at ddibenion treth gan Gyllid y Wlad yn yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Rhaid i fudiadau llesiannol a dyngarol feddu ar nodweddion elusen er mwyn bodloni'r prawf cyfreithiol, h.y., rhaid iddynt fod yn gwbl rydd o unrhyw nodweddion anelusennol, a rhaid iddynt weithredu oherwydd allgaredd, er budd i'r cyhoedd ac nid er budd preifat.

B. Yr angen i sicrhau bod y Bwrdd, yn y polisïau a fabwysiedir ganddo o bryd i'w gilydd a chan ystyried yr asesiad o'i anghenion ac unrhyw flaenoriaethau a nodwyd ganddo yn ei strategaeth, a chan gymryd camau rhesymol i hysbysebu argaeledd grantiau'n eang, yn llwyddo i ddosbarthu arian dros gyfnod o amser:

i. i amrywiaeth rhesymol eang o dderbynwyr, gan gynnwys sefydliadau bychain a'r rheiny sy'n gweithredu'n ar lefel leol yn unig;

ac

ii. ar draws ystod resymol eang o weithgareddau elusennol (boed hynny'n elusennol o dan y gyfraith ai peidio), llesiannol a dyngarol.

Rydym yn cymryd camau rhesymol i hysbysebu ein rhaglenni grantiau. Mae gennym ffurflenni cais ar wahân ar gyfer ein rhaglenni Grantiau i Brosiectau Mawr a Grantiau i Brosiectau Canolig (ar gyfer prosiectau gwerth hyd at £60,000), a ddyluniwyd i alluogi ystod eang o ddarpar ymgeiswyr i gyflwyno cais. Bwriad cyfraniad y Gronfa Gymunedol at y Rhaglen Arian i Bawb yw sicrhau bod gan sefydliadau llai, yn ogystal â rhai lleol, y cyfle i wneud cais am grantiau unwaith ac am byth gwerth hyd at £5,000 mewn ffordd syml. Mae gwaith datblygu a chyhoeddusrwydd yn helpu i sicrhau ein bod yn cefnogi ystod eang o weithgareddau yn ein rhaglenni diffiniedig ac yn ein strategaeth.

Adran deuddeg

C. Yr angen i ystyried o'r cychwyn:

i. buddiannau'r DU cyfan;

ii. buddiannau gwahanol rannau o'r DU;

a

iii. maint y boblogaeth sy'n berthnasol i wahanol rannau'r DU, a'r ffactorau economaidd-gymdeithasol priodol sy'n gymwys iddynt; ac, yn ogystal, i ystyried buddiannau'r sefydliadau hynny sydd wedi'u seilio yn y DU ac sy'n gweithio tramor, ac i ddosbarthu grantiau yng ngoleuni'r ystyriaethau hyn.

Mae Pwyllgorau Dyfarnu Grantiau'n sicrhau bod buddiannau gwahanol rannau'r DU, y DU gyfan, a mudiadau sydd wedi eu lleoli yn y DU ond sy'n gweithio dramor yn cael eu cynrychioli wrth i ni ddyfarnu grantiau. Mae'r Pwyllgorau Gwlad ar gyfer Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon a'r naw Pwyllgor Rhanbarthol yn Lloegr yn ymdrin â grantiau yn eu hardaloedd nhw. Ers Hydref 2002, mae'r Pwyllgor Grantiau Strategol wedi dyfarnu grantiau, o dan y Rhaglen Grantiau Strategol, i brosiectau sydd o fudd i ddau ranbarth neu fwy yn Lloegr a hyd at bedwar gwlad y DU, ar gyfer grantiau ymchwil a rhyngwladol. Cyn hynny, roedd Pwyllgor Lloegr yn gyfrifol am ddyfarnu grantiau ledled Lloegr, ac roedd cyn Bwyllgor y DU yn gyfrifol am ddyfarnu grantiau i'r DU gyfan a grantiau ymchwil a rhyngwladol.

Dyrennir y gyllideb ar gyfer dyfarnu grantiau rhwng gwledydd y DU a naw rhanbarth Lloegr ar sail poblogaeth wedi ei phwysoli gan ffactorau economaidd-gymdeithasol sy'n ystyried anghenion y gwledydd a rhanbarthau gwahanol. Ceir dyraniadau gwahanol ar gyfer Rhaglenni'r Pwyllgor Grantiau Strategol.

D. Anghenion plant a phobl ifanc.

Yn ystod 2004-05, dyfarnom grantiau gwerth £82,258,967 a oedd o fudd i blant a phobl ifanc, drwy ein holl raglenni grant.

E. Yr angen i hyrwyddo amcanion datblygiad cynaliadwy.

Mae datblygiad cynaliadwy yn ffactor pwysig yn ein proses o ddyfarnu grantiau, a chymhwyswyd ei egwyddorion mewn llawer o ffyrdd drwy ein rhaglenni grant a'n hymarferion. Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi ymrwymo i adeiladu ar waith blaenorol ei sefydliadau etifeddiaeth, ac i ddatblygu ei hymagweddau tuag at ddatblygiad cynaliadwy wrth ddyfarnu arian a'r modd y mae'n gweithio. Yn ddiweddar, cynhaliwyd ymchwil gan y Comisiwn Datblygiad Cynaliadwy ar ran y Gronfa Loteri Fawr er mwyn asesu i ba lefel y mae datblygiad cynaliadwy wedi ei ymgorffori ym mhrosesau gwneud cais, asesu a gwerthuso'r Gronfa Gymunedol, y Gronfa Cyfleoedd Newydd a'r Gronfa Loteri Fawr, a hynny i ddod o hyd i feysydd arfer da a chyfleoedd ar gyfer gwella. Bydd hyn yn llywio datblygiad ein rhaglenni a'n polisïau yn y dyfodol.

F. Yr angen i osod amserlenni penodol ar y cyfnodau y mae grantiau yn daladwy ynddynt, p'un ai ar gyfer gwariant cyfalaf neu refeniw.

Yn gyffredinol, rydym yn dyfarnu grantiau am gyfnod o hyd at dair blynedd (pum mlynedd ar gyfer prosiectau tramor). Bu'n bosibl i sefydliadau sy'n derbyn grantiau ail-geisio am grant datblygu am hyd at dair blynedd arall, er y caiff yr ymgeiswyr hyn eu hasesu mewn cystadleuaeth â phrosiectau newydd. Mewn achosion eithriadol, dyfarnwyd grantiau am drydydd cyfnod o dair blynedd. Caeodd holl raglenni grant presennol y Gronfa Gymunedol ei geisiadau ar 31 Mai 2005.

G. Yr angen:

i. ym mhob achos, i ymgeiswyr ddangos ymarferoldeb ariannol eu prosiect dros gyfnod y grant;

ii. lle gwneir cais am arian cyfalaf, am gynllun busnes clir sy'n cynnwys darpariaethau y tu hwnt i gyfnod y grant ar gyfer y costau gweithredu a'r costau cynnal a chadw cysylltiedig;

a

iii. mewn achosion eraill, i ystyried argaeledd tebygol cyllid pellach i fodloni unrhyw gostau parhaus am gyfnod rhesymol ar ôl cwblhau dyfarniad y Loteri, gan ystyried maint a natur y prosiect, ac i arian y Loteri gael ei ddefnyddio i gynorthwyo'r cynnydd tuag at hyfywdra lle bo'n bosibl.

Caiff y materion hyn eu trafod yn ein gweithdrefnau asesu a'n harweiniad i ymgeiswyr.

H. Dymunoldeb gweithio â sefydliadau eraill, gan gynnwys dosbarthwyr eraill, lle bydd hyn yn ddull effeithiol o gyflwyno elfennau o'i strategaeth.

Trwy drefniadau'r Gronfa Loteri Fawr, mae'r Gronfa Gymunedol yn cydweithio â'r cyrff dosbarthu eraill ar nifer o faterion cyffredin, gan sicrhau ein bod yn parhau i wella'n polisïau a'n gweithdrefnau yn unol â'r cynigion a nodwyd yn Nogfen Benderfynu ar Arian Loteri yr Ysgrifennydd Gwladol ym mis Gorffennaf 2003.

I. Yr angen i sicrhau y defnyddir ei phwerau i ddeisyf ceisiadau o dan Adran 25(2A) (Deddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993, fel y'i diwygiwyd) mewn cysylltiad â dilyn amcanion strategol.

Cyflwynwyd ail Gynllun Strategol y Gronfa Gymunedol gerbron y Senedd ar 15 Ebrill 2002. Mae hwn yn nodi'r blaenoriaethau ar gyfer dyfarnu grantiau a sut y cymhwysir y rhain ym mhob gwlad yn y DU ac ym mhob rhanbarth yn Lloegr. Caiff pwerau deisyf sydd ar gael i'r Gronfa Gymunedol eu defnyddio, os bydd eu hangen, gan y Cynllun Strategol ar gyfer dyfarnu grantiau ac i hyrwyddo anghenion ymchwil.

J. Yr angen i sicrhau bod ganddi'r wybodaeth y mae'n ei hystyried yn angenrheidiol i wneud penderfyniadau ynghylch pob cais, gan gynnwys cyngor arbenigwyr annibynnol lle bydd ei angen.

Mae'r ffurflenni cais am grant ar gyfer holl raglenni'r Gronfa Gymunedol yn casglu gwybodaeth gan yr ymgeiswyr a'u prosiectau, sydd wedi hynny'n cael ei hasesu yn unol â'n harweiniad a'n trefniadau er mwyn gwneud penderfyniadau. Rydym yn ceisio cyngor arbenigol lle bo'i angen (er enghraifft ynghylch ymchwil meddygol ac ymchwil cymdeithasol ehangach) i ategu'n proses benderfynu. Rydym hefyd yn cymryd cyngor gan ymgynghorwyr eraill os bydd ceisiadau am grant yn gwneud hynny'n ofynnol (er enghraifft, cyngor ariannol arbenigol).

Gerald Oppenheim, Cyfarwyddwr Cynllunio a Pherfformiad

Y Gronfa Loteri Fawr, Mehefin 2005

Adran tair ar ddeg

Rhestr o'r grantiau rhwng £100,000 a £250,000

Mae ein cyfarwyddiadau polisi yn ei gwneud yn ofynnol i ni restru'r holl grantiau a wneir sy'n werth mwy na £100,000:

Dwyrain Canolbarth Lloegr

Nottingham Women's Counselling Project	100,513
Community Concern Erewash	102,181
Hallmark Community Housing Association Limited	104,449
Relate Derby & Southern Derbyshire	104,743
Citizen Advocacy Lincolnshire Link	105,113
Ashwood Community Resource	107,675
Ollerton and Boughton Scout and Guide Group	111,793
Refugee Housing Association Limited	113,931
Lincoln Community Development Worker Project	117,350
Age Concern Leicester	122,979
South Leicestershire Citizens Advice Bureau	127,554
Hope For The Homeless	131,497
Age Concern Regional Support Services (East Midlands)	131,717
Leicester Money Advice	132,223
Disability Direct	132,279
Daylight Centre Fellowship	135,325
South Leicestershire Council for Voluntary Service	136,281
Lutterworth Volunteer Bureau	136,463
West Lindsey Citizens Advice Bureau	138,968
BTCV	145,304
Citizens Advice Broxtowe	148,930
Fiskerton-cum-Morton Sports and Gala Association	150,000
Swineshead Pre-School Playgroup	150,000
Voluntary Action Hinkley and Bosworth	157,545
Derby Rape Crisis	159,160
Friary Drop-In Limited	165,941
Worksop United Church	170,000
Rumbles Catering Project Ltd	172,337
Fiskerton Village Hall	175,000
Home-Start Boston	199,766
Jacksdale Miners' Welfare Institute	220,195
The Old Post Regeneration Association Limited	225,170

Dwyreiniol

S N A P Special Needs And Parents	101,350
Norfolk & Norwich Association For Mental Health	107,092
The Disability Resource Centre	107,652
Alcohol Services For The Community (ASC)	110,818
Cambridge Ethnic Community Forum	111,037
Wayland Partnership Development Trust	111,746
Community Development Agency for Hertfordshire	112,551
Cambridge Independent Advice Centre	115,301
The Samaritans of Basildon And Thurrock	118,970
Suffolk Refugee Support Forum	121,089
Bloodmoor Hill Community Association	121,793
Home-Start Maldon District	126,000
All Saints' Centre For Employment and New Directions Ltd	132,580
Childrens Legal Centre	134,161
Suffolk Association Of Voluntary Organisations	135,763
Ipswich Housing Group	140,393
African Caribbean Arena	141,200
Waveney Young Peoples' Project	147,352
Royal Mencap Society	147,405
The Parochial Church Council, The Parish of Pitsea with Nevendon	147,584

The Pavis Foundation for Visually Impaired People	153,059
Lowestoft & District Volunteer Bureau	154,799
Care Network	159,025
Brandon & Mildenhall Citizens Advice Bureau	165,374
Dial Basildon	171,337
St Lukes Hospice (Basildon & District) Limited	179,531
Centre For African Families Positive Health	186,925
British Red Cross Society	192,986
Community Connections	207,661
The Royal Philanthropic Society incorporating The Rainer Foundation	224,230
Blackwater Charitable Housing Association Ltd	247,670

Llundain

St. Dunstan's Parochial Church Council	100,000
Hackney Chinese Community Services	100,928
London Advice Services Alliance Company Limited	103,000
Dulwich Helpline	103,616
The Religious Sisters of Charity Charitable Trust	107,800
Enfield Voluntary Action	107,894
Kiran Asian Women's Aid	112,486
Croydon Somali Community Association	113,243
Kingsgate Community Association	117,641
Islington Age Concern	118,088
African Youth League	119,025
FPWP Hibiscus Ltd	122,092
Bede House Association	122,670
Thames View Community Project	125,567
New Economics Foundation	127,078
Weavers Adventure Playground Association	127,253
Africa Educational Trust	128,414
Mosaic Clubhouse	129,116
Core Arts	129,336
Waterloo Community Counselling	129,383
Family Support Group	130,400
M O S A C Mothers Of Sexually Abused Children	137,083
WinVisible	140,573
The Trojans Scheme	142,551
Somali Advice And Resource Centre (London & the South East)	143,368
The Action Trust For Blind And Disabled People	144,841
St James' House	146,630
Greenwich Action Committee Against Racist Attacks	149,613
Islington Age Concern	149,732
The Women's Therapy Centre	153,002
The Migrant's Resource Centre	153,442
Asian Women Lone Parents' Association	154,234
ADVANCE (Advocacy & Non Violence Community Education)	155,287
London 21 Sustainability Network	155,530
The London Magistrates Courts Support and Information Service	157,223
Waltham Forest Volunteer Centre	158,644
Kurdish Association for Refugees	164,139
Lambeth Women's Aid Limited	164,421
Westminster Befriend a Family	166,271
One-to-One	166,346
Islington Carers Forum	166,982
Matchbox Theatre Trust	167,591
Feltham Community Chaplaincy Trust	172,043
Spitalfields Crypt Trust	175,027
Action Acton Limited	178,021
Home-Start Haringey	178,209

Adran tair ar ddeg

The Salmon Youth Centre In Bermondsey	181,518
HIV/AIDS Association of Zambia	182,292
South West London Law Centres	183,121
Naz Project London	183,409
Home-Start Enfield	185,753
Evelyn Oldfield Unit	186,191
The Big Fish Theatre Company Ltd	187,046
Women's Health and Family Services	190,576
The Methodist Church in Tower Hamlets	192,921
The Consortium Of Bengali Associations	195,059
Newham Community Renewal Programme Ltd	195,255
Haringey Association Of Voluntary And Community Organisations	195,665
Orpington Shopmobility Association	199,153
Barnet Refugee Service	208,246
Women's Resource Centre	209,217
Havering Citizens Advice Bureau	210,161
Thornhill Neighbourhood Project	221,209
Enfield Women's Aid	222,753
South Bromley Forum	228,579
Enfield Children & Young Persons Service	231,984
Local Employment Access Projects	232,250
New Avenues Youth and Community Project	233,243
Asylum Support Appeals Project	235,147
Confederation of Indian Organisations (UK)	237,137
Finsbury Park Homeless Families Project	237,239
Bright Red Dot Foundation	242,332
Terrence Higgins Trust	243,029
Disability Alliance-Educational and Research Association	243,347
Broadway Homelessness and Support	243,373
FareShare	243,646
Education Action International	247,323
Afiya Trust	247,938
Trinity at Bowes Methodist Church	250,000

Gogledd-Ddwyrain Lloegr

ME North East	100,242
Sunderland Headlight	100,487
Firthmoor and District Community Association	101,078
Tynedale Voluntary Action	102,101
Advocacy in Gateshead and South Tyneside	103,539
Wansbeck Council For Voluntary Service	104,966
Baseline	105,000
Alzheimer's Disease Society (Sunderland Branch)	111,117
Age Concern Metropolitan Gateshead Ltd	113,551
Advocacy and Information Foundation	117,592
Council Of Voluntary Service For Easington District	118,229
Royal National Institute for Deaf People	118,229
Age Concern Darlington	119,091
Hemlington Detached Youth Work Project Ltd	120,000
Gay Advice Darlington	121,704
Newcastle Society For Blind People	122,264
Red Hall Community Association	123,000
Gateshead Carers Association	123,295
Newcastle Upon Tyne Y M C A	129,427
St Simons Community Project	129,840
Mobex North East	131,919
St Cuthberts Care	133,425
Sherburn Road Community Action Partnership	136,146

Down's Syndrome North East	136,395
St Josephs' Emmaus Centre	140,795
Search Project	143,889
Speaking Up Groups in County Durham	144,180
Monkchester Nursery Family Centre	150,545
Alzheimer's Society - Teesside Branch	150,569
Horden Youth and Community Centre	152,116
Norcare Limited	154,205
Bridge Women's Education & Support Centre	155,531
Teesside Homeless Action Group	173,488
Blyth Young Peoples Centre	190,167
Newcastle-Upon-Tyne Council For Voluntary Service	195,406
St Martin's Centre Partnership	200,000
The Regional Refugee Forum North East	205,124

Gogledd-Orllewin Lloegr

Wirral Multicultural Organisation	105,494
Hyndburn and Ribble Valley CVS	105,970
Age Concern Lancashire	112,577
St Mark's Community Initiative	121,222
Porchfield Community Association	121,734
Simeon Centre Counselling Service	126,238
Alzheimer's Society Knowsley Borough Branch	127,997
The Gatehouse Publishing Charity Limited	130,104
Tameside Blind Association	132,848
Oldham Disability Alliance	133,080
Merseyside Employment Law	134,521
St. Peter's Community Partnership	141,944
West Kirby and District Citizens Advice Bureau Limited	143,798
Cumbria Youth Alliance	148,221
Wigan And Leigh Council For Voluntary Service	149,375
Community Care Options	149,423
Ingol and Tanterton Action Group	149,904
BASIC	154,516
Victim Support and Witness Service – Greater Manchester Limited	155,148
Scope	155,266
Sefton O.P.E.R.A	155,273
Oakhill District Guide Association	156,584
Venture Arts Limited	157,922
Community Gardening (Ribble Valley and Hyndburn)	157,962
Employment Opportunities for People with Disabilities	158,932
The Chester and Ellesmere Port Independent Advocacy Service	159,421
Macclesfield And District Disability Information Bureau	161,108
Halton Autistic Family Support (HAFS) Group	162,201
East Lancashire Deaf Society Limited	165,159
Age Concern Barrow And District	167,975
Merseyside Diabetes Support Group	169,817
Burnley District Citizens Advice Centre	173,759
Youth Federation for Cheshire, Halton, Warrington and Wirral	175,805
Freehold Community Group	177,709
Ethnic Minority Benevolent Association	177,921
Walton Lea Project	179,266
Home Start South Liverpool	188,486
Relate Bolton and Wigan	192,101
Diversity in Barrier-Breaking Communications	194,374
Wigan and Leigh Young People's Counselling Project	202,402
Salford Council For Voluntary Service	205,914
Citizens Advice Service In The Borough Of Wigan	206,319

Adran tair ar ddeg

Cumbria Community Foundation	206,612
North Liverpool Regeneration Company Limited	209,014
Bolton Association and Network of Drop Ins	211,558
The Methodist Church	216,093
Sefton Carers Centre	216,705
Halton Voluntary Action	217,352
Age Concern South Lakeland	224,510
NCH	228,607
Advice and Community Resource Centre	231,132
Emmaus Bolton	232,000
Liverpool Personal Service Society (Incorporated)	235,996
St Ambrose Young Families Project	242,224
Henshaw's Society for Blind People	246,057
Voluntary Action Tameside	249,558

De-Ddwyrain Lloegr

Sherborne St John Village Hall	100,000
The Lodge Hill Trust	100,000
Age Concern Cowplain	100,000
Home-Start WeyWater	100,116
Alfold Hall	104,436
Home- Start Canterbury and Coastal	105,602
Home-Start Winchester and Districts	109,891
Thanet Early Years Project	111,397
New Romney Counselling Services Limited	114,908
Disablement Information and Advice Line, North West Kent	117,573
The Carers Centre for Brighton and Hove Limited	118,926
The Christian Housing Trust	119,552
Furniture Now	121,050
Mid-Sussex Body Positive	122,917
The Clive Project	123,519
Money Advice And Community Support Service	124,648
aMAZE Brighton and Hove	128,003
Chiltern Racial Equality Council	131,538
Royal National Institute for Deaf People	132,121
Hastings And Rother Citizens Advice Bureau	132,801
Maidstone and North West Kent Crossroads Caring for Carers	133,758
Barton Community Association	134,136
Victim Support Oxfordshire and Buckinghamshire Limited	135,054
Thanet Mediation Sevice	135,988
Kent Association For The Blind	136,404
Banbury Citizens Advice Bureau	138,005
Buckingham, Winslow and District Citizens Advice Bureau	138,306
Mid & South East Kent Council For Voluntary Service Limited	139,438
Portsmouth Council Of Community Service	141,565
Crawley Ethnic Minority Partnership	142,168
Smarden New Village Hall Committee	150,000
Alton Citizens Advice Bureau	151,665
Cranstoun Drug Services	153,245
The Royal Philanthropic Society incorporating The Rainer Foundation	153,486
It's Your Choice	158,162
Brighton Housing Trust	166,851
Reading Mental Health Resource Centre	167,329
Kent Refugee Action Network	167,620
The Lifetrain Trust	168,484
Home-Start (Slough)	173,530

NCH	191,416
Girls Friendly Society in England & Wales	192,827
Bucks Disability Information Network	196,501
Shorncliffe Community Centre	200,000
Dartford Swanley and District Mencap Society	200,000
West Sussex Association For The Blind	200,451
The Mary Hare Grammar School for the Deaf	211,000
Women's Support Service	211,588
Age Concern Milton Keynes	225,000
Age Concern (Eastbourne Number 2) Limited	225,422
St Richard Of Chichester, Christian Care Association Limited	229,368
Kent Community Housing Trust	229,747
Home-Start Shepway	248,943

De-Orllewin Lloegr

Cheltenham Housing Aid Centre	103,810
YMCA Cornwall	109,562
Community Council For Somerset	110,038
Home-Start Torridge	110,475
Home Start Bournemouth	113,036
Include to Inform	113,286
Sheltered Work Opportunities Project	119,015
Headway Devon	121,075
Gay & Lesbian Friend Helpline Gloucester	121,426
Cornwall Women's Refuge Trust	122,925
Ottervale One To One	124,391
South Mead Development Trust	124,771
ACTA Community Theatre	125,000
North Bristol Advice Centre	125,896
Exeter Community Initiatives	129,785
Student and Refugees Together	131,434
One25 Limited	133,068
The Clivey Project	133,273
The Dreadnought Centre	134,936
Somewhere To Go Ltd	136,831
East Cornwall Council For Voluntary Service Ltd	137,777
Living Options Devon	138,418
Mind in Taunton and West Somerset	146,643
Project 58	148,332
Community Council Of Devon	149,780
South West Forum	150,000
Fernheath Play Association	150,000
Young People Cornwall	150,000
Bournemouth Forum - Independent Speaking Up Group	152,642
Community Action	153,499
Age Concern Wiltshire	156,201
Brake Farm Ltd	159,254
Newlyn Trinity Methodist Church	160,000
GLOFYSH Limited	160,801
Academy of Circus Arts and Physical Theatre	164,857
Moorland Hall & Recreation Ground Committee	170,000
Somerset Community Food Projects Network	171,323
North Somerset Citizens Advice Bureau	175,843
Torridge Voluntary Services	175,933
Age Concern Regional Support Services (South West Region)	177,000
Age Concern Bristol	180,548
Bournemouth Council for Voluntary Service	187,268
Penwith Community Development Trust	189,873
Greater Bristol Foundation	250,000

Adran tair ar ddeg

Gorllewin Canolbarth Lloegr

King's Community Church Project	100,000
Age Concern Malvern and District	100,783
Bridle Gate Project	101,765
The Manna House (Tamworth) Company	104,819
Frank F. Harrison Community Association	105,366
Age Concern Bromyard & District	106,057
Mediation and Community Support	108,656
British Red Cross Society	109,071
Heartland Older People's Forum	109,392
Leebotwood Village Hall	110,266
Minorities of Europe	112,925
Mid Staffs Mind Ltd	113,583
Terrence Higgins Trust	118,399
National Energy Action	119,056
Changes (12 Step Programme To Mental Health)	122,212
Darlaston Methodist Church	124,463
WEAD	125,757
Halesowen/Dudley Yemeni Community Association	130,165
Offchurch Village Hall Foundation	130,500
Kairos Women Working Together	130,968
Herefordshire Voluntary Action	132,611
Oswestry Youth Cafe Ltd	133,187
Burntwood And District Citizens Advice Bureau	134,683
Lichfield and District Council for Voluntary Services	135,401
Crimestoppers Trust	138,995
Little Comberton Village Hall Trust	140,000
Headway (West Midlands) Limited	140,000
Church Links	140,025
Foleshill Multi Cultural Open Forum	141,985
The Stoke on Trent and District Gingerbread Centre	145,541
Rugeley & District Citizens Advice Bureau	146,543
Walsall Disability Information And Advice Line	147,013
Age Concern Dudley	148,745
Royal National Institute of the Blind	155,388
Bangladeshi Islamic Centre	155,660
The John White Community Centre Limited	160,000
North Worcestershire DIAL	164,978
Crisis Point	165,224
Dudley Caribbean and Friends Association	166,179
The Lisieux Trust	166,698
Women's Help Centre Limited	167,915
Mid Staffordshire Mencap	168,271
Age Concern Solihull	172,277
Guideposts Trust Limited	173,211
Relate Coventry	173,924
Saltley and Nechells Law Centre Limited	176,884
The North Staffordshire Dyslexia Association	179,677
The Haven Wolverhampton	181,799
Worcestershire Association of Carers	182,654
Walsall Community Church	185,050
Preston On Wye Village Hall	186,000
Stafford Women's Aid Group	189,765
Asylum Support and Immigration Resource Team	192,025
Disabled Peoples Network Solihull	192,359
Dudley Racial Equality Council	194,377
Saint George's House Charity	196,880
Hateley Heath Initiative	196,967
Welcome	197,773

Rural Emotional Support Team	198,000
Asian Deaf Group	199,968
Dudley Asian Women's Centre	202,878
South Shropshire Youth Forum	211,772

Swydd Efrog a Glannau'r Humber

Hessle Road Network	103,218
Doncaster Advocacy	103,793
Bentley Association For Supportive Help	106,457
Thirsk Clock	106,691
Conisbrough & Denaby Development Trust	115,594
St Augustine's Centre Management Committee	116,003
Sheffield Chinese Community Centre	117,606
Age Concern Rotherham	120,344
Voluntary Action Wakefield District	123,092
Home Start Barnsley	126,133
Hull Play Resource Centre Scrapstore	133,522
Dinnington Area Regeneration Trust Ltd	133,977
Whitby and District Disablement Action Group	134,246
Scope	134,264
Doncaster Women's Aid	134,468
FACE Advice Centre	134,782
Community Awareness Programme	139,254
Swinton Lock Activity Centre	141,510
Friend to Friend	143,642
Alzheimer's Society	144,407
Armley Prison Visitors' Centre	146,170
Crosby Community Association	146,362
Scarborough and District Citizens Advice Bureau	147,059
Refugee New Arrivals Project	147,867
People in Action (Leeds)	149,902
Home-Start North Lincolnshire	153,640
Green Team	156,605
Pontefract Miners Recreational Charity	159,218
Hull Women's Centre	163,667
Sharrow Citizens Advice Bureau	164,695
Hickleton Youth Project	166,625
Westcliff Neighbourhood Drop In Centre	175,301
People Matters (Leeds) Ltd	177,779
Bradford Talking Magazines Ltd	178,035
The Huddersfield Chinese Community Cente	180,409
Wakefield and District Play Forum	182,154
Wakefield and District Play Forum	184,568
Foxhill and Parson Cross Advice Service	187,626
Wath upon Dearne Community Partnership	188,238
North Doncaster Development Trust	191,938
Cultures United in Kirklees	199,378
Resourcing the Community	199,721
RedDoles Playground Committee	199,867
Wakefield Tenants and Residents Federation Ltd	199,906
Doncaster Alcohol Services	204,245
The Scarman Trust	205,328
Royds Community Association	223,626
York People First 2000	243,798

Gogledd Iwerddon

Mediation Northern Ireland	100,000
Parents Advice Centre	106,376
Lough Shore Youth Forum	108,112
The Womens Tec (Training, Enterprise & Childcare Centre)	108,389
Cloney Rural Development Association	110,000
Naiscoil Mhaol Iosa	119,451
Northern Ireland Rape Crisis Association	119,538
Northern Ireland Council for Voluntary Action	120,320

Adran tair ar ddeg

The Senior Citizens Consortium Sperrin Lakeland	120,944
Lifestart Foundation Limited	123,565
The Gransha Hall Management Committee	125,000
Dunluce Family Centre Ltd.	126,305
Mulholland Aftercare Services Ltd	127,471
Mourne Stimulus LTD	129,724
Cruse Bereavement Care	134,372
Gortnaghey Community Association	136,132
Northern Ireland Muslim Family Association	139,070
Northern Ireland Anti Poverty Network	140,435
Community Evaluation Northern Ireland	144,275
Down's Syndrome Association	147,656
The Northern Ireland Cancer Fund for Children	150,000
The National Deaf Children's Society	151,131
Pomeroy Resource Group	165,873
Northern Ireland Attention Deficit Disorder	178,826
Bryson House	247,240

Yr Alban

Volunteer Centre Edinburgh	100,772
South Lanarkshire Volunteering Enterprise	102,914
Circles Network	104,052
Enable Scotland	106,388
Annandale and Eskdale Council for Voluntary Service	106,782
NCH	107,007
Castlemilk Community Forum	107,216
East Ayrshire Council For Voluntary Organisations	111,702
Drumchapel Caravan Users Group Project	113,473
S.I.S.G Enterprises Ltd	114,413
Rhinns Playground Association	114,994
Multi Ethnic Aberdeen Limited	116,529
Cearns Community Development Project	119,926
Childcare Choices Flexible Services	120,474
L.A.M.H. Recycle Ltd	121,765
West Alness Residents Association	122,134
Parkinsons Self Help Group (Motherwell Area)	123,172
I.S.E.A. (Scotland)	124,027
Turning Point Scotland	125,137
Common Wheel	126,413
Argyll and Bute Volunteer Centre	129,901
The Blast Drug Project	129,994
Motherwell & Wishaw Citizens Advice Bureau	130,106
Renfrewshire Carers Centre	130,273
Positive Voice	132,687
Scottish Council on Deafness	138,617
The Inclusion Group	139,563
Council of Management of Kilchrenan Village Hall	140,700
Camphill Blair Drummond Trust Ltd	140,717
Glasgow Homelessness Network	142,110
IntoWork Ltd	142,742
Senior Action Group Edinburgh	143,506
25% ME Group	143,978
Community Led Action and Support Project, Stevenston	144,066
Greater Easterhouse Money Advice Project	145,000
(Dundee) Hearing Voices Network	147,006
Greater Easterhouse Alcohol Awareness Project	149,643
Interest Link Borders	149,703
Clydesdale Community Initiatives	151,068
Reach Community Health Project	151,689

Motherwell & Wishaw Citizens Advice Bureau	154,496
Equal Say Ltd	157,987
Renfrewshire Carers Centre	160,483
Playplus (Stirling) Limited	162,410
Momentum Scotland	166,887
Epilepsy Action Scotland	167,129
North Ayr Resource Centre	167,803
Aberdeen Day Project Limited	170,250
The Lighthouse Foundation	170,757
Princess Royal Trust Lanarkshire Carers Centre	171,000
Integrating Toryglen Community	172,879
Gorbals Initiative	174,366
The Parents Support and Education Centre	174,635
Community Orchard Ltd	179,431
Northwest Economic Network	180,395
Whitecrook Community Group	181,000
Abronhill Regeneration Forum	181,000
Petersburn Development Trust	181,500
CVS Hamilton / East Kilbride Ltd	182,634
Centre For Independent Living In Glasgow	187,235
Alcohol and Drugs Support South West Scotland	187,500
Argyll and Bute Citizens Advice Bureau	189,472
Community Can Cycle	189,763
Scottish Huntington's Association	190,624
Skillnet Edinburgh	191,626
Hutton Village Hall	195,000
The Child Brain Injury Trust	196,218
Foula Electricity Trust	198,905
Raasay Community Association	201,000
Stepping Stones	211,210
Ayr Shopmobility Ltd	211,305
Bridgeton Community Learning Campus Ltd	220,000
Equal Futures	242,803
Dystrophic Epidermolysis Bullosa Research Association	248,049

Cymru

DIAL Swansea Neath Port Talbot	100,956
Mind Casnewydd	106,792
Llamau Cyfyngedig	109,741
Cymdeithas Iselder Manig Cymru	111,321
Eiriolaeth Iechyd Meddwl yn Sir Benfro	113,452
Cymorth i Fenywod Glyndŵr	114,089
‘Young at Hearts’ Cwm Rhymni	119,057
BTCV Cymru	127,523
'Yellow' Cymru	128,324
ForUs - Fforwm i Ddefnyddwyr Gwasanaethau Iechyd Meddwl ym Mwrdeistref Sirol Caerffili	128,597
Daffodils	131,516
Sefydliad Cenedlaethol Brenhinol y Deillion	137,458
Sefydliad Cenedlaethol Brenhinol Pobl Fyddar	137,608
Menter Cymru dros Gyflogaeth gyda Chefnogaeth	152,652
Homestart Bangor	156,536
Canolfan Ceiriog Centre Cyf	162,220
Groundwork Pen-y-bont ar Ogwr a Chastell-nedd Port Talbot	166,494
Clybiau Bechgyn a Merched Cymru	166,626
Gwasanaethau Gwella Golwg Cyf	167,033
Cyngor Gwirfoddol Lleol Sir y Fflint	176,641
Age Concern Canol Gogledd Cymru	176,996
Adfywiad Cynaliadwy New Sandfields Cyf	177,788
Croesffyrdd Merthyr Tudful – Gofalu am Ofalwyr	180,033

Adran tair ar ddeg

Cyngor Camddefnyddio Alcohol a Chyffuriau Gwent	182,595
Gweithdy'r Gwragedd, Canolfan Hyfforddiant Caerdydd	185,614
Rhwydwaith Maethu	192,326
Fairbridge De Cymru	200,340
Cymdeithas Ieuenctid a Phlant Sir Gaerfyrddin	203,971
Pwyllgor Adfywio Hilltop	211,558
Clwb Bechgyn a Merched Ystrad Mynach	219,423
Cynnal Cymuned Tref-y-clawdd a'r Cylch	220,281
Ffagl Gobaith – Beacon of Hope	233,017
Y Fenter	239,073

Rhyngwladol

Development Technology Workshop	169,427
Link Community Development	240,000

Grantiau Strategol

Lymphoedema Support Network	100,130
Institute of Race Relations	142,395
Anne Frank Educational Trust Ltd	150,000
Association of Parents, Relatives & Friends of Camphill	152,050
Apex Charitable Trust Limited	154,775
Family Welfare Association	156,572
The Who Cares? Trust	171,324
Chance (UK) Limited	177,283
British Epilepsy Association	179,805
The Royal Air Forces Association	188,000
Oxfam	189,618
Brain and Spine Foundation	196,147
Kidscape	198,748
Furniture Recycling Network	200,000
Talking Newspaper Association of the United Kingdom	203,634
National Association for Providers of Activities for Older People	209,383
Alzheimer's Society	215,457
Respond	223,219
Cued Speech Association UK	244,235

Ymchwil

St Gemma's Hospice	105,996
Northern Ireland Centre for Trauma & Transformation	107,500
Age Concern Surrey	140,952
Save The Children Fund	142,600
Blind Centre For Northern Ireland	143,616
Kalayaan: Justice for Migrant Domestic Workers	147,235
Royal Scottish Society for Prevention of Cruelty to Children	157,889
Age Concern Scotland	172,460
The Anna Freud Centre	172,521
Birmingham Association Of Youth Clubs	178,403
The Refugee Council	182,638
The Mental Health Foundation	194,721
The National Kidney Research Fund	203,464
The Anna Freud Centre	206,695
South Manchester Law Centre	207,916
The Churches' Regional Commission in the North East	217,870
The National Childbirth Trust	218,785
Fathers Direct	220,573
YWCA England and Wales	244,813

Adran pedwar ar ddeg

Rhestr o grantiau gwerth dros £250,000

Dwyreiniol	
Kickstart	284,356
Llundain	
Black Training and Enterprise Group	258,462
Gogledd-Orllewin Lloegr	
The Medical Foundation for the Care of Victims of Torture	250,481
Catholic Caring Services (Diocese of Lancaster) Ltd	253,644
West Lancashire Disability Helpline	257,909
Bolton and District Citizens Advice Bureau	263,259
South West Lancashire Independent Community Advice Network Ltd	265,291
42nd Street - Community Based Resource for Young People Under Stress	266,025
Combined Hospitals Citizens Advice Bureau	275,423
West Lancashire Women's Refuge Limited	276,581
Lighthouse Project (North West)	278,091
Age Concern Salford	282,163
Stockport Action For Supported Housing	282,467
Oldham Kick Start Project	287,110
City Centre Project Limited	288,116
Supporting People Achieving Real Choice	290,814
Chara Trust	291,467
Somaliland Community Centre	292,835
Victim Support and Witness Service – Greater Manchester Limited	293,367
Houghton Nursery Group	293,950
Family Refugee Support Project	294,024
Benchill Community Centre	294,328
Bury Law Centre	294,389
Merseyside Play Action Council	298,280
The Progress Trust Company Limited	299,322
Home-Start Knowsley	299,980
Tameside Third Sector Coalition	300,000
Claire House Children's Hospice	300,000
De-Ddwyrain Lloegr	
Carers Together In Hampshire	260,059
Mother Tongue Counselling and Listening Service	266,087
Aylesham Neighbourhood Project	283,542
The St Cuthbert's Trust Portsmouth	300,000
North Leigh War Memorial Hall	300,000
Gorllewin Canolbarth Lloegr	
Weston Spirit	285,350
North Solihull Voluntary Community Alliance	299,638
Swydd Efrog a Glannau'r Humber	
Leeds Connecting Communities	250,616
Shantona Women's Centre	259,301
Shelter, the National Campaign for Homeless People Ltd	272,845

Adran pedwar ar ddeg

Netherthorpe and Upperthorpe Community Alliance	280,873
Dearne Valley Venture Limited	283,416
Voluntary Action Kirklees	287,976
South Yorkshire Voluntary And Community Sector Training Consortium	290,212
M25 Housing and Support Group	292,333
Crofton Community Centre	299,500
Hull Community Church	300,000

Gogledd Iwerddon

Rural Community Network (NI) Ltd	250,782

Yr Alban

Highland Community Care Forum	258,695
YMCA Glasgow	279,747
Glengarry and District Community Association	300,000

Cymru

Skill: National Bureau for Students with Disabilities	256,383
British Lung Foundation	262,666
Cyngor ar Bopeth Casnewydd	267,195
The Valleys Race Equality Council	277,935
Deafblind UK	292,605
Care & Repair (Castell-Nedd Port Talbot)	293,141

Rhyngwladol

Find Your Feet	268,525
Ecologia Trust	304,621
Concern Universal	326,023
V E T A I D	330,324
Harvest Help	333,701
Population Services International/ Europe	339,276
Children In Crisis	370,900
ACTIONAID	374,015
Sense International	390,553
The Rainforest Foundation UK	392,610
A P T Enterprise Development	393,444
European Dialogue	396,850
S O S Sahel International (UK)	400,446
BasicNeeds	449,968
International Planned Parenthood Federation	451,759
Helpage International	465,730
Interact Worldwide	482,257
Coda International	512,909
Helpage International	528,738
Scottish Catholic International Aid Fund	557,210
Tree Aid	711,555
CARE International UK	719,616
Voluntary Service Overseas	732,674
Health Unlimited	759,119

Ymchwil	
Women's Aid Federation of England (W A F E)	261,631
Encephalitis Support Group	280,300
Youth Action Network	282,901
SPARKS	396,620
Muscular Dystrophy Group of Great Britain & Northern Ireland	482,452
Cystic Fibrosis Trust	509,759
Grantiau Strategol	
The Sir Oswald Stoll Foundation	281,000
Save the Children Fund (UK)	282,051
Confederation of Indian Organisations (UK)	287,229
ASSIST	293,451
Royal National Institute of the Blind	300,000
Voice For The Child In Care	300,834
Refugee Action	303,620
The Movement for Non-Mobile Children (Whizz-Kidz)	313,224
Time Banks UK	321,164
The National Tenants Resource Centre	348,639
Scope	350,488
Contact The Elderly	350,518
School for Social Entrepreneurs	351,149
Rights Of Women	353,072
UK Network of Sex Work Projects	359,291
Leap Confronting Conflict	363,472
National Association Of Victim Support Schemes	365,178
NCVO	370,253
The Blood Pressure Association	382,348
London Advice Services Alliance Company Limited	384,347
Henshaw's Society for Blind People	393,218
Carers' National Association	413,084
National Group On Homeworking	423,741
Mental Health Media Council	457,445
Scope	459,400
Youth Access	461,895
National Council For Hospice & Specialist Palliative Care Service	487,492
Family Planning Association	488,699
FareShare	689,364
The Venture Trust	959,041
The Carnegie United Kingdom Trust	2,200,000

Cyhoeddwyd gan y Llyfrfa ac ar gael:

Ar y we

www.tso.co.uk/bookshop

Post, ffôn, ffacs ac e-bost

TSO

PO Box 29, Norwich NR3 1GN

Archebion ffôn/ymholiadau cyffredinol 0870 600 5522

Archebion ffacs 0870 600 5533

Archebu trwy Linell Frys y Senedd: Lo-Call 0845 7 023474

E-bost bookorders@theso.co.uk

Ffôn testun 0870 240 3701

Siopau Llyfrau Y Llyfrfa

123 Kingsway, Llundain WC2B 6PQ

020 7242 6393 Ffacs 020 7242 6394

68-69 Bull Street, Birmingham B4 6AD

0121 236 9696 Ffacs 0121 236 9699

9-21 Princess Street, Manceinion M60 8AS

0161 834 7201 Ffacs 0161 833 0634

16 Arthur Street, Belfast BT1 4GD

028 9023 8451 Ffacs 028 9023 5401

18-19 Y Stryd Fawr, Caerdydd CF10 1PT

029 2039 5548 Ffacs 029 2038 4347

71 Lothian Road, Caeredin EH3 9AZ

0870 606 5566 Ffacs 0870 606 5588

Siôp Lyfrau'r Senedd

12 Bridge Street, Parliament Square

Llundain SW1A 2JX

Archebion ffôn/ymholiadau cyffredinol 020 7219 3890

Archebion ffacs 020 7219 3866

Asiantaethau Achrededig

(Gweler Yellow Pages)

a thrwy lyfrwerthwyr da